

RIIGIKOGU XII KOOSSEIS

Statistikat ja ülevaateid

Riigikogu Kantselei
Eesti Rahvusraamatukogu

Tallinn 2015

Peatoimetaja Antero Habicht

Toimetajad Gerli Eero, Rita Hillermaa, Margit Muul, Piret Viljamaa

Artiklite autorid Riho Kangur, Silver Sära, Katre Tubro

Statistika osa koostajad Piret Viljamaa, Riho Kangur, Arne Koitmäe,
Karin Krondel, Andres Kulu, Tiina Licht, Margit Muul, Helena Stepanov,
Silver Sära

Keeletoimetajad Gerli Eero, Inna Saaret

Kujundaja Margit Plink

Sisukord

Lühendid	6
Eessõna / Maria Alajõe, Antero Habicht	7
I OSA: RIIGIKOGU XII KOOSSEIS	9
Riigikogu XII koosseisu olulisematest seadustest / Silver Sära	11
Poliitika põhialused / Katre Tubro	36
Komisjonide raportid ja kollektiivsed pöördumised – uued instrumendid Riigikogu kodukorras / Riho Kangur	38
II OSA: RIIGIKOGU XII KOOSSEISU STATISTIKA	43
1. Riigikogu valimised ja liikmed	45
1.1. Riigikogu valimised	45
1.1.1. Valimised 1992–2015 arvudes	45
1.1.2. Valimisringkonnad 2011	48
1.1.3. Üleriigilised valimistulemused 2011	48
1.1.4. Valimistulemused ringkonniti 2011	49
1.1.5. Valimisringkonnad 2015	50
1.1.6. Üleriigilised valimistulemused 2015	50
1.1.7. Valimistulemused ringkonniti 2015	51
1.2. Riigikogu valimise seaduse muutmine	52
1.2.1. Riigikogu valimise seaduse muutmine: XII koosseis	52
1.2.2. Riigikogu valimise seaduse muutmise katsed	55
1.3. Riigikogu liikmed	57
1.3.1. Riigikogu liikmed arvudes: VII–XII Riigikogu	57
1.3.2. Riigikogu liikmed ja asendusliikmed 27.03.2011 – 23.03.2015	58
2. Riigikogu organisatsioon: juhatus, komisjonid, fraktsioonid, ühendused	80
2.1. Riigikogu juhatus	80
2.1.1. Esimehe ja aseesimeeste valimised	80
2.1.2. Riigikogu juhatuse otsused	81
2.2. Riigikogu komisjonid	83
2.2.1. Alatised komisjonid	83
2.2.2. Muud komisjonid	91
2.2.3. Muude komisjonide moodustamise katsed	94

2.3.	Riigikogu fraktsioonid	95
2.4.	Riigikogu välisdelegatsioonid ja liikmete ühendused	100
2.4.1.	Riigikogu välisdelegatsioonid	100
2.4.2.	Parlamendirühmad	102
2.4.3.	Muud ühendused	104
3.	Riigikogu tööaeg	109
3.1.	Riigikogu istungid	109
3.1.1.	Tööaeg arvudes: VII–XII Riigikogu	109
3.1.2.	Tööaeg arvudes: XII Riigikogu	109
3.2.	Erakorralised istungjärgud: VII–XII Riigikogu	110
4.	Õigusloome	111
4.1.	Seaduseelnõud: VII–XII Riigikogu	111
4.2.	Seaduseelnõud: XII Riigikogu	112
4.3.	Otsuse-eelnõud: XII Riigikogu	113
4.4.	Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused, deklaratsioonid ja pöördumised: VII–XII Riigikogu	114
4.5.	Vastuvõetud seadused, otsused ja avaldused: XII Riigikogu istungjärgud	115
4.6.	Põhiseaduse muutmise eelnõud	116
4.7.	Riigikogu töökorralduse muutmine	118
4.8.	Riigieelarve	123
4.9.	ELi õigusaktide eelnõude kohta Vabariigi Valitsusele esitatud seisukohad	125
4.10.	Subsidiaarsuse järelevalve	125
5.	Riigikogu ja teised institutsioonid	126
5.1.	Riigikogu ja president	126
5.1.1.	Vabariigi Presidendi valimine	126
5.1.2.	Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadused	126
5.1.3.	Vabariigi Presidendi poliitilised avaldused	127
5.2.	Riigikogu ja valitsus	127
5.2.1.	Peaministri kandidaadile valitsuse moodustamiseks volituste andmise otsustamine Riigikogus	127
5.2.2.	Valitsuskabinetid	128
5.3.	Parlamentaarne kontroll	129
5.3.1.	Arupärimised, kirjalikud küsimused, infotunniküsimused: VII–XII Riigikogu	129
5.3.2.	Arupärimised	131
5.3.3.	Kirjalikud küsimused	132
5.3.4.	Infotunniküsimused	133
5.3.5.	Ettepanekud umbusalduse avaldamiseks ja umbusaldushääletused	134
5.3.6.	Muu kontrollialane tegevus: VII–XII Riigikogu	134
5.3.7.	Peaministri ning ministrite avaldused ja ettekanded	135
5.3.8.	Olulise tähtsusega küsimuste arutelud	137

5.3.9.	Strateegiliste arengudokumentide heakskiitmine või arutelu	139
5.3.10.	Komisjonide raportid	139
5.3.11.	Kollektiivsed pöördumised	140
5.4.	Ametiisikute nimetamine ja vabastamine	141
5.4.1.	Ametiisikute nimetamine ja vabastamine: VII–XII Riigikogu	141
5.4.2.	Põhiseaduse alusel ametisse nimetatud ja ametist vabastatud ametiisikud	141
5.4.3.	Muud ametisse nimetamised	142
5.4.4.	Nõukogude moodustamine	143
5.5.	Riigikogu ja Riigikontroll	144
5.5.1.	Riigikontrolöri ülevaated	144
5.6.	Riigikogu ja õiguskantsler	145
5.6.1.	Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks	145
5.6.2.	Õiguskantsleri ettepanekud ametiisikute kriminaalvastutusele võtmiseks	151
5.6.3.	Õiguskantsleri ettekanded	152
5.6.4.	Õiguskantsleri ülevaated	152
5.7.	Riigikogu ja Riigikohus	152
5.7.1.	Seaduste põhiseadusele vastavuse kontroll Riigikohtus 1993–2015	152
5.7.2.	Riigikogu nimel Riigikohtule seaduste põhiseadusele vastavuse kontrolli asjades esitatud arvamused	155
5.7.3.	Riigikogu koosseisu ja tegevust puudutavad kaebused	155
5.7.4.	Riigikohtu esimehe ülevaated	155
5.8.	Riigikogu ja Eesti Pank ning Finantsinspektsioon	156
5.8.1.	Eesti Panga presidendi ja Finantsinspektsiooni juhatuse esimehe ettekanded	156
5.9.	Riigikogu ja Eesti Arengufond	156
5.10.	Riigikogu ees esinenud väliskülalised	156
	<i>Summary</i>	157
	Nimeregister	158

Lühendid

AÕS	asjaõigusseadus	MaaKatS	maakatastriseadus
AÕSRS	asjaõigusseaduse rakendamise seadus	MaaRS	maareformi seadus
BALTRON	Balti Mereväedivisjon	MSOS	meresõiduohutuse seadus
EER	Erakond Eestimaa Rohelised, Erakond Eestimaa Rohelised fraktsioon	NATO	Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon
EIP	Eesti Iseseisvuspartei	OE	otsuse-eelnõu
EKD	Erakond Eesti Kristlikud Demokraadid	PS	Eesti Vabariigi põhiseadus
EKRE	Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	RavS	ravimiseadus
EKS	erakonnaseadus	RE	Eesti Reformierakond, Eesti Reformierakonna fraktsioon
EL	Euroopa Liit	RHS	riigihangete seadus
ERL	Eestimaa Rahvaliit (erakond), Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon	RK	Riigikogu
EVA	Eesti Vabaerakond	RKKS	Riigikogu kodukorra seadus
EÜV	Eestimaa Ühendatud Vasakpartei	RLS	riigilõivuseadus
FMK	fraktsiooni mittekuuluvad liikmed	rm	ringkonnamandaat
im	isikumandaat	RT	Riigi Teataja
IRL	Isamaa ja Res Publica Liit (erakond), Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	RÜE	Rahva Ühtsuse Erakond
J	jõustumiskuupäev	SDE	Sotsiaaldemokraatlik Erakond, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
K	Eesti Keskerakond, Eesti Keskerakonna fraktsioon	SE	seaduseelnõu
KarS	karistusseadustik	TK	tegevuskava
km	kompensatsioonimandaat	TsMS	tsiviilkohtumenetluse seadustik
KMSK	kaubandusliku meresõidu koodeks	VEE	Vene Erakond Eestis (Русская партия Эстонии)
KodS	kodakondsuse seadus	VP	Vabariigi President
KOKS	kohaliku omavalitsuse korralduse seadus	ÕKS	õiguskantsleri seadus
KOVVS	kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadus		
KrK	kriminaalkoodeks		
KrMS	kriminaalmenetluse seadustik		
KrMSRS	kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seadus		

Eessõna

Hea lugeja!

Käesolev kogumik on jätkuks Riigikogu VII–XI koosseisu tööd kajastavatele väljaannetele. Varasemate statistikakogumikega oleme valinud tee, mida ka sel korral järgime, tuues huvilisteni Riigikogu XII koosseisu tegevuse sõnades ja arvudes.

Esimeses osas annavad Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsisiosakonna ametnikud ülevaate nii olulisematest seadustest kui ka koosseisu kestel sisse seatud uutest õiguslikest instrumentidest.

Silver Sära teeb ülevaate Riigikogu XII koosseisu olulisematest seadustest. Valikus on eelkõige aktid, mis reguleerivad mõnda valdkonda terviklikult, mille mõju ühiskonnale on suurem või mis on enim tähelepanu pälvinud. Riigikogu XII koosseisu ajal vastu võetud kõiki 481 seadust siinkohal analüüsida ei jõua.

Riho Kangur vaatab komisjonide raporteid ja kollektiivseid pöördumisi. Raportite koostamisega alustati juba eelmise koosseisu lõpus, kuid tervikpildi viimase koosseisu tegevusest selles vallas saime alles nüüd. Samuti annab artikkel ülevaate 2014. aasta märtsis jõustunud regulatsiooni alusel esitatavatest kollektiivsetest pöördumistest.

Katre Tubro teeb kokkuvõtte strateegiliste arengudokumentide uuest alaliigist – poliitika põhialustest. Poliitika põhialuste vastuvõtmine on Riigikogu ainupädevuses. Riigikogu liikmele, fraktsioonile või komisjonile on antud võimalus esitada arengudokument, mis võetakse vastu Riigikogu otsusena.

Kogumiku teine osa kajastab Riigikogu XII koosseisu töid ja tegemisi statistiliselt. Ülevaatlikkuse eesmärgil oleme korranud võrdlusandmeid alates Riigikogu VII koosseisust. Võrreldes eelmise kogumikuga on statistikasse lisatud kollektiivsed pöördumised ja poliitika põhialused, mille sisu avatakse esimese osa artiklites.

Üldiselt võib täheldada statistiliste tendentside järjepidevust; enamik toimunust sarnaneb eelnevate koosseisude tegevusega või muutub põhjendatult ühiskonnas toimuvate protsesside tulemusel. Õiguskorra täiustumisest tulenevalt on vähenenud menetletavate eelnõude arv (vt joonis 4.1) ning terviktekstide osakaal õigusloomes (vt tabel 4.2). Vastukaaluks on aga suurenenud õigusaktide n-ö järelkontroll ehk õiguskantsleri ja Riigikohtu aktiivsus. Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks on toodud tabelis 5.6.1 ning Riigikohtu menetletud seaduste põhiseadusele vastavuse kontroll tabelis 5.7.1.

Täname kogumikku koostada aidanud Riigikogu Kantselei ja Rahvusraamatukogu töötajaid, ning loodame, et lugeja leiab siit mõndagi huvipakkuvat ja kasulikku.

Head lugemist!

Maria Alajõe

Riigikogu Kantselei direktor

Antero Habicht

peatoimetaja

I osa

Riigikogu XII koosseis

Riigikogu XII koosseisu olulisematest seadustest

Silver Sära

Riigikogu Kantslei õigus- ja analüüsisiosakonna nõunik

Riigikogu XII koosseis pidas esimese istungi 4. aprillil 2011 ja viimase 19. veebruaril 2015. Selle aja jooksul võttis parlament vastu 477 seadust ja 143 otsust. Käesoleva ülevaate eesmärk on anda ülevaade nendest vastuvõetud õigusaktidest, mille eeldatav mõju on suurem, mis reguleerivad terviklikult mingit olulist valdkonda või mille vastuvõtmine on äratanud elavat vastukaja.

Põhiseadus ja isikute õigused

Nelikümmend üks Riigikogu liiget algatasid **Eesti Vabariigi põhiseaduse** muutmise eelnõu, mille eesmärk on anda kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel valimisõigus alates 16. eluaastast. Riigikogu XII koosseis toetas muudatust ja eelnõu jäi ootama järgmise koosseisu heakskiitu (seaduse võttis Riigikogu XIII koosseis vastu 06.05.2015).

Kodakondsuse seaduses lahendati probleem, mis seondus ekslikult Eesti kodakondsuse saanud inimestega. Isik, kes määratleti Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses ekslikult Eesti kodanikuna, loetakse Eesti kodakondsuse omandanuks sellel õiguslikul alusel, mille alusel ta ekslikult Eesti kodanikuna määratleti. Reeglist on mitu erandit.

Kehtetuks tunnistati nõue, mille kohaselt peab välismaalane, kes soovib saada Eesti kodakondsust, olema elanud Eestis seaduslikult ja püsivalt pikaajalise elaniku elamisloa või alalise elamisõiguse alusel 6 kuud pärast Eesti kodakondsuse saamise sooviavalduse registreerimist.

Määratlemata kodakondsusega vanemad, kes olid Eestis elanud vähemalt 5 aastat, said varem taotleda oma alla 15-aastasele lapsele Eesti kodakondsust, kui laps oli Eestis sündinud. Muudatusega nähti ette, et sellised lapsed saavad kodakondsuse juba sünnihetkest, ilma et vanemad peaks seda taotlema. Muudatuse jõustumise ajal (01.01.2016) Eestis püsivalt elavad alla 15-aastased määratlemata kodakondsusega isikud, kelle määratlemata kodakondsusega vanemad on elanud Eestis seaduslikult vähemalt 5 aastat, saavad kodakondsuse muudatuse jõustumise hetkest. Vanemad saavad sellisest kodakondsuse andmisest ka ühe aasta jooksul loobuda. Viidi sisse täiendus, mis lubab alaealistel omada lisaks Eesti kodakondsusele ka muu riigi kodakondsust, kuid kõik, kes on omandanud või saanud alaealisena nii Eesti

kui ka mõne muu riigi kodakondsuse, peavad hiljemalt 21-aastaseks saamisel ühest kodakondsusest loobuma. Lisaks vabastati üle 65-aastased kodakondsuse taotlejad eesti keele eksami kirjalikust osast.

Välismaalaste seaduses muudeti rangemaks nõudeid, mis lubavad anda elamisloa Eestis töötamiseks ja ettevõtluseks, eriti eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil töötamiseks. Muudatuse tegemist ajendas kahtlus, et taolisi elamislubasid ei kasutata eesmärgipäraselt ja tegelik põhjus võib olla lihtsalt saada seaduslik alus Schengeni viisaruumis viibimiseks. Muuhulgas võib nüüd keelduda tähtajalise elamisloa andmisest, mis antakse eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil, või see kehtetuks tunnistada, kui välismaalane ei tõenda eraõigusliku juriidilise isiku senise ja kavandatava tegevuse, partnerite või rahaliste allikate usaldusväärsust või tema selgitused senise ja kavandatava tegevuse kohta ei ole veenvad või on vastuolulised. Välismaalastele tähtajaliste elamislubade andmise asjaolusid uuris ka selleks moodustatud Riigikogu uurimiskomisjon.

Teise muudatusega sätestati, et teatud juhtudel võib välismaalane Eestis tööle asuda samast kalendripäevast, kui tööandja on välismaalase lühiajalise Eestis töötamise Politsei- ja Piirivalveametis registreerinud, ilma PPA otsuseta registreerimise kohta. Seadusega võimaldatakse ilma töötukassa loa nõudeta Eestis tööle asuda nn tippspetsialistidel. Tippspetsialistideks loetakse mis tahes valdkonnas erialast ettevalmistust omav isik, kellele Eestis registreeritud tööandja kohustub maksma erialase töö eest tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalga ja koefitsiendi 2 korrutisega. Siiski võib tippspetsialistile lihtsustatud korras tööloa anda vaid juhul, kui äriühing, kuhu inimene tööle asub, vastab teatud kõrgendatud kriteeriumidele. Ilma töötukassa loa ja välismaalasele makstava töötasu suuruse nõuet täitmata saab elamisloa anda ka siis, kui välismaalane on omandanud Eestis kõrghariduse bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes.

Tehti ka muudatused, millega Eestis lühiajaliselt või tähtajalise elamisloa alusel viibivale välismaalasele loodi võimalus töötada Eestis renditöötajana. Senises välismaalaste seaduses personalirendi ettevõtete kaudu tööjõu värbamise eriregulatsioon puudus.

Sätestati uus elamisloa liik: püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärk on võimaldada Eestisse püsivalt elama jääda välismaalasel, kes on Eestisse elama asunud tähtajalise elamisloa alusel ja kelle püsivalt Eestisse elama jäämine on kooskõlas avalike huvidega.

Tööandja, kes on võimaldanud ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, saab kohustuse maksta kogu välismaalasele maksmata jäänud töötasu, sh seaduses ette nähtud maksud ja maksed, ning vajaduse korral katta ka kulud, mis kaasnevad tagasi pöördunud või tagasi saadetud välismaalasele maksmata jäänud töötasu saatmisega. Kui ebaseaduslikult Eestis viibiv välismaalane ei kannu menetluskulusid või lahkumiskohustuse sundtäitmise kulusid, on tööandja kohustatud hüvitama nimetatud kulud kuni 32 000 euro ulatuses.

Erakonnaseaduses tehtud muudatus lubab erakonna asutada 500 liikmega varasema 1000 asemel. Keelati annetused erakonnale füüsilistelt isikutelt, kellel pole Eesti Vabariigi kodakondsust, Eestis alalist elamisõigust või pikaajalise elaniku staatust. Kehtestati füüsiliste isikute tehtud sularahaannetuste piir kuni 1200 eurot majandusaastas. Piir seati ka erakonna laenukohustustele – laenulepingutest tulenevate kohustuste summa ülempiir on 25% erakondadele riigieelarvest eraldatavast summast, välja arvatud nende erakondade puhul, kelle tulude summa eelmisel aastal oli üle 50 000 euro.

Muudatuse kohaselt saavad riigieelarvest eraldisi need erakonnad, kes ei ületanud Riigikogu valimistel 5% künnist, kuid said vähemalt 2% häältest (varasem piir oli 1%). Samas suurendati oluliselt ja diferentseeritult valimiskünnise alla jäänud erakondade eraldiste suurust.

Isikut tõendavate dokumentide seadusega sätestati nn e-residendi isikutunnistuse väljaandmise alused. E-residendi isikutunnistus antakse isikutele, kes ei ole Eesti kodanikud, ei oma isikutunnistust või elamisloakaarti ega taotle neid. E-residendile digitaalse isikutunnistuse väljaandmise eesmärk on soodustada Eesti majanduse, teaduse, hariduse või kultuuri arengut, luues võimaluse kasutada e-teenuseid Eesti digitaalse dokumendiga.

Nn kollektiivsete pöördumiste temaatika leidis lahenduse **märgukirjale ja selgitus-taotlusele vastamise seaduses**, muudeti ka **Riigikogu kodu- ja töökorra seadust**. Riigikogule kollektiivse pöördumise esitamiseks on vaja koguda vähemalt 1000 toetusallkirja. Pöördumises tehakse ettepanek, kuidas kehtivat regulatsiooni muuta või ühiskonnale paremini korraldada ning pöördumisele lisatakse kuni kolmeleheküljeline põhjendus, miks kehtiv olukord pöördumise esitajaid ei rahulda ja kuidas esitatud ettepanek seda teeks. Pöördumisele lisatakse elektrooniline nimekiri toetusallkirja andnud isikutest (nimi ja isikukood). Riigikogu komisjonil on kohustus arutada pöördumist kolme kuu jooksul ning teha otsus pöördumise kohta kuue kuu jooksul selle menetlusse võtmisest arvates. Komisjon võib pöördumist menetledes otsustada: 1) algatada eelnõu või olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu; 2) korraldada avalik istung; 3) edastada ettepanek pädevale institutsioonile seisukoha võtmiseks ja lahendamiseks; 4) edastada ettepanek Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ja pöördumisele vastamiseks; 5) ettepanek tagasi lükata; 6) lahendada pöördumises püstitatud probleem muul viisil.

Riigi poolt isikule alusetult vabaduse võtmisega tekitatud kahju hüvitamise seadust asendab 2015. aasta maist **süüteo menetluses tekitatud kahju hüvitamise seadus**, mis sätestab isikule kahju hüvitamise kriminaal- või väärteomenetluses. Uus seadus laiendab hüvitise nõudmise võimalust lisaks alusetult vabaduse võtmise juhtumitele ka siis, kui kahju tekitati elukohast lahkumise keelu, ametist kõrvaldamise, vara arestimise või äravõtmise ja ebamõistliku menetlusajaga.

Riigikogu liikme immuniteedi küsimused reformiti **Riigikogu liikme staatuse seaduse**, kriminaalmenetluse seadustiku ja muude seaduste muudatustega. Menetlustoimingute teostamiseks on vaja olenevalt toimingust õiguskantsleri, Tallinna Ringkonnakohtu esimehe või Riigikogu põhiseaduskomisjoni nõusolekut, samuti riigi peaprokurööri taotlust.

Uue **kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse** järgi saavad lisaks Eesti kodanikele põllumajandus- ja metsamaad sisaldavat kinnisasja ilma kitsendusteta omandada ka teiste Euroopa Majanduspiirkonna ning Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni liikmesriikide kodanikud. Liikmesriigi juriidilised isikud saavad omandada kinnisasja, mille koosseisus on 10 hektarit või rohkem põllumajandus- või metsamaad, kui nad on vähemalt kolm viimast aastat tegelenud põllumajandustoodete tootmise või metsa majandamisega. Kolmandate riikide kodanikud ja juriidilised isikud saavad põllumajandus- või metsamaad omandada üksnes maavanema loal.

Meedia tähelepanu sai **kindlustustegevuse seaduse** muudatus, millega otsustati, et erinevused naiste ja meeste kindlustusmaksetes ja hüvitistes ei või olla põhjustatud sooteguri kasutamisest kindlustusriskide hindamisel. Samas lubati haiguskindlustuse kindlustusriskide hindamisel võtta arvesse riske, mis on iseloomulikud vaid ühest soost isikutele, ning eristada nende riskide ulatuses naiste ja meeste kindlustusmaksleid ja -hüvitisi.

Raseduse katkestamise ja steriliseerimise seaduses taastati 2008. aasta lõpuni kehtinud regulatsioon, mille järgi peab arst piiratud teovõimega isiku (sh alaealise) raseduse katkestamise üle otsustamisse kaasama tema seadusliku esindaja ainult juhul, kui see on vajalik, et aidata piiratud teovõimega isikul jõuda raseduse katkestamise osas kaalutletud otsusele. Samas peab arst tagama, et piiratud teovõimega isiku esindaja otsus arvestaks piiratud teovõimega isiku huve.

Kõige suuremat poleemikat meedias ja polariseerumist ühiskonnas tekitas **kooseluseaduse** menetlus. Kooseluseadus võimaldab sõlmida abieluga sarnaneva notariaalse kooselulepingu kahe isiku vahel sõltumata nende soost. Kooselulepingu sõlmimisega kohustuvad kooselulepingu sõlminud pooled teineteist vastastikku toetama ja ülal pidama. Registreeritud elukaaslastel on teineteise suhtes võrdsed õigused ja kohustused. Nad korraldavad kooselu ühiselt, pidades silmas teineteise heaolu ning vastutades teineteise ees kooseluga seotud kohustuste täitmise eest. Kooseluseadus jäi jõustumiseks ootama mitme teise seaduse muutmist, mis peaksid olema vastu võetud ja jõustunud 2016. aastal.

Õiguskaitse, õigusabi ja kohtumenetlus

Karistusseadustikku, kriminaalmenetluse seadustikku ja veel mõnda seadust täiendati sätetega, mis võimaldavad seksuaalkurjategijaid vangistuse asemel ravile saata. Kui isikule mõistetakse kuuekuuline kuni kaheaastane vangistus teo eest, mille ta on toime pannud raviga või kontrollitava psüühikahäire tõttu, võib kohus asendada vangistuse raviga. Vangistus asendatakse raviga üksnes isiku kirjalikul nõusolekul pärast seda, kui talle on selgitatud kõiki raviga kaasnevaid mõjusid. Kogu vangistuse aega raviga asendada ei tohi.

Karistusseadustikku täiendati uute normidega mitme lastega seonduva seksuaalkuriteo osas. Muuhulgas kehtestati täisealise isiku vastutus noorema kui kaheksateistaastase isikuga suguhühtesse astumise või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest, ära kasutades kannatanu sõltuvust süüdlasest või kuritarvitades saavutatud mõjuvõimu või usaldust, kui puudub vägivald või seisund, milles inimene ei olnud võimeline vastupanu osutama või

toimunust aru saada. Samuti täiendati seadust karistustega alaealiselt seksi ostmise ning lapspornole juurdepääsu taotlemise ja selle jälgimise eest.

Karistusseadustikku lisati ka karistus Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseaduslikult ületanud välismaalastele, juhul kui see on toime pandud Eesti Vabariigis muu riigivastase kuriteo toimepanemise eesmärgil või sellega on kaasnenud vägivald, isikult vabaduse võtmine, ähvardus kasutada vägivalda või piirata isiku vabadust.

Alates 2015. aastast tõsteti rahalise karistuse miinimumpäevamäär 3 eurolt 20 sendilt 10 eurole. Kuriteo eest mõistetud rahalise karistuse päevamäära suuruse arvutab kohus üldjuhul süüdlase keskmise päevasissetuleku alusel. Samas ei tohi arvestatud päevamäära suurus olla väiksem kui miinimumpäevamäär. Miinimumpäevamäär on kriteeriumiks ka varavastaste süütegude liigitamisel kuri- või väärtegudeks: üle 20 miinimumpäevamäära tekitatud kahju korral loetakse süütegu kuriteoks.

Kriminaalmenetluse seadustikus lühendati vahistamise tähtaega kohtueelses menetluses. Endise regulatsiooni järgi võis isiku kohtueelses menetluses vahistada kuni kuueks kuuks sõltumata kuriteost ja pikendada seda riigi peaprokuröri taotlusel. Uue korra järgi ei või teise astme kuriteos kahtlustatav ega süüdistatav olla vahi all üle nelja kuu, alaealine üle kahe kuu. Kriminaalasja erilise keerukuse või mahukuse korral või rahvusvahelise koostööga kaasnevatel erandlikel asjaoludel võib eeluurimiskohtunik riigi peaprokuröri taotlusel tähtaega pikendada.

Teise mahuka muudatustepaketiga võeti Eesti õigusse üle 8 Euroopa Liidu õigusakti, mis puudutavad õiguskaitseorganite piiriülest koostööd ja toimingute vastastikust tunnustamist (konfiskeerimine, isikuandmete kaitse, lähenemiskeeld, andmete vahetus jms).

Uue asjaoluna võib mainida kahtlustatava ja süüdistatava õiguste deklaratsiooni tema õiguste kohta kriminaalmenetluses, mis antakse isikule viivitamata ja kirjalikult. Kahtlustataval ja süüdistataval on õigus hoida deklaratsiooni enda valduses kinnipidamise või vahistamise jooksul.

Kohtuasjade kiiremaks menetlemiseks täiendati asenduskaitse regulatsiooni. Kohus võib otsustada asenduskaitse määramise, kui valitud või määratud kaitsja ei saa üldmenetluse asjas kohtuistungile ilmuda ega ole nimetanud endale asenduskaitset. Kui valitud või määratud kaitsjal ei ole võimalik osaleda asja kohtulikult arutamisel kolme kuu jooksul arvates eelistungi toimumisest, määrab kohus asenduskaitse, kohustades advokatuuri nimetama kaitsja ühe kuu jooksul arvates kohtumääruse koostamisest ning tagama tema osalemise kohtulikult arutamisel kahe kuu jooksul nimetamisest arvates.

Karistusregistri seaduses tunnistati kehtetuks sätted, mille kohaselt katkes eelmise väärvõi kuriteo eest mõistetud karistuse andmete kustutamise tähtaja kulgemine, kui isik pani enne selle tähtaja möödumist toime uue väär- või kuriteo. See tekitas olukorra, kus karistuse kustumise tähtaeg kogu aeg pikenes, kuigi isik oli kandnud ära talle mõistetud karistuse. Kuna kehtiv karistus/karistus on seotud paljude piirangutega, mis mõjutavad isiku edaspidist elu ning tehtavaid valikuid negatiivselt, siis võis juhtuda, et võimalused valida endale töökoht või tegevusala olid pikema aja jooksul takistatud. Uue regulatsiooni eesmärk on

vähendada ülekriminaliseerimist, mida iseloomustab suur karistatud isikute arv ja osakaal Eestis.

Advokatuuriseaduses muudeti advokatuuri senine kolmetasandiline liikmeskond kahe-
tasandiliseks. Leiti, et kuna vandeadvokaadi vanemabi ja vandeadvokaadi abi pädevuses suuri erinevusi ei ole, ei oma kolmetasandiline mudel advokaadi kutsetegevuses praktilist tähtsust. Edaspidi on advokatuuri liikmed vandeadvokaadi abid ja vandeadvokaadid ning seni vandeadvokaadi vanemabina tegutsenud advokatuuri liikmed peavad sooritama vandeadvokaadi eksami 28. veebruariks 2018. a. Kui nad vandeadvokaadi eksamit ei soorita, arvatakse nad vandeadvokaadi abiks.

Korrakaitseõiguse reform jätkus **korrakaitseaduse muutmise ja rakendamise seaduse** vastuvõtmisega. Mahuka õigusaktiga (129 lehekülge) tunnistati muuhulgas kehtetuks avaliku koosoleku seadus, erivahendite, teenistusrelvade ja enesekaitsevahendite loetelu toodi politsei ja piirivalve seadusest korrakaitseadusesse ning muudeti riikliku järelevalve sätteid rohkem kui 160 seaduses.

Laialdase ühiskondliku vastuseisu tõttu taaskaotati 2014. aasta lõpus korrakaitseaduse säte, mis lubas alkoholi tarbimist avalikus kohas

Tsiviilkohtumenetluse seadustikuga välistati tarbijakrediidist tulenevate vaidluste lahendamise vahekohtus. Muudatuse tulemusena lahendatakse vaidlused, mida ei ole võimalik lahendada kohtuväliselt ja mille lahendamiseks ei ole ette nähtud muid riikliku kohtusüsteemi väliseid võimalusi, riiklikus kohtus.

Edaspidi ei tule tarbijakrediidilepingu tühisusele tuginemiseks tõendada, et leping oli sõlmitud tulenevalt erakorralisest vajadusest, kogenematuses, sõltuvussuhtest või muust sellisest asjaolust, piisab üksnes liiga kõrge krediidi kulukuse määra näitamisest. Muudatus tehti **võlaõigusseaduses** (varasemalt reguleeris seda tsiviilseadustiku üldosa seadus). Praktika näitas, et tarbijal on keeruline tõendada erakorralise vajaduse, sõltuvussuhte, kogenematuses või muu sellise asjaolu esinemist tarbijakrediidilepingu sõlmimisel. 2009. aastal kehtestatud krediidi kulukuse ülemmäära ei muudetud.

Täitemenetluse seadustikus ja mitmes teises seaduses kehtestati normid, mille eesmärk on elatise kättesaamine isikutelt, kes keelduvad seda mõjuva põhjuseta maksmast. Kui võlgnik ei ole lapse elatise sissenõudmiseks algatatud täitemenetluse ajal maksnud kolme kuu jooksul korrapäraselt elatist ja kohtutäituril ei ole õnnestunud seda sisse nõuda võlgniku vara arvelt, võib kohus peatada järgmised õigused ja järgmiste lubade kehtivuse: 1) jahipidamisõigus; 2) mootorsõiduki juhtimisõigus; 3) relvaluba ja relvasoetamisluba; 4) väike-laeva ja jeti juhtimisõigus; 5) kalastuskaart. Kohtutäitur peab välja selgitama, miks võlgnik ei täida lapse ülalpidamise kohustust, millised on tema sissetulekud ning kuidas ta kavatses elatise võlgnevust likvideerida. Selleks peab kohtutäitur küsitama võlgnikku vähemalt iga kahe kuu tagant alates elatise viimasest sissenõudmisest, elatise sissenõudmise ebaõnnestumise korral alates viimasest võlgnikuga ühenduse võtmisest. Samuti peab kohtutäitur otsima võlgniku valduses olevad ruumid ja maatüki läbi vähemalt igal aastal alates elatise viimasest sissenõudmisest. Elatise sissenõudmise ebaõnnestumise korral alustatakse aasta lugemist alates võlgniku valduses olevate ruumide ja maatüki viimasest läbiotsimisest.

Riigiasutuste töö

Vabariigi Valitsuse seaduses ja sellega seonduvalt paljudes teistes seadustes muudeti ministrite nimetusi. Ministrite pädevuse ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad määrab peaminister oma korraldusega, kusjuures tavapäraest ametinimetustest „siseminister”, „justiitsminister” jne loobuti. Valdavalt on ministritele viidatud nüüd kui „valdkonna eest vastutavale ministrile”. Loobuti ka abiministri institutsioonist.

Seaduses sätestati ka, et Euroopa Komisjoni liikme kandidaat esineb enne valitsusepoolset ametlikku esitamist Riigikogu istungil ettekandega ja vastab Riigikogu liikmete küsimustele. Euroopa Kohtu kohtuniku kandidaadi esitamisel tutvub Vabariigi Valitsus eelnevalt Riigikohtu esimehe ja õiguskantsleri arvamusega, kandidaadi kuulab ära ja teda küsitleb Riigikogu põhiseaduskomisjon.

Uus **korruptsioonivastane seadus** vähendas isikute ringi, kes on kohustatud esitama huvide deklaratsiooni (varasem majanduslike huvide deklaratsioon). Deklaratsioonid on valdavalt avalikud ja nendega on võimalik tutvuda elektroonilises registris. Seadus sätestab muuhulgas, et ametiisik peab viivitamata teatama ametikohustusega seostatava soodustuse vastuvõtmisest oma asutusele või tema ametisse nimetamise õigusega isikule või organile. Ametiisik peab korruptiivse tuluna määratletava soodustuse vastuvõtmisest keelduma või soodustuse viivitusega oma asutusele või tema ametisse nimetamise õigusega isikule või organile üle andma, kui keeldumine pole võimalik.

Kohtute seaduse täiendusega loodi kohtute juurde kohtujuristi amet. Kohtujurist on kohtuametnik, kes osaleb kohtuasjade ettevalmistamisel ja menetlemisel seaduses ette nähtud ulatuses iseseisvalt või kohtuniku järelevalve all. Kohtujurist on pädev tegema ka neid toiminguid ja lahendeid, mida kohtumenetluse seaduse kohaselt on pädev tegema kohtunikuabi või muu kohtuametnik. Üleminekuaja jooksul on plaanis asendada kõik senised konsultantide ametikohad kõrgemalt kvalifitseeritud kohtujuristide ametikohtadega.

Teise muudatusega kaotati pikemas plaanis kohtunike eripensionid, säilitades need siiski (endistele) kohtunikele, kes olid pensioni muudatuse jõustumise ajaks välja teeninud.

Kohtunike töös tehtud muudatustest võib mainida veel kohtuniku võimalust töötada osalise tööajaga, kui see on seotud osalise töövõime või alla 3-aastase lapse kasvatamisega. Kohtunikele seati sisse etteteatamistähtaeg kuus kuud omal soovil töölt lahkumise korral. Varem taolist tähtaega ei olnud.

Valimisseadustes (Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu, Euroopa Parlament) nähti ette elektroonilise hääletamise korraldamiseks eraldi valimiskomisjoni moodustamine, sätestati e-hääletamise süsteemi auditeerimine seaduse tasemel ning anti valijale võimalus kontrollida, kas tema antud elektrooniline hääl on korrektselt süsteemile edastatud. Elektroonilise hääletamise temaatika sai kõigis kolmes valimisseaduses ning ka **rahvahääletuse seaduses** omaette peatüki.

Uue **avaliku teenistuse seadusega** ajakohastati Eesti avalikku teenistust, kehtestati uus ametniku definitsioon, mille tulemusel kitsenes oluliselt ametnike ring; kindlustati kõigile võrdne ligipääs ametikohtadele, kehtestades konkursside kohustuslikkuse; loobuti ebaefektiivsest atesteerimisest; kehtestati läbipaistvam ja õiglasem palgasüsteem ning määrati avaliku teenistuse eest vastutav institutsioon (Rahandusministeerium). Avalikuks teenistuseks loetakse uue seaduse järgi: 1) riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse avalik-õiguslikku teenistus- ja usaldussuhet ametnikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on avaliku võimu teostamine; 2) riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse eraõiguslikku töösuhet isikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on üksnes avaliku võimu teostamist toetav töö (suhe töölepingu alusel töötavate isikutega).

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadust täiendati normidega, mis kohustavad riigisaladusele juurdepääsuõigust omavat isikut teatama asutusele, põhiseaduslikule institutsioonile või juriidilisele isikule, kellega teenistus- või muust lepingulisest suhtest tulenevalt on tal juurdepääsuõigus, töö- või teenistusülesande välisest kavandatavast viibimisest välisriigis, mille kohta kehtib teatamiskohustus. Asutuse riigisaladuse kaitset korraldab isik või julgeolekuasutuse ametnik selgitab juurdepääsuõigust omavale isikule välisriiki reisimisega seotud turvalisusohu ning annab soovitusi.

Politsei ja piirivalve seadust täiendati mahuka vabatahtliku merepääste peatükiga. Merepäästetööks loetakse otsingu- ja päästetöö tegemine sise- ja territoriaalmeres, majandusvööndis, Peipsi, Läämi- ja Pihkva järvel ning muus piiriveekogus ohuolukorda sattunud või kaduma jäänud inimese, laeva, lennuki või muu sõiduki otsinguks ja päästmiseks. Sätestati vabatahtliku merepäästja pädevus, tema tunnustamiseks esitatavad nõuded ning hüvitised ja tagatised.

Kinnistusraamatu seaduses kaotati piirang, mille kohaselt tohtis kinnistusosakond pidada kinnistusraamatut ainult tema tööpiirkonnas asuvate kinnistute kohta.

Pärimisseaduse muudatusega anti pärimisregistri pidamine alates 2015. aastast üle Notarite Kojale. Seni pidas registrit Harju Maakohus.

Täitemenetluse seadustiku täiendamise järel saab väikese väärtusega vallasasja puhul loobuda enampakkumisest. Kui arestitud vallasasja hind ei ületa arestimisakti kohaselt 100 eurot ja enampakkumise korraldamine ei ole otstarbekas, müüb kohtutäitur asja muul viisil. Kohtutäitur võib korraldada asja müümise ka isiku kaudu, kes tegeleb oma tavapärasel majandustegevuses asjade müümisega.

Majandus

Riigihangete seaduses sätestati mahukas eriregulatsioon kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangete kohta, millega harmoneeriti vastav Euroopa Liidu direktiiv.

Ühistranspordiseadust jõuti XII koosseisu ajal muuta mitu korda, enne kui 2014. aasta detsembris võeti vastu uus seadus, mis asendas ligi 15 aastat kehtinud tervikteksti. Uue seaduse peamisteks eesmärkideks on võimaldada bussiliiniveol konkurentsi suurenemist ning tagada veoteenuse kvaliteedi stabiilsus, parandada taksoveoteenuse kvaliteeti sellekohast regulatsiooni korrastades, täpsustada sõidusoodustuste tegemise aluseid, korrastada sõitja ja sõidukijuhi õiguste ja kohustuste regulatsiooni teeliikluses, täpsustada ühistransporti korraldavate asutuste pädevust ja ülesandeid ning muuta avaliku teenindamise kohustust käsitlevat regulatsiooni.

Meresõiduohutuse seaduse muudatustega täiendati ohtlikku lasti käsitlevaid norme ja laevade sadamasse sisenemise reegleid ning kehtestati seaduse tasemel elektrooniline mereinfosüsteem.

Mahukad muudatused puudutasid **maagaasiseadust**. Muuhulgas kohustati eraldama ülekandevõrk tootmisest ja müügitgevusest, gaasi ülekandeteenuse osutajale kehtestati kohustuslik julgeolekukaalutlustel toimuv taustakontroll, sätestati veeldatud maagaasi kasutamise võimalused Eestis ning loodi alused biogaasi ja biomassist saadud gaasi laiemale levikule. Kohustusi sai juurde ka Konkurentsiamet ja muudatused käivitasid gaasi ülekandevõrgu võõrandamise.

Euroopa Komisjon esitas 2013. aastal Euroopa Kohtule Eesti riigi vastu hagi, mis puudutas direktiivi 2009/73/EÜ (maagaasi siseturu ühiseeskirjad) mittetäielikku ülevõtmist. Komisjoni hinnangul ei olnud Eesti täielikult üle võtnud osa sätteid direktiivi kolmest põhivaldkonnast, milleks on omandisuhete eraldamine, reguleerivate asutuste iseseisvus ja ülesanded ning tarbijakaitse. Samuti olid komisjoni arvates täielikult üle võtmata ka sätted, mis ei kuulu põhivaldkondade reguleerimisalasse (konfidentsiaalsuskohustus, jaotusvõrguettevõtja omandisuhete eraldamine, andmete säilitamine, erandite kord uues infrastruktuuris). Märtsis 2014 võttis Riigikogu vastu maagaasiseaduse muutmise seaduse, millega harmoneeriti nimetatud direktiiv täielikult.

Lennundus-, meresõiduohutus- ja raudteeseadust täiendati sätetega, mis puudutasid õnnetuste ja intsidentide uurimist. Sisse toodi „ohutusjuurdluse” mõiste ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koosseisus olev õnnetusi uuriv struktuuriüksus reorganiseeriti Ohutusjuurdluse Keskuseks, mis korraldab nii laevade ja õhusõidukitega kui ka raudteel toimunud tõsiste õnnetuste või intsidentide uurimist. Keskuse juhataja nimetab ametisse Vabariigi Valitsus majandus- ja kommunikatsiooniministri ettepanekul. Laevaõnnetuste uurimist on keskusel võimalik volitada ka Veeteede Ametile.

Mahukad **elektrituruseaduse** muudatused puudutasid muuhulgas põhivõrgu ning tootmis- ja tarnetegevuse veelgi selgemat eristamist, põhivõrguettevõtja juhtimise iseärasusi ja tema nõuetekohasuse hindamist, väiketarbija, otseliini, piiriülese elektrikaubanduse ja üldteenusega seonduvaid aspekte, sealhulgas tarbijakaitselisi küsimusi. XII Riigikogu tööajale

langes elektrituru täielik avanemine (01.01.2013) kõigile elektritarbijatele, ent laienesid ka tehnilised võimalused (täiendav kaabliühendus Soomega), mis vajasid täiendavat reguleerimist seadusandluses. Eraldi seaduseelnõuga reageeriti Euroopa Komisjoni hagile, milles paluti kohtul tuvastada, et Eesti Vabariik ei ole täitnud elektrienergia siseturu ühiseeskirju puudutavast Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2009/72/EÜ tulenevaid kohustusi.

Kindlustustegevuse seaduse täiendustega lubati kindlustusandjatel kõrvaltegevusena tegutseda kindlustusandja, krediidiasutuse, fondivalitseja või investeerimisühingu agendina, kui see ei ohusta tema finantsseisundit, usaldusväärsusst ega kindlustusvõtjate, kindlustatute ja teiste asjasse puutuvate isikute huve. Samas viidi seadusse peatükk kindlustusandja juhtimis- ja kontrollisüsteemi nõuete kohta ning kindlustusandja vara investeerimise põhimõtted.

Teeseadust muudeti nii, et teede korrashoiuks vajaliku raha suurust ei seota enam kütuseaktsiisi kavandatava riigieelarvesse laekumise suurusega. Varasema korra kohaselt ei tohtinud teehoiu raha riigieelarves jääda väiksemaks kui 25% erimärgistatud kütuseaktsiisi ja 75% muu kütuseaktsiisi kavandatavast laekumisest. Teeseadus tunnistati hiljem kehtetuks seoses ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse vastuvõtmisega.

Uus **liikluskindlustuse seadus** asendas 13 aastat kehtinud teksti. Uue seaduse vastuvõtmisel oli taotluseks järgmiste eesmärkide saavutamine: 1) liikluskindlustuse korralduse arusaadavamaks muutmine kindlustuskaitse omandamisel ja kannatanute nõuete rahuldamisel; 2) liikluskindlustuse regulatsiooni võlaõigusseadusega kooskõlla viimine; 3) kindlustamata sõidukite liikluses osalemise vähendamine; 4) liikluskindlustuse fondi puudutavate sätete paindlikumaks muutmine; 5) Euroopa Liidu liikluskindlustuse direktiivide ülevõtmise kvaliteedi kontrollimine; 6) liiklusohutuse suurendamisele kaasaaitamine.

Silmatorkavalt mahuka seadusena (kokku umbes 270 sätte muudatused) tuleb mainida **majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse** ja **korraakaitse seaduse** muutmise ja rakendamise seaduse muutmise seadust, millega parandati hulk ebatäpsusi ja täiendati läbivalt suurt hulka nimetatud seaduse sätteid. Riigikogu XI koosseisu tööaja lõpul vastu võetud korraakaitse seadus ja majandustegevuse seadustiku üldosa seadus jõustusid 2014. aasta juulis ja muudatused võeti vastu veel enne nende jõustumist.

Reklaamiseaduses täiendati hasartmängu reklaami piiranguid ja sätestati eraldi õnnemängu, toto, osavusmängu ja loterii reklaamikeelu piirid. Muuhulgas peab hasartmängu reklaam alates 2015. aasta 1. juunist sisaldama järgmist hoiatust: „Tähelepanu! Tegemist on hasartmängu reklaamiga. Hasartmäng pole sobiv viis rahaliste probleemide lahendamiseks. Tutvuge reeglitega ja käituge vastutustundlikult!”

Riigikogu majanduskomisjonis arutusel olnud kaalukamad seadused olid **ehitusseadustik**, **planeerimisseadus** ja **nende rakendamise seadus**, mille ettevalmistus kestis mitu aastat. Mahukas regulatsioon nõudis lisaks rohkem kui 40 seaduse muutmist. Ehitusseadustikus hakkab senist väikeehitise ehitamiseks antavat omavalitsuse kirjalikku nõusolekut asendama veebipõhine ehitusteatis. Samas kaotatakse väikeehitise mõiste, ent seadustiku

juurde kuuluvad lisad, mis sätestavad ehitusteatise, ehitusprojekti, ehitusloa, kasutusteatise ja kasutusloa kohustuslikkuse sõltuvalt ehitisealusest pindalast ja ehitise kõrgusest. Uus planeerimisseadus sätestab uued planeeringu liigid: lisanduvad üleriigilise planeeringu mereala teemaplaneering, riigi eriplaneering ja kohaliku omavalitsuse eriplaneering.

Uus **Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus** loob riigisisese õigusraamistiku põllumajanduse ja maaelu toetamiseks aastatel 2014–2020. Võrreldes varasema regulatsiooniga lisandub otsetoetustele kliima- ja keskkonnatoetus ning nähakse ette võimalus anda osa toetustest ka rahastamisvahendi kaudu tagastatava abina.

Uue **kalandusturu korraldamise seaduse** abil viiakse aastatel 2014–2020 ellu Euroopa Liidu ühise kalanduspoliitika ning ka riigisisese kalamajanduse eesmärged.

Rahandus

Maksukorralduse seaduse viidi sisse säte, mille kohaselt peab maksuseaduse või selle muudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele üldjuhul jääma vähemalt kuus kuud. Sätet ei kohaldata maksukohustust soodustava mõjuga maksuseaduse korral.

Maksukorralduse seaduses muudeti ka maksusummade määramise ja sissenõudmise tähtaegu. Maksusumma määramise aegumise tähtaeg, kui tegemist on maksusumma tahtlikult tasumata või kinni pidamata jätmisega, lühenes kuuelt aastalt viiele ja sissenõudmise aegumise tähtaeg seitsmelt aastalt viiele.

Rahvusvahelist ametiabi puudutavad sätted võimaldavad Maksu- ja Tolliametil taotleda ametiabi Euroopa Liidu riikidelt ja teistelt riikidelt, kellega on sõlmitud leping, samuti võib Maksu- ja Tolliamet ise ametiabi osutada. Sätestati sissenõudmise ja sundtäitmise korraldus rahvusvahelise ametiabi korras ja välisriigi ametniku kaasamine maksumenetlusse.

Maksukorralduse seadusega asutati ka **töötamise register**, mis võimaldab koguda informatsiooni Eestis tööd tegevate füüsiliste isikute kohta. Töötamise registreerimisel kogutavat informatsiooni saab kasutada töötamise ajalisest kestvusest ja saadud tasust sõltuvate toetuste, hüvitiste, pensionite määramisel, hüvitiste maksmise ja sotsiaalteenuste osutamise õigsuse järelkontrolli teostamisel ning ravikindlustuskaitse perioodi arvestamisel ning maksude arvestamise ja tasumise õigsuse kontrollimisel. Registreerimise eesmärk on vähendada ebaseadusliku tööjõu (ümbrikupalk) kasutamist ning kindlustada tööd tegevate isikute sotsiaalsete õiguste parem kaitse. Selle tagamiseks tuleb töötamine registreerida hiljemalt tööle asumisel.

Veel ühe muudatuse kohaselt avaldab Maksu- ja Tolliamet edaspidi oma veebilehel kalendriaasta jooksul tasutud maksusummad kord kvartalis summeeritult kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks: maksukohustuslaste (v.a füüsiliste isikute) tasutud riiklike maksude, kogumispensionide maksete ja töötuskindlustusmaksete summad ning lisaks eraldi tööjõumaksude summa. Avaldamise eesmärk on tagada õiglasem konkurentsikeskkond ning aidata kaasa maksukuulekuse suurenemisele.

Finanststurul tegutsevatele ettevõtjatele kehtivate nõuete ühtlustamiseks ning laenuandjate ja -vahendajate vastutuse tõhustamiseks võeti vastu **krediidiandjate ja -vahendajate seadus**, mis kehtestas nõuded eelkõige eraisikutele ehk tarbijatele laenu andvate mittepankadest krediidiandjate ja -vahendajate tegevusele. Muuhulgas sätestati neile tegevusloa taotlemise kohustus, mis koondab seeläbi kõik krediidiandjad ja -vahendajad Finantsinspeksiooni järelevalve alla. Seadus kohaldub sellistele krediidiandjatele ja -vahendajatele, kelle jaoks tarbijatele krediidi andmine või vahendamine on ettevõtlus ehk majandustegevus. Tarbijaks loetakse füüsilist isikut, kes teeb tehingu, mis ei seonu iseseisva majandus- või kutsetegevusega.

Finantskriisi ennetamise ja lahendamise seadus reguleerib krediidiasutuste ja investimisühingute suhtes kriisienetus- ning kriisilahendusmeetmete ja õiguste rakendamist, kui on oht nende finantsolukorra kiireks halvenemiseks või on tõenäoline, et nad on maksejõuetud või võivad muutuda tulevikus maksejõuetuks. Finantsinspeksioon sai õiguse: 1) nõuda finantsseisundi taastamise kavas puuduste või takistuste kõrvaldamist; 2) rakendada meetmeid kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistuste kõrvaldamiseks; 3) rakendada varajase sekkumise meedet, sealhulgas määrata ajutine erihaldur; 4) rakendada muid krediidiasutuste seaduses sätestatud järelevalvemeetmeid, samuti määrata erihaldur või nõuda aktsiate ja varade võõrandamist, luua sildasutus, nõuda vara eraldamist, rakendada kohustuste ja nõudeõiguste teisendamist või rakendada muid meetmeid.

Uus **riigilõivuseadus** võeti vastu 2014. aasta lõpus ja lisaks mitmele lõivumäärade muutmisele ümardati seni ühe sendi täpsusega määratud väiksem kui 1-eurone riigilõivumäär 5 sendi täpsusega, lõivud alates 1-eurosest riigilõivumäärast 1 euro täpsusega, alates 100-eurosest riigilõivumäärast 5 euro täpsusega, alates 1000-eurosest riigilõivumäärast 10 euro täpsusega.

Varasema riigilõivuseaduse lisa 1, mis sätestas riigilõivud kohtusse pöördumise korral, oli Riigikohus mitmekümne otsusega paljude punktide osas põhiseadusvastaseks ja/või kehtetuks tunnistanud, märkides liiga suuri riigilõive takistusena isikute kohtusse pöördumise õiguse realiseerimisel. Riigilõivuseadus muudeti 2012. aasta 1. juulist.

Ettevõtjate seas tekitasid vastuseisu **käibemaksuseaduse** muudatused, mis puudutasid sõiduauto soetamise sisendkäibemaksu mahaarvamist. Uue korra kohaselt arvestatakse ettevõtluses kasutatava sõiduauto soetamisel või kasutuslepingu alusel kasutamisel ning selle tarbeks kaupade soetamisel ja teenuste saamisel arvestatud käibemaksust maha 50 protsenti sisendkäibemaksust (mitme erandiga). Muudeti ka sõiduauto määratlust ja väidetavalt just nende muudatuste tõttu kasvas sõiduautode soetamine oluliselt enne muudatuste jõustumist 2014. aasta detsembris.

Ettevõtjate rahulolematuus laienes ka käibemaksuseaduse muudatusele, mille järgi tuleb käibedeklaratsiooni lisas kajastada arved, millele kauba võõrandaja või teenuse osutaja on märkinud käibemaksumääraga maksustatava käibe, kui arve või arvete kogusumma ilma käibemaksuta on maksustamisperioodil ühe tehingupartneri kohta vähemalt 1000 eurot. Täienduse eesmärk oli nii varjatud käibe avastamine kui ka fiktiivsete arvete tuvastamine.

Kütuseaktsiisiga seonduvatest muudatustest tuleb mainida aktsiisivabastuse kehtestamist biogaasile ja maagaasi aktsiisimäära olulist, ent järk-järgulist tõstmist 40,52 euronit 1000 m³ kohta 2017. aasta 1. jaanuariks. Biogaasi aktsiisivabastus jäi ootama Euroopa Komisjoni luba, sest taolist vabastust võib käsitleda riigiabina.

Uue **riigieelarve seaduse** tähtsamad põhimõtted on: 1) riigieelarve koostamine nii, et valitusspektori struktuurne eelarvepositsioon oleks vähemalt tasakaalus; 2) valitusspektori sihtasutuse, äriühingu ja avalik-õigusliku juriidilise isiku eelarve koostamine ja kinnitamine selliselt, et põhitegevuse tulem on tasakaalus või ülejäägis; 3) valitusspektori sihtasutuse, äriühingu ja avalik-õigusliku juriidilise isiku planeeritud võlakohustuste ja likviidsete varade kogusumma vahe (netovõlakoomus) võib moodustada kuni 40% põhitegevuse tuludest. Vabariigi Valitsuse otsusega võib seda ületada. Vabariigi Valitsus kinnitab iga-aastases eelarvestrateegias nelja-aastased kululaed igale valitsemisalale ühe summamana, vajadusel majandusliku sisu järgi liigendatuna.

Tulumaksuseaduses langetati tulumaksu määra ühe protsendipunkti võrra, 20%-le. Samuti langetati füüsilise isiku tulust lubatud mahaarvamiste kogusummat 3196 eurolt 1920 eurole. Muudatus puudutas eluasemelaenu intresside, koolituskulude ning kingituste ja annetuste mahaarvamise õigust.

Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seadusega otsustati nõustuda Eesti Vabariigi osalusega Euroopa stabiilsusmehhanismis 13 020 aktsia ulatuses, nimiväärtuses 1,302 miljardit eurot, millest 148,8 miljonit eurot makstakse sissemakstava kapitalina viie aasta jooksul pärast lepingu jõustumist ja 1,1532 miljardit eurot sissenõutava kapitalina lepingukohase sissenõude saamisel. Sätestati Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni ja täiskogu ning Vabariigi Valitsuse pädevused euroala finantsstabiilsuse mehhanismi rakendamisel. Stabiilsusmehhanismi rakendamiseks oli vaja ratifitseerida ka vastav muudatus **Euroopa Liidu toimimise lepingus**.

Niigi mahukas **investeeringufondide seadus** sai mahtu juurde eurofondide piiriülese valitsemise ja ühinemise uue regulatsiooniga, samuti tööandja pensionifondi kui üht vabatahtlikku pensionifondi liiki käsitlevate sätetega.

Maamaksuseaduse muudatusega otsustati, et maamaksu tasumisest on vabastatud maa omanik tema omandis oleva või teatav maakasutaja tema kasutuses oleva elamumaa või maatulundusmaa õuema kōlviku osas linnas, vallasiseses linnas, alevis, alevikus ning üldplaneeringuga kohaliku omavalitsusüksuse või maakonnaplaneeringuga maavanema poolt tiheasustusega alaks määratud alal kuni 0,15 ha ning mujal kuni 2,0 ha ulatuses, kui sellel maal asuvas hoones on tema elukoht vastavalt rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmetele. Varem oli maamaksust vabastamine kohaliku omavalitsuse õigus.

Rahvusvahelise Valuutafondi liikmeks olekuga seotud õigusaktide muutmise seaduse kohaselt esindab Eesti Vabariiki Rahvusvahelises Valuutafondis edaspidi Eesti Pank. Eesti seisukohad esitab Eesti Pank kooskõlastatult Rahandusministeeriumiga.

Tervise- ja sotsiaalküsimused

Sotsiaalvaldkonna kaalukaim ja rohkesti vaidlusi tekitanud reform oli töövõimetus/töövõime regulatsiooni reform, mis leidis väljenduse eelkõige **töövõimetoetuse seaduses**. Lisaks muudeti veel rohkem kui 40 seadust. Seadus jõustub 2016. aastal. Töövõimetoetuse seadusega loodi uut liiki toetus – töövõimetoetus – ning lõpetati töövõimekaotuse protsentide ja töövõimetuspensionide määramine. Püsiva töövõimetus asemel hakatakse hindama inimese säilinud töövõimet. Võrreldes püsiva töövõimetus ekspertiisiga tugineb töövõime hindamise meetodika täiesti uutele alustele, arvestades lisaks inimese terviseseisundile tema funktsionaalset ja tööalast võimekust. Uus hindamismetoodika ei ole seotud püsiva töövõimetus protsentidega ja töövõime hindamisel ei lähtuta inimesele varem määratud töövõime kaotuse ulatusest. Töövõimetoetust on õigus saada inimesel, kellel on osaline töövõime või kellel töövõime puudub. Töövõimet hindab ning töövõimetoetust maksab Eesti Töötukassa.

Töövõimereformi teine osa sätestati õiguslikult **sotsiaalhoolekande seaduse, tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning teiste seaduste muutmise seadusega**. Põhiliselt seisnes see rehabilitatsiooni- ja abivahenditeenus ümberkujundamises. Töövõimetoetuse seadusega loodava töövõime hindamise süsteemi alusel toetatakse inimesele sobiva rehabilitatsiooni pakkumist kas tööle saamist või töötamise jätkamist toetava tööturuteenusena või igapäevaelu toetava sotsiaalteenusena ning inimese vajadusele vastava abivahendi võimaldamisega.

Ravimiseaduses tehti Riigikogu XII koosseisu ajal rohkesti muudatusi, samuti tunnistas Riigikohus kaks korda mõned ravimiseaduse sätted põhiseadusevastaseks. Sätestati võltsitud ravimitega seonduvat, kehtestati ravimite kaugmüüki (arvutivõrgu kaudu toimuvat müüki) reguleerivad normid. Ravimite kaugmüügi õiguse said üldapteegi tegevusloa omajad ja ravimite kaugmüüki pakkuv apteegiteenus osutaja peab kogu Eesti territooriumil tagama saadetise ühesugused müügi- ja tarnetingimused, sealhulgas kättetoimetamistasu suuruse. Ravimite kättetoimetamise aeg ei tohi üldjuhul ületada 3 tööpäeva. Reguleeriti ravimite vahendamisega seonduvaid küsimusi. Ravimite vahendamise korral vahendaja ise ravimeid ei oma (ei osta, müü ega ole kaubeldava kauba omanik) ega käitle ravimeid füüsiliselt (nt säilitamine, transportimine, väljastamine), vaid viib tehingu pooled tehingu sõlmimiseni. Ravimite vahendamine ei hõlma ravimite pakkumist üldsusele.

Ravimiamet sai erakorralise meetmena õiguse keelata ravimi väljavedu, kui ravimiga katkematu varustatuse tagamine on oluline inimese või looma tervise seisukohast ning kui teisi sama toimeaine ja tugevusega ravimeid Eestis ei turustata või turustatakse ebapiisavas koguses.

Ravimiseadusesse lisati ka uus peatükk „Ravimiohutuse järelevalve”, millega võeti Eesti õigusesse üle vastav eurodirektiiv.

9. juunil 2014 jõustus Riigikohtu otsus, millega tunnistati ravimiseaduse § 42¹ lõiked 1–3 põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks. Kõnealused sätted puudutasid apteekide asutamispääringuid. Näiteks asulas, mis ei ole linna staatuses, ei tohtinud anda tegevusluba üldapteegi avamiseks, samuti ei tohtinud avada üldapteegi struktuuriüksust juba olemasolevale üldapteegile või selle struktuuriüksusele lähemal kui 1 kilomeeter. Jõustumisest pool aastat

varem tehtud kohtuotsuse täitmiseks võttis Riigikogu vastu uue regulatsiooni, ent lükkas selle rakendamise edasi, mistõttu Riigikohus tunnistas ka uued sätted põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks. Kehtima jäid siiski sätted, mis sätestasid apteekrile lähtetoetuse maksmise. Seda ühekordset 15 000 euro suurust toetust võivad saada üldapteeki või selle struktuuriüksusesse tööle või tegutsema asuvad proviisorid ja farmatseudid, kes asuvad esimesena tööle või tegutsema üldapteegis või haruapteegis, mis asub linnas või vallasiseses linnas, kus ei ole teist apteeki ja mis asub teistest apteekidest eemal.

Tubakaseaduses reguleeriti tubakatootega seonduvate toodete temaatikat. Seonduvateks toodeteks loetakse tubakatootega sarnaselt kasutatavad tooted, millega imiteeritakse tubakatoodete tarbimist, samuti tooted, mida kasutatakse tubakatoodete asendamiseks. Nende hulka kuuluvad ka elektrooniline sigaret, taimsed suitsetatavad tooted, ained vesipiibu-tubaka asendamiseks ja tubakavaba huuletubakas, sõltumata nende toodete nikotiinisaldusest, samuti otseselt tubakatoote tarvitamiseks mõeldud tooted, sealhulgas vesipiibud ja piibud, nende osad ja tarvikud, sigaretipaberid, sigaretihültsid ja nende täitmise seadmed, tubakatoodete juurde kuuluvad ja nendega ühendatavad filtrid ja muud tarvikud. Alaealistel on keelatud taolisi tooteid tarvitada, omandada, omada või vallata ning täiskasvanutel on neid keelatud tarvitada kohtades, kus tubakatoodete tarvitamine on keelatud. Samuti keelati alaealistel viibida suitsetamisruumis ja suitsetamisalal.

Tervishoiuteenuse osutamise seadusega loodi mõiste „õendushaigla”, mis on sisuliselt varasem hooldushaigla. Samuti tunneb seadus nüüd „päevaravi” mõistet: ambulatoorset tervishoiuteenust, mille käigus lühiajaliselt jälgitakse inimese seisundit ja inimene lahkub tervishoiuteenuse osutaja juurest samal päeval.

Tervishoiutöötajateks loetakse nüüd ka üldapteegis või haiglaapteegis apteegiteenust osutavad proviisorid ja farmatseudid, kui nad on vastavalt ravimiseadusele registreeritud Terviseameti registris.

Ravikindlustuse seadusega sätestati, et töövõimetusleht eksisteerib alates 2015. aastast ainult elektroonilisel kujul ja paberil tohib seda välja anda vaid tehniliste tõrgete korral. Töövõimetusleht edastatakse selle lõpetamisel viivitamata X-tee liidese kaudu ravikindlustuse andmekogusse.

Ravikindlustuse seaduses ühtlustati juriidilise isiku, juhtimis- ja kontrollorgani liikme ning töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõigusliku lepingu alusel töö- või teenustasusid saava isiku kindlustuskaitsega seotud õigused töölepingu alusel või avalikus teenistuses töötava isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja õigustega. Sarnaseks muutusid kindlustuse saamiseks nõutavad tähtajad ning kande tegemise tingimused.

Koduvisiidi ja ambulatoorse eriarstiabi visiiditasu piirmäär tõsteti 3,2 eurolt 5 eurole ja voodipäevatasu piirmäär 1,6 eurolt 2,5 eurole. Tegu on piirmääradega, mis korrutatakse igal aastal tarbijahinna kasvu või languse indeksiga.

Ravikindlustuse seaduses ja **tervishoiuteenuste korraldamise seaduses** sätestati piiri-ülese tervishoiuteenuse osutamise ja hüvitise maksmise korraldus. Haigekassa võib anda loa või sõlmida lepingu kindlustatud isiku või tema seadusliku esindaja taotluse alusel, kui

a) taotletavat tervishoiuteenust ega alternatiivset teenust ei saa kindlustatud isikule Eestis osutada; b) tervishoiuteenus on kindlustatud isikule näidustatud; c) tervishoiuteenusel on tõendatud meditsiiniline efektiivsus; d) tervishoiuteenuse eesmärgi saavutamise keskmine tõenäosus on vähemalt 50%. Hinnangu kriteeriumidele vastavuse kohta annavad vähemalt kaks eriarsti, kellest üks osutab kindlustatud isikule tervishoiuteenust.

Tööturuteenuste ja -toetuste seaduses tehti muudatus, mille kohaselt ei võimaldata enam töötuna arvele võtta isikut, kes juhib äriühingut, ja prokuristi, sõltumata sellest, kas ta saab tasu või mitte.

Uus **lastekaitseadus** asendas aastast 1993 kehtinud seaduse. Muuhulgas loodi seadusega valitsuskomisjoni staatuses lastekaitse nõukogu, mille ülesanneteks on riigi lastekaitsepoliitika eesmärkide seadmine, nende elluviimiseks vajaliku tegevuse koordineerimine, lapse heaolu tagamist ja õiguste kaitset puudutavate ettepanekute esitamine valitsusele ja teistele institutsioonidele ning soovitude andmine valdkondadeüleseks lastekaitsealaseks ennetustegevuseks. Lastekaitsepoliitikat viib ellu Sotsiaalkindlustusamet, ent tähtis roll jääb ka kohalikele omavalitsustele. Meedias pöörati tähelepanu ka sättele, mille kohaselt võib lapse perekonnast eraldada ka kohtumääruseta, kui lapse perekonda jätmise ohustab tema tervist või elu ja kohtumääruse saamine piisavalt kiiresti ei ole võimalik. Sel juhul tuleb esitada avaldus arvestusega, et kohtul oleks võimalik see lahendada 72 tunni jooksul alates lapse perekonnast eraldamisest.

Riigikogu tegi otsusena **ettepaneku Vabariigi Valitsusele** töötada välja ja rakendada 2016. aasta alguseks **elatismaksete garanteerimise süsteem**, mis tagab lapsele määratud elatismaksete õigeaegse laekumise. Tuleb luua riiklik institutsioon, kes maksab last kasvatavale vanemale õigeaegselt väljamõistetud elatise miinimumi ning nõuab selle sisse elatise maksmise kohustust omavalt vanemalt. Ettepaneku tegemine ei taga siiski veel süsteemi väljatöötamist.

Rahvatervise seadusega asutati vähi sõeluuringute register, mida peetakse uuringute korraldamiseks, uuringukutsete edastamiseks ning tehtud analüüside, uuringu- ja raviandmete analüüsimiseks. Registri eesmärk on tagada uuringute kvaliteet, tõhususe hindamine ja vähi varajane avastamine.

Riiklike peretoetuste seadusega kehtestati lapsetoetuse suuruseks 45 eurot esimese ja teise lapse kohta, millega rohkem kui kahekordistati varasemat määra. Iga järgneva lapse pealt hakati toetust maksma 100 eurot.

Riiklike peretoetuste seaduse ja sotsiaalhoolekande seaduse täiendustega loodi uus toetuse liik – vajaduspõhine peretoetus. Vajaduspõhisele peretoetusele on õigus perekonnal, kelle liikmete hulka kuulub vähemalt üks riiklike peretoetuste seaduse alusel lapsetoetust saav laps, kui perekonna netosissetulek kuus keskmiselt on alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri või kui perekonnale määrati eelnenud kuu eest toimetulekutoetus. Oluliselt suurendati sünnitoetust mitmikute sünni korral.

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses määrati perearsti nimistu piirsuurused: 1200–2000 isikut või 2001–2400 isikut, kui nimistusse kantud isikutele osutab üldarstiabi koos perearstiga vähemalt üks arsti kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja. Terviseamet võib haige-

kassa nõusolekul kinnitada väiksema nimistu, kui perearsti teeninduspiirkonna omavalitsusüksuses elab alaliselt vähem kui 1200 isikut. Muudeti üldarstiabi sätteid, millega tsentraliseeriti tervishoiu esmatasandi korraldusfunktsioon Sotsiaalministeeriumi valitsemisalasse ehk senised maavanema ülesanded üldarstiabi korraldamisel (perearsti nimistu moodustamise konkurss, nimistute kinnitamine, perearstide ajutine asendamine, järelevalve) läksid üle Terviseametile. Üldarstiabi osutamiseks perearsti nimistu alusel tuleb taotleda tegevusluba Terviseametilt. Perearst võib tegutseda üldarstiabi osutamise tegevusluba omava füüsilisest isikust ettevõtjana või äriühingu kaudu.

Seati sisse eriarsti lähtetoetus esimest korda eriarstina tööle asuvale arstile. Toetuse suurus kehtestatakse iga-aastaselt riigieelarvega. Lähtetoetust võib kolme kuu jooksul omandatud erialal tööle või tegutsema asumisest arvates taotleda arst, kes on lõpetanud residentuuri ning omandanud peremeditsiini eriala või kesk-, üld- või kohalikus haiglas kohustusliku tervishoiuteenuse osutamiseks nõutava eriarstiabi eriala, asub viie aasta jooksul residentuuri lõpetamisest arvates omandatud erialal tööle või tegutsema eriarstina töökoormusega vähemalt 30 tundi nädalas või töötab või tegutseb nimistuga perearstina. Tallinna või Tartu haiglas töötamise korral lähtetoetust ei maksta. Ühekordse toetuse suurus on 15 000 eurot.

Riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestati tunnistajate ütluste andmise regulatsioon pensioniõigusliku staaži tõendamiseks ja reguleeriti ennetähtaegset vanaduspensioni saanud isikute üleviimist teist liiki pensionile. Kehtestati lapseas haigestunud isikutele senisest soodsam pensionistaaži arvutamise alus töövõimetuspensioni saamiseks, rahvastikuregistri andmete kasutamine pensionistaaži tõendamisel ja muudeti riikliku pensionikindlustuse registri vastutavat töötajat (edaspidi Sotsiaalministeerium Sotsiaalkindlustusameti (SKA) asemel), ühtlustati vaiete lahendamise kord ning nähti ette, et kõiki vaideid lahendab SKA juures asuv vaidluskomisjon (varem ka piirkondlike pensioniametite komisjonid). Pensioniametitest kui SKA piirkondlikest üksustest loobuti 2014. aasta lõpus.

Pensionikindlustuse seadusega pandi alus teatud tingimustel pensionilisa maksmiseks nii vanadus- kui ka töövõimetuspensioni saajale kuni kolme pensioni aastahinde ulatuses iga lapse pealt, kui vanem, vanema abikaasa, eestkostja või hooldaja on last kasvatanud kuni 8 aastat.

Kogumispensionide seaduses muudeti täiendava sissemakse sätteid. Isikule, kes on kuni kolmeaastast Eestis elavat last kasvatav vanem, vanema abikaasa, eestkostja või lepinguline hooldaja, eraldatakse riigieelarvest kohustuslikku pensionifondi sissemaksete tegemiseks täiendavalt 4% Eesti keskmisest sotsiaalmaksuga maksustatavast ühe kalendrikuu tulust iga kuni kolmeaastase lapse kohta (ühe vanema eest). Säte puudutab alates 2013. aastast sündinud lapsi. Varem sündinud laste eest tehakse vanemale täiendavaid sissemakseid seni kehtinud korra kohaselt vanemahüvitiselt.

2012. aasta kevadel ratifitseeriti **puuetega inimeste õiguste konventsioon**. 2011. aasta alguse seisuga oli Eestis puudega inimesi 9,6% elanikkonnast (üle 121 000), ent konventsioon hõlmab ka neid inimesi, kellel esineb tervisest tingitud igapäevategevuste piiratus (nt kerge vaimupuue, kõrgvererõhutõbi jms), kuid puude raskusastet ametlikult tuvastatud ei ole.

Riigikogu XII koosseis ratifitseeris **Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni pensioni-kindlustust käsitleva koostöölepingu**, mis asendas varasema, 2007. aastal jõustunud, ehkki juba 1993. aastal alla kirjutatud pensionialase koostöökokkuleppe ja selle muutmise protokoll. Uue lepingu põhimõtted erinevad varem kehtinutest. Muudatused olid vajalikud seoses Eesti Vabariigi liitumisega Euroopa Liiduga. Arvestatud on Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni pensionisüsteemi reforme, samuti Euroopa Liidu sotsiaalkindlustuse koordineerimisreegleid. Oluliseks muudatuseks on, et pensioni määravad ja maksavad mõlemad lepingupoold sõltumata sellest, kumma riigi territooriumil isik elab. Seni maksis kogu pensioni ainult üks riik – see, kumma territooriumil inimene elab, võttes arvesse teise riigi pensionistaaži.

Märkimist väärib ka Riigikogu otsus, millega otsustati hüvitada Riigikogu poolt 1993. aastal **Riikliku VEB Fondi** väljalastud sertifikaatidega tagatud nõuded sertifikaatide omanikele sihtasutuse VEB vara müügist laekuva raha arvel sihtasutuste seaduse alusel toimuva likvideerimismenetluse raames. Eesti klientide üle 20 aasta Nõukogude Liidu Välismajandus-pangas külmutatud raha see otsus tagasi ei toonud, kuid Riigikohus ei tuvastanud ka otsuse põhiseadusvastasust, nagu osa sertifikaadiomanikke oli lootnud.

Keskkond

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse rakendamise seadusega jõustati 2014. aasta 1. augustist üldosa seadus, mis oli vastu võetud Riigikogu XI koosseisu ajal. Rakendamise seadusega muudeti veel oluliselt nii üldosa seadust ennast kui ka teisi keskkonnavaaldkonna seadusi.

Keskkonnaalastest seadustest küttis enim kirgi uue **jahiseaduse** menetlus. Senise regulatsiooni peamiseks probleemiks olid kujunenud konfliktid maaomanike ja jahipiirkonna kasutajate vahel. Nende põhjuseks oli tihti olukord, kus maaomanikul tuli täies ulatuses kanda kahjud, mida ulukid põllu- või metsamajanduslikule tegevusele tekitasid, kuid samas oli piiratud maaomaniku õigus kaasa rääkida ulukite arvukuse reguleerimisel ja seeläbi oma vara kaitsmisel jahilukite tekitatud kahju eest. Puudus seni regionaalsel tasemel jahipiirkondade ülene küttemispõhimõtete kooskõlastamise mehhanism, mis oli samuti põhjustanud konflikte osapoolte vahel.

Uue seaduse kohaselt hüvitab jahipiirkonna kasutaja maaomanikule uluki tekitatud kahju nende vahel sõlmitud lepingu kohaselt. Lepingu puudumise korral on kinnisasja omanikul õigus nõuda jahipiirkonna kasutajalt põllumajanduskultuuridele ning metsamaal kasvavatele okaspuudele uluksõraliste tekitatud kahju osalist hüvitamist ühe vegetatsiooniperioodi jooksul kuni 100 eurot hektari kohta aastas. Sätestatud on loetelu, mis asjaoludel jahipiirkonna kasutaja ei ole kohustatud hüvitama uluksõraliste tekitatud kahju. Jahipiirkonna kasutaja või kasutajaid ühendav organisatsioon moodustab uluki tekitatud kahjust tulevate nõuete katmiseks reservfondi, mille vahenditeks on liikmetelt kogutud maksed, toetused ning muud tulud. Reservfondist tasutud nõuete osalist katmist toetab sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Pakendiseaduses kehtestati tähtajad, mille jooksul on lõpptarbija õigus pakendi tagatisraha tagasi saada (varem tähtajad puudusid). Tagatisraha ei tagastata, kui pakendi turule laskmisest on möödunud 24 kuud. Kui tagatisraha märk muutub, siis tagastatakse tagatisraha seni kehtinud määrgiga pakendi eest 24 kuu jooksul. Seejärel kuulub pakend küll tagasivõtmisele, ent raha ei tagastata.

Looduskaitseaduses kaotati võimalus võõrandada riigile enne 1. aprilli 2007 omandatud, looduskaitsepiiranguga kinnisasja, mille suhtes kehtivatest looduskaitsepiirangutest oli omanik teadlik juba kinnisasja omandamise ajal ning mille kaitsekord ei ole pärast seda rangemaks muutunud. Kaotati ka võimalus riigivara enampakkumisega võõrandamisel omandatud vara maksumuse tasaarvestamiseks enampakkumise võitja omandis oleva looduskaitsepiirangutega kinnisasjaga.

Teise muudatuse kohaselt võib rannal või kaldal asuva kinnisasja valdaja põhjendatud vajaduse korral tõkestada kallasraja kohaliku omavalitsuse kirjalikul nõusolekul, kuid ta peab tagama tõkkest üle- või läbipääsu kallasrada mööda liikumiseks. Seadusega sätestati näitlik loetelu tegevustest, mille puhul kallasraja tõkestamine on põhjendatud (nt maa kuivendamine kraaviga või vajadus karjatada loomi veepiirini). Hiljem liikus see säte muudetud kujul looduskaitseadusest keskkonnaseadustiku üldosa seadusesse.

Tööstusheite seadus sätestab nõuded peamistes tööstusvaldkondades tegutsemiseks, et vähendada ja vältida tööstusest pärinevat saastet. Eesti õiguses varem eraldi seadusena puudunud õigusakti vastuvõtmise aluseks oli Euroopa Liidu direktiiv tööstusheidete kohta. Kuna direktiiv ei kehtestanud täiesti uusi nõudeid, vaid pigem koondas varasematest direktiividest tulenevad nõuded ühte õigusakti, lisades neile karmistavaid täiendusi, oli enamik seadusega või selle alusel kehtestatud nõudeid juba olemas ka kehtivas õiguses.

Metsaseaduses tehti muudatusi seoses 2011. aastal vastu võetud metsanduse arengukavaga. Muuhulgas vähendati väikeomandi metsakasutuspiiranguid: kuni 5 ha suuruste metsamaakinnistute füüsilisest isikust omanikud vabastati inventeerimisandmete esitamise kohustusest ning metsaomanikud vabastati raieliikide määramisest aastas alla 20 m³ suuruste raiete tegemise korral olenemata kinnisasja suurusest. Nüüd on võimalik metsateatist esitamata raiuda kuni 20 m³ puitu aastas olenemata kinnisasja suurusest. Muudatus annab ka väiksemate kinnistute omanikele võimaluse varuda aastase küttepuiduvaru oma metsast metsateatist esitamata.

Jäätmeadusega anti Keskkonnainspeksioonile õigus teostada kontrolltehinguid metallijäätmete kokkuostu nõuete rikkumise tuvastamiseks. Tehingu tegemise eesmärki võib varjata. Kontrolltehingut tegev ametiisik ei pea ennast esitlema, kandma vormiriietust ega esitama ametitunnistust enne, kui kontrolltehtingu tegemise eesmärk on saavutatud.

Kehtetuks tunnistati säte, mille kohaselt võis jäätmevedu korraldada selliselt, et jäätmeid vedava ettevõtja ainsaks kliendiks ja tasu maksjaks on kohaliku omavalitsuse üksus või viimase volitatud mittetulundusühing. Jäätmevaldajate üle arvestuse pidamise ning nendega arveldamise kohustus lasus taolisel puhul kohaliku omavalitsuse üksusel või viimase volitatud mittetulundusühingul. Uue regulatsiooni (mis tegelikult on varem kehtinud vana) alusel sõlmivad jäätmevedajad kliendiga lepinguid otse.

Kehtestati võimalus, et tiheasustuslalal, kus biojäätmete kompostimine on jäätmetekke kohas tagatud, võib olmejäätmeid regulaarselt ära vedada üks kord 12 nädala jooksul (varasema 4 nädalase intervalli asemel).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muudatuse kohaselt asendati seni kehtinud järelevalve laiaulatusliku asutustega konsulteerimise kohustusega: asjaomastelt asutustelt hakatakse mõju hindamise sisu ja dokumentatsiooni osas seisukohta küsima. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise peamine ülesanne on anda tegevusloa andjale ning planeerimisdokumenti menetlevale asutusele olulist asjakohast teavet. Muudatuse kohaselt antakse neile menetlustes juhtroll, varasema korra järgi võis neid pidada pigem kõrvaltvaatajateks.

Veeseadust täiendati kaadamist puudutavate sätetega. Kaadamine on tahtlik jäätmete või muude ainete või asjade laevalt, õhusõidukilt, platvormilt või muult mererajatiselt merre heitmine või merepõhja matmine, laevade, õhusõidukite või mererajatiste merre heitmine, ümberpaiskamine või hülgamine. Seadus sai juurde ka peatüki, mis reguleerib sissemaksete tegemist naftareostuskahju hüvitamise rahvusvahelistesse fondidesse.

Veeseadusega reguleeriti ka kuja temaatikat. Kanalisatsiooniehitise kuja on kanalisatsiooni-ehitise (v.a torustik) kõige väiksem lubatud kaugus elamust, majutus-, ravi-, spordi-, haridus-, kaubandus- ja teenindushoonest, samuti regulaarselt inimesi teenindavast transpordihoonest ning salv- või puurkaevust. Taoline kuja peab sõltuvalt reoveepuhasti projekteeritud koormusest, reovee puhastamise ja sette töötlemise viisist ning pumplasse juhitud vooluhulgast olema vähemalt 5 meetrit, kuid mitte üle 500 meetri.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses muudeti vee-ettevõtja määramise korda. Uue korra kohaselt ei määrata vee-ettevõtjat enam konkurentsiseaduse § 14 alusel, vaid riigihangete seaduses teenuse kontsessiooni sätetest lähtudes. Seetõttu määratakse vee-ettevõtja edaspidi riigihanke tulemuste alusel, mis avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus ajalehes.

Võimalikuks tehti ka liitumistasu osaline tagastamine. Kui ühisveevärk või -kanalisatsioon on ehitatud üksnes kliendi tarbeks, kes on tasunud liitumiseks tehtud kulutused täies ulatuses, kuna selles piirkonnas ei olnud teada võimalikke teisi liitujaid, kuid seitsme aasta jooksul liitub täiendavalt kliente, tagastab ettevõtja kolme kuu jooksul pärast iga uue kliendi liitumist varem liitumistasu tasunud kinnistute omanikele osa liitumistasust.

Haridus ja kultuur

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestati, et riik kohustub pidama igas maakonnas vähemalt üht gümnaasiumi. Seadust täiendati nõudega õppekirjanduse väljaandjale teha õppevara kättesaadavaks ka digitaalses vormis. Kooli pidajale loodi võimalus suurendada koolivaheaegade arvu ja kehtestada koolis senise nelja vaheaja asemel näiteks viis vaheaega. Muudeti gümnaasiumi lõpetamise tingimusi: kui seni oli riigieksamite rahuldav sooritamine üheks gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks, siis alates 01.09.2013 tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks sooritada rahuldavalt gümnaasiumi koolieksam ja teha õpilasuuring või praktiline töö. Riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles loetakse sooritatuks, kui on saavutatud vähemalt üks protsent maksimaalsest tulemusest. Kooli pidaja võib erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle senise piirnormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud. Senine piirnorm oli 24, erandjuhtudel 26 õpilast ühes klassis. Nii põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses kui ka teistes haridusvaldkonna seadustes asendati sõna „pedagoog” eestipärasema sõnaga „õpetaja”.

Koolilõuna hüvitamist riigieelarvest laiendati lisaks statsionaarses põhikoolis õppivate õpilaste lõunale ka statsionaarses õppes keskharidust omandavate õpilaste lõunale.

Uue **kutseõppeasutuse seadusega** mindi vanadelt kutseõppe liikidelt (põhihariduse nõudeta, põhihariduse baasil kutseõpe, keskhariduse baasil kutseõpe ning kutsekeskharidusõpe) üle uutele, Eesti kvalifikatsiooniraamistikuga seotud õppeliikidele (tasemeõpe ja täiendusõpe). Õpetajate kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse edaspidi kutsestandardite põhjal. Kasutusele võeti uue õppemahu arvestamise ühik (Eesti kutsehariduse arvestuspunkt EKAP) ja hindamise, kutseõppe liikide, õppekavade, õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni- nõuete kehtestamisel rakendatakse väljundipõhisuse printsiipi.

Erakooliseaduse muudatusega otsustati, et kui gümnaasiumipidaja (juriidiline isik) osanik, aktsionär, asutaja või liige on riik või kohalik omavalitsus, võib õpe toimuda muus kui eesti keeles või kakskeelsena ainult siis, kui selleks annab loa Vabariigi Valitsus.

Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega muudeti kõrgharidusõppe rahastamist, sätestati tasuta õppimise alused ja otsustati, mis alustel ja millisel määral võib ülikool nõuda üliõpilaselt õppekulude osalist hüvitamist. Muudeti ka õpekohtade täitmise korda ja akadeemilise puhkuse ajal loengute kuulamise, õppetöös osalemise, eksamite sooritamise või muul viisil õppekava täitmise reegleid. Seadust tuntakse ka kõrgharidusreformi seaduse nime all.

Ülikooliseaduses, rakenduskõrgkooliseaduses ning teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduses muudeti korralise õppejõu ja teadustöötaja töösuhe üldjuhul tähtajatuks (varem 5 aastat). Samas seati sisse nende isikute atesteerimise kohustus vähemalt üks kord viie aasta jooksul.

Õppetoetuste ja õppelaenu seaduses sätestati uus toetuse liik – vajaduspõhine õppetoetus. Üliõpilasel on õigus saada vajaduspõhine õppetoetus, kui tema keskmine sissetulek kuus ei ületa igaks aastaks riigieelarvega kehtestatud vajaduspõhise õppetoetuse saamiseks

arvestatava keskmise sissetuleku ülemmäära. Eelduseks on, et ta õpib täiskoormusega ja on algavaks semestriks kumulatiivselt täitnud eelmistel semestritel täitmisele kuuluva õppekava mahu või õpib täiskoormusega esimesel semestril.

Teine uus õppetoetuse liik on vajaduspõhine eritoetus. See on üliõpilasele (v.a doktorandile) antav ning isiku majanduslikust olukorrast lähtuv rahaline toetus, kui üliõpilase vajaduspõhise õppetoetuse taotlus on tagasi lükatud.

Tallinna Tehnikaülikool on nüüd teine kõrgkool Eestis, mille tegevust reguleerib oma seadus. **Tallinna Tehnikaülikooli seadusega** nähakse ette TTÜ autonoomia, tegevuse aluste ja korralduse erisused teiste avalik-õiguslike ülikoolidega võrreldes.

Meediateenuste seaduses muudeti riikliku järelevalve ja tegevuslubade andmise pädevust. Enne muudatust oli Eesti ainuke Euroopa Liidu liikmesriik, kus meediateenuste korraldamiseks ja järelevalveks ei olnud eraldi seisvat struktuuri ja kus poliitika kujundamine, seadusloome, tegevuslubade andmine ning järelevalve olid kõik ühe asutuse – Kultuuriministeeriumi – käes. Kultuuriministeeriumi valitsemisalasse jäävad ka edaspidi meediatöö kavandamine ja meediapoliitika teostamiseks vajalike õigus- ja haldusaktide väljatöötamine. Järelevalve ja tegevuslubade andmine anti üle Tehnilise Järelevalve Ametile.

Autoriõiguse seaduses sätestati orbeose kasutamise alused. Teos või fonogramm on orbeos, kui hoolimata hoolikast otsingust ei ole tuvastatud või leitud ühtegi teosele või fonogrammile õigusi omavat isikut. Regulatsioon puudutab teoseid, mis avaldati ja/või edastati esmakordselt Euroopa Liidu liikmesriigis või Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigis ning mida talletatakse avaliku arhiivi, muuseumi, raamatukogu, teadus- ja haridusasutuse või filmi- või audiopärandi säilitamisega tegeleva asutuse (avaliku mäluasutuse) kogus.

Uus **muuseumiseadus** kehtestas muuseumi tegevuse ja kogu korralduse alused ning rahvusvahelise näituse omanikule tekkinud kahju riigi poolt hüvitamise tingimused. Võrreldes varasema seadusega piirati seaduse kohaldamisala (enam ei kohaldu see automaatselt munitsipaalmuuseumidele ja avalik-õigusliku juriidilise isiku muuseumidele), määratleti muuseumikogu täiendamise põhimõtted ning laiendati muuseumide ringi, kellele võib riigile kuuluva muuseumikogu kasutada anda. Museaalide digitaalsed kujutised ja digitaalsed museaalid tehakse veebis kõigile tasuta kättesaadavaks, arvestades autoriõigusi ja isikuandmete kaitset.

Riigikaitse

Riigikogu XI koosseis võttis vastu Eesti Vabariigi põhiseaduse riigikaitse küsimusi käsitlevad muudatused. Sellega seondvalt muutis Riigikogu XII koosseis **rahuaja riigikaitse seadust** ja veel 18 seadust, viies need põhiseadusega kooskõlla. Suurimaks muudatuseks võrreldes senisega on Kaitseväe juhtkonna ametisse nimetamine ja ametist vabastamine: edaspidi nimetab Kaitseväe juhataja ja Kaitseväe peastaabi ülema ametisse ja vabastab ametist Vabariigi Valitsus kaitseministri ettepanekul, kuulates ära Riigikogu riigikaitse komisjoni seisukoha. Kaitseväe juhataja ametiaeg on viis aastat, Kaitseväe peastaabi ülema on tähtajatu teenistussuhe. Kaitseliidu ülema nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi Valitsus kaitseministri ja Kaitseväe juhataja ühisel ettepanekul, väeliigi ülema kaitseminister Kaitseväe juhataja ettepanekul. Teiseks oluliseks muudatuseks on Kaitseväe ülemjuhataja mõistest loobumine. Uue sõnastuse kohaselt juhib Kaitseväge nii rahu- kui ka sõjaajal Kaitseväe juhataja.

Riigikaitse seadus ühendas ja uuendas seni eraldi seadustena kehtinud rahuaja riigikaitse seaduse, sõjaaja riigikaitse seaduse ja rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse. Uuendused puudutasid riigikaitse juhtimist, peaministri ja valitsuse rolli, mobilisatsiooni, tööd riigikaitseüleannetega asutuses, riigikaitseliste heidutusmeetmete kasutamist ja muid küsimusi. Riigikaitse seaduse vastuvõtmine tingis veel üle 40 seaduse muutmise.

Uue **kaitseväeteenistuse seaduse** vastuvõtmise peamiseks ajendiks olid 2009. aastal jõustunud Kaitseväe korralduse seadus ja uus avaliku teenistuse seadus. Kaitseväeteenistus on üks avaliku teenistuse eriliikidest. Seadusega nähti ette eraldi tervisenõuded ajateenijale, reservväelasele ja tegevväelasele. Seni olid kõigil sarnased nõuded, mistõttu paljud kutsealused ei vastanud liiga kõrgetele nõudmistele. Tegevteenistusse saab võtta ka ilma sõjaväelise väljaõppeta, kui vastavat eriala saab omandada ainult Kaitseväes, ning seadus ei näe enam ette tegevteenistuse lepingut, vaid isik võetakse teenistusse ametisse nimetamisega nagu muus avalikus teenistuses. Asendusteenistujatele anti seadusega samasugused õigused ja tagatised nagu ajateenistujatel, lähtudes võrdse kohtlemise põhimõttest – kui isik täidab riigi pandud sundteenistust ja selle käigus hukkub või saab vigastada, siis tuleb see riigi kulul hüvitada. Kaitseväe distsiplinaarseadus ühendati kaitseväeteenistuse seadusega.

Uus **Kaitseliidu seadus** tunnistas kehtetuks 1999. aastast kehtinud samanimelise seaduse. Uude seadusse viidi arvukalt muudatusi, mis seondusid muudatustega teistes riigikaitsealastes õigusaktides. Naiskodukaitse, Noored Kotkad ja Kodutütred loeti Kaitseliidu struktuuriüksusteks. Seadusesse lisati kaitseliitlaste sotsiaalseid tagatisi reguleeriv peatükk, samuti peatükk järelevalvest. Põhjalikumalt reguleeriti Kaitseliidu ja kaitseliitlastele kuuluvate isiklike relvade temaatikat. Seaduse algne tekst lubas Kaitseliidu noorliikmeks olla vaid 7–18 aastasel Eesti kodanikul, hiljem anti see õigus ka teistele samaealistele Eestis alaliselt elavatele isikutele. Noorliige, kes ei ole Eesti kodanik, võib kuuluda vaid noorteorganisatsiooni koosseisu. Sättele anti tagasiulatuv jõud alates Kaitseliidu seaduse jõustumisest.

Kaitseväe korralduse seadusega anti Kaitseväele õigus abistada politseid teatud valdkondades (süütegude ennetamine, otsingu- ja päästetööd, merereostuse likvideerimine, piirivalve, kõrgete riigiametnike kaitse ja riiklikult tähtsate objektide kaitse). Kaitseväl ei ole

abiandmisel korrakaitseseaduses sätestatud vahetu sunni kasutamise õigust. Abiandmine on lubatud üksnes juhul, kui politseil puuduvad muud võimalused ülesande täitmiseks. Täiendati kaitseväge struktuuriüksuste loetelu: alates 2013. aastast kuuluvad struktuuriüksuste hulka ka NATO küberkaitsekoostöö keskuse Eesti kontingent, luurekeskus, toetuse väejuhatatus (endine logistikakeskus), õhuväge staap ja kaitseväge erioperatsioonide väejuhatatus.

Loodi Kaitseväge juhataja asetäitja ametikoht. Asetäitja on Kaitseväge juhataja esimene asendaja senise Kaitseväge peastaabi ülema asemel ja ta nimetatakse ametisse Kaitseväge juhataja ettepanekul kaitseministri poolt. Likvideeriti maaväge ülema ametikoht, samuti kaitseringkonnad ehk kindla territoriaalse vastutusalaga väeüksused. Senise maaväge ülema vahetus alluvuses olnud üksuste ülemad toodi Kaitseväge juhataja alluvusse. Täiendati kaitseväeluure funktsioone teabe kogumisel. Seadust täiendati sätetega, mis kohustavad Kaitseväge selleks määratud struktuuriüksust Kaitsevärke teenistusse või tööle kandideeriva isiku ning tegevvälase, ametniku või töötaja sobivuse hindamisel ja Kaitsevägele teenuse osutamise seotud isikute Kaitseväge julgeolekualale lubamise otsustamisel tegema taustakontrolli. Taustakontrolli võib hiljem korrata, ent üldjuhul mitte tihemini kui 5 aasta tagant.

Riigikogu denonsseeris **seaduse Eesti Vabariigi valitsuse, Läti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse vahelise lepingu Balti Mereväedivisjoni loomise kohta**. Arvestades Kaitseväge panustamist staabi- ja toetuslaevade ning miinijahtijatega NATO miinitõrjeüksusesse ning vajadust prioriseerida ressursside kasutamist, ei peetud võimalikuks jätkata panustamist BALTRONi senisel kujul ja mahus.

Muud teemad

Korteriomandi- ja korteriühistuseadus ühendas kaks varem kehtinud ja nüüd uue seaduse pealkirjas nimetatud seadust. Uues seaduses on reguleeritud kõik korteriomandiga seotud õigussuhted. Seaduse järgi hakkab kõigi korteriomandite majandamine toimuma iseseisva juriidilise isiku – korteriühistu – vormis, mis seaduse jõustumisel tekib koos korteriomandite loomisega. Olemasolevatele korteriomanditele, mille majandamine toimub uue seaduse jõustumiseni korteriomanike ühisuse vormis, loob riik ise korteriühistu. Seadus jõustub 2018. aastal.

Äriseadustikus nähti ette osaühingute ja aktsiaseltside lihtsustatud lõpetamine selliselt, et äriühingu vara on võimalik ühendada füüsilise isiku varaga juhul, kui see isik on osaühingu või aktsiaseltsi ainuosanik või -aktsionär. Äriühingu vara läheb sellisel juhul füüsilisele isikule üle üldõigusjärgluse korras, st ühingu varasse kuuluvate üksikute õiguste ja kohustuste müük ja eraldi üleandmine ei ole vajalik. Osaühing või aktsiaselts ei pea läbima likvideerimismenetlust, sest seda on võimalik asendada kiirema ühinemismenetlusega. Ühendav füüsiline isik jääb ühingu kohustuste eest piiramatult vastutama.

Äriühingu registreerimisel kaotati registrikartoteegi jagamine A- ja B-osaks. Varem koosnes registrikartoteegi A-osa füüsilisest isikust ettevõtja, täisühingu ja usaldusühingu registrikaartidest ning B-osa osaühingu, aktsiaseltsi ja tulundusühistu registrikaartidest. Sisuliselt olid A- ja B-osa kaartidel sisalduvad andmed samad, mistõttu puudus vajadus kahe

eraldi osa hoidmiseks ning edaspidi räägitakse ühest ärireistri registrikaardist ja selle andmetest.

Muudeti osaühingutega seonduvaid sätteid. Põhikirjaga võib ette näha osaga seotud õiguste või osaniku õiguste erisused, eelkõige osanike otsuste vastuvõtmisel, kasumi jaotamisel või osaühingu likvideerimisel alles jääva vara jaotamisel. Osaühing võib osakapitali tingimuslikuks suurendamiseks lasta välja võlakirju, mille saab vahetada osa vastu (nn vahetusvõlakiri).

Võlaõigusseadusse viidi mahukaid tarbijakaitselise iseloomuga muudatusi. Lisati sätteid nii ettevõtja kui ka tarbija kohustuste kohta lepingust taganemisel, täiendati tarbija lepingueelse teavitamise korda finantsteenuse lepingu puhul ja arvutivõrgu kaudu lepingu sõlmimise regulatsiooni. Kui pooled sõlmivad lepingu telefonitsi, on tarbija telefonikõne käigus võetud kohustustega seotud üksnes juhul, kui ettevõtja on telefonitsi edastatut kinnitanud püsival andmekandjal ning tarbija on oma tahet kinnitanud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Lepingu kehtivusajal võib majandus- või kutsetegevuses tegutsev võlausaldaja nõuda tarbijalt võla sissenõudmiskulude hüvitamist iga sissenõutavaks muutunud kohustuse kohta saadeta meeldetuletuskirja eest summas kuni 5 eurot. Lubatud summad on suuremad pärast lepingu lõppemist.

Ministeeriumides teostatud **õigusaktide revisjoni** tulemusena võeti vastu seadus, mis **tunnistas kehtetuks 51 seadust**, mille regulatiivne toime oli lõppenud. Valdavalt 1990ndatel vastu võetud seaduste loetelus olid näiteks Estonia Seltsile raha eraldamise seadus, Eesti Vabariigi riikliku arbitraaži likvideerimise seadus, Eesti NSV tsiviilkoodeks (millest kehtis niikuinii vaid paar sätet) ja hulk Eesti Vabariigi laenu- või garantiilepingute ratifitseerimise seadusi.

Meretöö seadus asendas varasema mereteenistuse seaduse ning reguleerib reederi ja laevapere liikme vahelisi meretöölepingu alusel tekkivaid suhteid. Seadusega viidi Eesti õigus kooskõlla Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kahe olulise konventsiooni ning Euroopa Liidu Nõukogu direktiiviga, mis reguleerivad laevadel, sealhulgas kalalaevadel töötavate isikute töötingimusi.

Maareformiseaduses tehti maareformi lõpetamist takistavate kitsaskohtade lahendamiseks vajalikud muudatused ning kehtestati tähtjad menetluste lõpetamiseks. Täpsustati kaasomandis oleva ehitise teenindamiseks vajaliku maa ja kinnisasjaga piirneva, iseseisva kasutusvõimaluseta maaüksuse omandamise regulatsioone ning sätestati ehitise omanikule õigus omandada hoonestusõigusega koormatavat maad.

Poliitika põhialused

Katre Tubro

Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsisiosakonna nõunik

23. märtsil 2014 jõustunud uue riigieelarve seadusega korrastati riigi strateegilise juhtimise protsess: seaduses nimetati strateegiliste arengudokumentide liigid ning reguleeriti nende koostamine, vastuvõtmine, elluviimine ja muutmine. Varasemalt oli strateegiline planeerimine ebaselgelt määratletud, eksisteerisid erineva nimetuse ja struktuuriga arengudokumentid, mille omavaheline side oli nõrk ning tervikpilt puudus. Ebamäärane oli ka Riigikogu roll, puudus selgus, millistele dokumentidele ning millisel viisil Riigikogu hinnangu andma peaks.

Riigieelarve seaduse kohaselt on strateegilisteks arengudokumentideks poliitika põhialused, valdkonna arengukava, valitsemisala arengukava ja programm. Poliitika põhialused on uus, kõige üldisema tasandi strateegiadokument, mille vastuvõtmine on Riigikogu ainupädevuses. Tegu on pikaajalise vaatega tervikliku arengudokumentiga, mis on aluseks valitsuse strateegiadokumentidele ning muudele tegevustele riigi arenguvisionile vastavates prioriteetsetes valdkondades.

Poliitika põhialuste valdkonnad ning nende ulatus ei ole ette kindlaks määratud, kuid eelduslikult peaks nende reguleerimisala olema lai. Samas ei ole välistatud, et Riigikogu võtab poliitika põhialused vastu üsna kitsas, kuid see-eest väga olulises küsimuses. Riigi kogu tegevus ei pea olema poliitika põhialustega kaetud, kuid arvestada tuleb, et poliitika põhialuste olemasolul peavad madalama taseme strateegiadokumentid olema nendega kooskõlas.

Poliitika põhialused sisaldavad mitte detailset tegevuskava, rahastamispronoosi ega indikaatoreid, vaid ühe või mitme poliitikavaldkonna visiooni, üleriigilist eesmärki ning prioriteetseid arengusuundi. Üldjuhul peaksid põhialused ette nägema ka korrapärase aruandluse, näiteks ministri kirjaliku aruande esitamise Riigikogule ja selle suulise tutvustamise Riigikogu valdkonnakomisjonis. Eelduslikult võiksid poliitika põhialused hõlmata vähemalt kümneaastast perioodi. Põhialuste pikaajalisust ning ülimalt kõrget üldistusastet arvesse võttes peaks ajakohasuse tagamiseks olema tegu mitte väga mahuka dokumendiga.

Poliitika põhialused võetakse vastu Riigikogu otsusena. Eelnõu esitamise õigus on nii Riigikogu liikmel, fraktsioonil ja komisjonil kui ka Vabariigi Valitsusel. Kelle initsiatiivil neid praktikas enamasti vastu võtma hakatakse, on veel vara öelda.

Hoolimata strateegiadokumentide süsteemi korrastamisest sisaldub seadustes endiselt erineva nimetusega strateegiadokumente, mille koostamisele, algatamisele ja vastuvõtmisele kehtivad erinevad reeglid. Nimetusest sõltumata saab poliitika põhialustena riigieelarve seaduse tähenduses käsitleda vaid dokumente, mis vastavad kahele olulisele tingimusele: tegu on üldise iseloomuga pikaajalise visiooniga ning Riigikogul on õigus nii eelnõu algatamiseks kui ka selle teksti sisuliseks muutmiseks. Selle määratluse kohaselt ei kvalifitseeru poliitika põhialusteks näiteks rahuaja riigikaitse seaduses nimetatud julgeolekupoliitika alused.

XII Riigikogu jõudis vastu võtta ühed poliitika põhialused: Vabariigi Valitsuse esitatud ning Riigikogus 18.02.2015 vastu võetud „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030” (828 OE).

Komisjonide raportid ja kollektiivsed pöördumised – uued instrumendid Riigikogu kodukorras

Riho Kangur

Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsi osakonna nõunik

Riigikogu komisjonide raportid

Komisjoni raport kui parlamendi alalise või erikomisjoni täiendav töövorm seati sisse Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmisega 2009. aasta oktoobri lõpus. Komisjoni raporti institutsioon oli osa seadusemuudatusest, millega kohandati kolmapäevase infotunni vormi, sätestati juhtivkomisjoni seletuskirja kohustuslikkus teisel lugemisel ning muudeti märgatavalt olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu¹. Komisjoni raporti kui alatise komisjoni ühe võimaliku töövormi sisseseadmise peamisi ajendeid oli vajadus täiendada vahendeid, mille abil parlament võiks paremini täita riiklikult oluliste ideede arutaja ja täidesaatva võimu kontrolli funktsioone oma kõige olulisemates tööorganites – alatistes komisjonides.

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse täiendamiseks kutsuti varem kokku töörühm, mis hõlmas Riigikogus esindatud erakondi. Lisaks omavahelistele aruteludele kutsus töörühm ühiskonnategelasi ja eksperte ettepanekuid tegema ning kogemusi jagama. Töörühma pikema tegevuse tulemusel valmiski Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu, kus pakuti välja komisjoni raport kui täiendav töövorm. Uue töövormi eesmärk on pakkuda komisjonidele võimalust koostada ülevaateid, mille eesmärk on ühiskonnas reguleerimist või tähelepanu vajavate küsimuste tõstatamine, arutamine ja olukorra lahendamiseks ettepanekute tegemine. Raport andis konkreetse vormi näiteks komisjonipoolsele seaduste järelkontrollile (nn *follow-up*), võimaldades analüüsida, kui hästi vastab vastuvõetud seadus või regulatsioon seadusandja tahtele. Olemuslikult ei saa komisjoni raportit pidada akadeemiliseks uuringuks, sest see esitab vaid rangelt neutraalseid hinnanguid, kuid komisjoni raporti puhul on tegemist poliitilise dokumendiga, millel pole üldkohustuslikku mõju ning mille eesmärk on pigem tekitada diskussiooni ja juhtida tähelepanu olulistele teemadele.

Raport kui komisjoni töövorm on hästi tuntud ka teistes Euroopa parlamentides ning üks peamisi töövahendeid Euroopa Parlamendi ja Suurbritannia parlamendi alamkoja komisjonide töös. Siin peab silmas pidama erinevust Riigikogu komisjoni raportist, sest erinevatel

¹ Vt täpsemalt: Parlamentaarne kontroll ja arutlev parlament // Riigikogu XI koosseis : statistikat ja ülevaateid. Tallinn: Riigikogu Kantselei, Eesti Rahvusraamatukogu, 2011, lk 42-47.

ajaloolistel ja riigiehituslikel põhjustel ei ole Euroopa Parlamendi ega Briti parlamendi alamkoja alatistel komisjonidel aktiivset ja olulist rolli seaduseelnõude ettevalmistamisel ja menetlemisel. Oluline on ka märkida, et mitmes Lääne-Euroopa riigis (nt Rootsis, Taanis ja Saksamaal) mõistetakse komisjoni raporti all pigem komisjonis menetletava eelnõu seletuskirja.

Riigikogus on komisjoni raport sobilik töövahend komisjoni valdkonda kuuluva teema läbitöötamiseks ja probleemide kaardistamiseks, jõustunud seaduse mõju või rakendamise hindamiseks (järelhindamise raport), täidesaatva võimu tegevuse hindamiseks või analüüsiks mingis valdkonnas (järelevalveraport). Raporti lahutamatu osa on ettepanekute või soovitude esitamine Riigikogule, selle komisjonile või täidesaatvale võimule.

Raporti koostamise võib jagada etappideks. Alustuseks tuleb komisjonis määrata liikmete seast raportöör, kes vastutab selle koostamise ja komisjonile esitamise eest. Samuti määrab komisjon raporti projekti komisjonile esitamise tähtaja. Teksti koostamisel võetakse sageli aluseks mõttekodade või ekspertide koostatud analüüsi või kaasatakse valdkonnaeksperte komisjoni kuulamiste kaudu. Korralduslikult võib komisjon raporti projekti ettevalmistamiseks moodustada väikese töörühma, kus raportöör on töörühma juht.

Raporti projekt kantakse ette komisjoni istungil, sellele järgneb arutelu. Raporti, selle järelduste või ettepanekutega mittenoostuval komisjoniliikmel on võimalus lisada raportile põhjendatud eriarvamus.

Kui raporti projekt on komisjonile esitamiseks valmis, on komisjonil kolm võimalust. Esiteks, kiita projekt poolthälteenamusega heaks ja saata raport seejärel näiteks valitsusele (kui tegemist on täitevõimu tööd puudutava temaga). Teiseks, arutada raportit komisjoni avalikul istungil. Kolmandaks, teha Riigikogu juhatusele ettepanek arutada raportit täiskogus olulise tähtsusega riikliku küsimusena. Viimasel juhul on raport täiskogus arutelu ja debattide alus ning loob eelduse teema kvaliteetseks aruteluks.

Alates komisjoni raporti institutsiooni loomisest on Riigikogu komisjonides valminud ja heaks kiidetud kaheksa raportit. Kaks neist valmisid juba Riigikogu XI koosseisus. Riigikogu XII koosseisus valmis kuus raportit.

Riigikogus valminud raportid 2010–2015

1. Liisa-Ly Pakosta, „Pikapäevarühma ja kooli riikliku õppekava väliste või sellega seotud tegevuste korraldusest”. Heaks kiidetud **sotsiaalkomisjoni istungil** 28.09.2010.
2. Hannes Rumm, „Väärteotrahvide laekumisest”. Heaks kiidetud **riigieelarve kontrolli erikomisjonis** 24.01.2011.
3. Marko Mihkelson, „Eesti võimalused ja huvid Aasias aastani 2025”. Heaks kiidetud **väliskomisjonis** 07.05.2012. Raportit arutati olulise tähtsusega riikliku küsimusena Riigikogu täiskogus 31.05.2012.

4. Tõnis Lukas, „Raskeveokite täismassipiirangute mõju metsanduse arengule ja keskkonnanaisundile. Ettepanekud”. Heaks kiidetud **keskkonnakomisjonis** 11.12.2012.
5. Maret Maripuu, „Kvaliteetse ja jätkusuutliku apteegiteenuse kättesaadavuse tagamisest lähtuvalt õiguskantsleri ettepanekust nr 20 üldapteegi tegevusloa väljaandmise ja muutmise piirangu kohta”. Heaks kiidetud **sotsiaalkomisjonis** 18.06.2013.
6. Tõnis Kõiv, „Reoveepuhastis käsitletavast reoveesetest tekkiva keskkonnanahäiringu vähendamise võimalused”. Heaks kiidetud **keskkonnakomisjoni** istungil 31.01.2013.
7. Andre Sepp, „Kohalike teede hoiu korraldamine”. Heaks kiidetud **riigieelarve kontrolli erikomisjonis** 18.11.2013.
8. Kalev Kallemets, „Kohalike teede teeseisundi nõuete täitmine ja järelevalve”. Heaks kiidetud **majanduskomisjonis** 17.02.2015.

Ettepanekute teemad on olnud üsna lai – välispoliitikast ja keskkonnanprobleemidest infrastruktuurini, on komisjoni raporteid Riigikogu kaheteistkümnene istungjärgu kohta koostatud üsna vähe.

Võib nentida, et kuigi komisjoni raport annab võimaluse rakendada parlamendi põhifunktsioone, ei ole seni suudetud selles peituvat potentsiaali täielikult realiseerida. Jättes kõrvale vähesed erandid, on selle üks peamisi põhjuseid olnud fakt, et lõviosa valminud raportitest pole pälvinud erilist tähelepanu ega suutnud tekitada laiemat diskussiooni.

Üks olulisemaid laiemat tähelepanu puudumise põhjuseid on tõdemus, et komisjonis valminud raportile ei ole alati järgnenud Riigikogu tegevusi: komisjoni avalik arutelu, teema tõstatamine olulise tähtsusega riikliku küsimusena täiskogus või raporti alusel koostatud ettepanekute esitamine Vabariigi Valitsusele. Nõrgaks kohaks võib pidada seda, et komisjoni raportis sisalduvad ette- ja tähelepanekud täidesaatva võimu organitele vajavad samuti regulaarset ja järjekindlat tagasisidet nende rakendamise kohta, kuid sageli on rakendamise kontroll jäänud tahaplaanile ning teema on kadunud nii avalikkuse kui ka komisjonide päevakorrast.

Positiivse näitena võib tuua väliskomisjonis koostatud Eesti Aasia-poliitika eri tahkusi analüüsiva raporti, mis järjekindlalt tõstatatud teemana jõudis olulise riikliku küsimuse aruteluni Riigikogu täiskogus. Enamgi veel, väliskomisjon on hiljem leidnud töökavas ruumi, et hoida järjekindlalt silm peal raportis esitatud ettepanekute ja poliitikamuutuste elluviimisel.

Kollektiivsed pöördumised

Toetusallkirju riigielu mõne küsimuse või poliitilise otsuse lahendamiseks või ümbervaatamiseks on kogutud Eestis ka varem, näiteks elektrijaamade erastamise vastu, Riigikogu liikmete kuluhüvitiste korra muutmise vastu või õppelaenude hüvitamise taastamiseks. Kuigi allkirjade kogumine on viimastel aastatel kolinud spetsiaalsetesse internetikeskkondadesse, polnud enne kollektiivsete pöördumiste sätestamist seaduses välja kujunenud ühtset praktikat rahvaalgatuse korras grupiliste ettepanekute tegemise ja menetlemise kohta. Sarnaselt komisjoni raportitele andsid kollektiivsete pöördumiste institutsiooni tekkeks tõuke sündmused, mis arenesid väljaspool parlamenti.

2013. aasta jaanuaris, ajendatuna mitmest poliitilisest skandaalst, kutsuti presidendi initsiatiivil kokku nõupidamine, kus tehti ettepanek luua internetiplatvorm, mida võiks kasutada ühisloome abil sündinud poliitikat põhjalikult reformivate ettepanekute struktureerimiseks ja süstematiseerimiseks. Interneti kaudu võisid kodanikud esitada ettepanekuid viies valdkonnas: Eesti valimissüsteem, erakondade töökorraldus (sh partei sisedemokraatia), erakondade rahastamine, kaasatus ehk kodanike võimalus osaleda poliitika kujundamises valimistevahelisel ajal ning sundpolitisereerimine. Juhuslikkuse meetodi alusel välja valitud kodanike esindajad ehk Rahvakogu analüüsis ning valis hääletamise teel edasiseks tegevuseks välja ettepanekud, mis esitati ametlikult Riigikogule seaduste algatamiseks ja kehtivate regulatsioonide muutmiseks. Kollektiivsete pöördumiste algallikana võib seega näha Rahvakogus ülekaaluka häälteenamuse kogunud ideed kohustada Riigikogu arutama rahvaalgatusena esitatud ettepanekut, kui selle poolt on kogutud teatud hulk (näiteks 25 000) valimisõiguslike kodanike toetusallkirju.

Rahvakogu olulisemate ettepanekute arutamise ja võimalusel seadusteks vormistamise peamiseks institutsiooniks oli Riigikogu põhiseaduskomisjon, kes algatas märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu. Seaduse vastuvõtmiseni jõudis Riigikogu XII koosseis 2014. aasta märtsis. Eelnõu seletuskirja kohaselt oli seadusemuudatuse eesmärk reguleerida Riigikogule esitava kollektiivse pöördumise esitamise ja menetlemise korda. Seadusemuudatus aitas täita vaakumit, kus rahvaosaluse senine regulatsioon ei võimaldanud piisavalt ja pidevalt arvestada rahva arvamuse ja hoiakutega ühes või teises küsimuses ega loonud piisavat platvormi osalustunde suurendamiseks rahvaalgatuse kaudu.

Eelnõuga kehtestati kollektiivse pöördumise esitamise regulatsioon ning menetlemine, mis sätestati Riigikogu kodu- ja töökorra seaduses ning varem kehtinud märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduses, mis pärast muutmist sai nimeks märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus.

Kollektiivsed pöördumised Riigikogu XII koosseisu tegevuse lõpus

Kollektiivsete pöördumiste puhul on oluline märkida, et erinevalt algatatud seaduseelnõudest ei lange pöördumised koosseisu volituste lõppedes komisjonide päevakorrast välja, vaid neid arutavad edasi uue koosseisu komisjonid.

1. Jüri Adamsi ja Eesti Vabaerakonna algatusrühma 18. septembril 2014 üle antud kollektiivne pöördumine „Lõpetada erakondade ületoitmine!”, mida menetleb **põhiseaduskomisjon**.
2. Eesti Kaubandus-Tööstuskoja 25. septembril 2014 üle antud kollektiivne pöördumine riigieelarve seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmiseks, mida menetleti **rahanduskomisjonis**. Pöördumise eesmärgiks oli lisada riigieelarve seadusesse põhimõte, et riigieelarve koostamise aluseks peavad olema maksuseadused, mis on Riigi Teatajas avaldatud hiljemalt pool aastat enne uue eelarveaasta algust. Lisaks tehti ettepanek täiendada maksukorralduse seadust põhimõttega, mille kohaselt maksuseaduse või selle muudatuse Riigi Teatajas avaldamise ja jõustumise vahele peab jääma vähemalt kuus kuud. Rahanduskomisjon arutas pöördumist 2015. aasta jaanuaris ning 19. veebruaril võttis Riigikogu vastu komisjoni algatatud maksukorralduse seaduse täiendamise seaduse, mille aluseks oli Eesti Kaubandus-Tööstuskoja kollektiivne pöördumine, lisaks võeti pöördumises esitatud asjaolusid arvesse riigieelarve baasseaduse muutmisel.
3. 20. oktoobril 2014 esitati kollektiivne pöördumine tööealiste puudega inimeste, töövõimetuspensionäride ja omastehooldajate kaitseks töövõimereformi rakendumisel, mida menetles **sotsiaalkomisjon**.
4. Tarmo Kõuts ja Ülo Vooglaid andsid 9. detsembril 2014 üle kollektiivse pöördumise iseseisva piirivalve taastamise asjus, mida arutatakse **õiguskomisjonis**.
5. Eesti Proviisorite Koda esitas 16. detsembril 2014 kollektiivse pöördumise ravimiseaduse muutmiseks ning apteekide omandipiirangu kehtestamiseks, seda menetles **sotsiaalkomisjon**.

Lisaks eelnimetatutele on Riigikogule üle antud neli pöördumist, mis ei vastanud kogu ulatuses seaduses esitatud nõuetele, kuid mida on menetletud esitajate nõusolekul märgukirjadena:

Eestimaa mesinike 9. juunil 2014 esitatud pöördumine mesinduse ja looduse kaitseks ning 21. novembril 2014 esitatud pöördumine karusloomakasvanduste keelustamiseks Eestis. Mõlemaid pöördumisi menetleb maaelukomisjon. Karusloomakasvanduste keelustamise küsimuses on komisjon otsustanud pidada avaliku istungi 2015. aasta kevadel.

25. septembril 2014 esitatud märgukiri „Töönimeste higi ja pisarad väärivad 500-eurost miinimumpalka”, mida menetleb sotsiaalkomisjon, ja 12. jaanuaril 2015 üle antud pöördumine „1000-euroste arvete deklareerimisnõude tühistamine”, mida menetleb rahanduskomisjon.

Initsiatiivgrupp Perekonna ja Laste Kaitseks esitas 2014. aastal petitsooni, mida käsitleti arvamuseksena lastekaitseaduse eelnõu kohta ja mis võeti vastu täiskogu istungil 2014. aasta 19. novembril.

II osa

Riigikogu XII koosseisu statistika

1. Riigikogu valimised ja liikmed

1.1. Riigikogu valimised

1.1.1. Valimised 1992–2015 arvudes

	20.09.1992	05.03.1995	07.03.1999	02.03.2003	04.03.2007	06.03.2011	01.03.2015
Nimekirjadesse kantud valijaid	689 319	791 988	857 270	859 714	897 243	913 346	899 793
Mandaate	101	101	101	101	101	101	101
Valimisringkondi	12	11	11	12	12	12	12
Valimisjaoskondi	642	664	666	646	657	625	547
Hääletamiskohti välisriikides ^a	13	24	32	35	37	41	40
Välisriikide arv, kus võimalik hääletada	13	19	29	31	33	36	35
Registreeritud erakondi	...	30	18	19	16	12	11
neist osalenud valimistel	...	30					
osalenud oma nimekirjaga ^b	...	9					
Kandidaatide nimekirju ^b	17	16	12	11	11	9	10
neist erakondade nimekirju ^b	...	9					
Kandidaate ^c	628	1256	1885	963	975	789	872
üksikkandidaate	25	12	19	16	7	32	11
Kandidaate mandaadi kohta	6,2	12,4	18,7	9,5	9,7	7,8	8,6
Hääletamisest osavõtnuid	467 628	545 801	492 356	500 686	555 463	580 264	577 910
% nimekirja kantutest	67,8	68,9	57,4	58,2	61,9	63,5	64,2
kehtetuid sedeleid	9381	5142	8117	5798	5250	5131	3757
% osavõtnutest	2,0	0,9	1,6	1,2	0,9	0,9	0,7
Eelhääletamise kestus päevades	15 ^d	3	3	3	8 ^e	7 ^f	7 ^g
eelhääletanuid elukohas	...	125 101	63 150	105 688	103 144	83 099	71 352
% osavõtnutest	...	22,9	12,8	21,1	18,5	14,3	12,3
väljaspool elukohta Eestis hääletanuid	...	–	8305	19 701	38 099	26098	48334
% osavõtnutest	...	–	1,6	3,9	6,9	4,5	8,4
kodus hääletanuid	14 834	12 682	11 030	7648	6242
% osavõtnutest	3,0	2,5	2,0	1,3	1,1

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

	20.09.1992	05.03.1995	07.03.1999	02.03.2003	04.03.2007	06.03.2011	01.03.2015
välisriigis hääletanuid	9349	6678	3294	1915	2265	2763	3998
% osavõtnutest	2,0	1,2	0,7	0,4	0,4	0,5	0,7
Interneti teel hääletanuid	–	–	–	–	30 275	140 846	176 491
% osavõtnutest	–	–	–	–	5,5	24,3	30,5
Valituks osutumine							
isikumandaadi alusel	17	15	11	14	10	14	13
ringkonnamandaadi alusel	24	34	44	60	65	68	66
kompensatsioonimandaadi alusel	60	52	46	27	26	19	22
kandidaatide nimekirju	7	4					
erakondade nimekirju ^b	2	3	7	6	6	4	6
erakondi	25	14					
üksikkandidaate	0	0	0	0	0	0	0
Kulud							
organiseerimine, mln kr (€)	5,4	16,3	21,7	24	30	32 (2 mln €)	2,2 mln €
erakondade deklareeritud kulud, mln kr (€)	–	9,6	29,1	70,3	123,1	64,1 (4,1 mln €)	4,8 mln € ^h
kautsjon kandidaadi kohta, kr (€)	293,75	900	2200	4320	6000	8700 (556 €)	355 €

^a 1992. ja 1995. a Riigikogu valimisteks moodustati välisriikides valimisjaoskonnad, alates 1999. a hääletati välisesindustes ja aukonsulaatides.

^b Alates 1999. a Riigikogu valimistest saavad erakonnad kandideerida ainult oma nimekirjaga, valimisliitude moodustamine ei ole lubatud.

^c Riigikogu valimise seaduses on alates 2003. a erakonna kandidaatide nimekirja pikkuse piirang.

^d 1992. a oli 15 päeva jooksul enne valimispäeva võimalik hääle deponeerimine jaoskonnakomisjonis.

^e 2007. a 5 esimesel eelhääletamise päeval oli avatud 18 jaoskonda maakonnakeskustes, 6.-4. eelhääletamise päeval olid avatud kõik 657 jaoskonda.

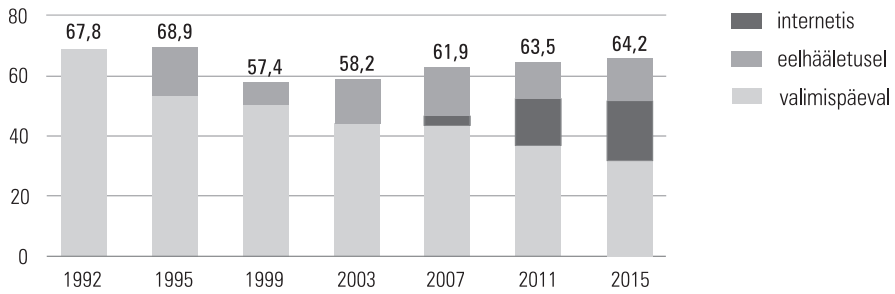
^f 2011. a toimus elektrooniline hääletamine 10.-4. päeval ja eelhääletamine jaoskondades 6.-4. päeval enne valimispäeva.

^g 2015. a toimus eelhääletamine maakonnakeskustes 10.-7. päeval, elektrooniline hääletamine 10.-4. päeval ja eelhääletamine kõigis jaoskondades 6.-4. päeval enne valimispäeva.

^h Erakondade poliitilise tegevuse kulud 2015. a I kvartalis koos erakonna nimekirjas kandideerinud ise kulutusi teinud isikute kuludega (erakondade poliitilise tegevuse kulud 2014. a IV kvartalis olid 1,2 mln eurot). Erakonnaseaduse kohaselt ei esita erakond enam eraldi valimiskampaania kulude aruannet, vaid koostab oma kulude kohta kvartaliaruande ja esitab selle erakondade rahastamise järelevalve komisjonile.

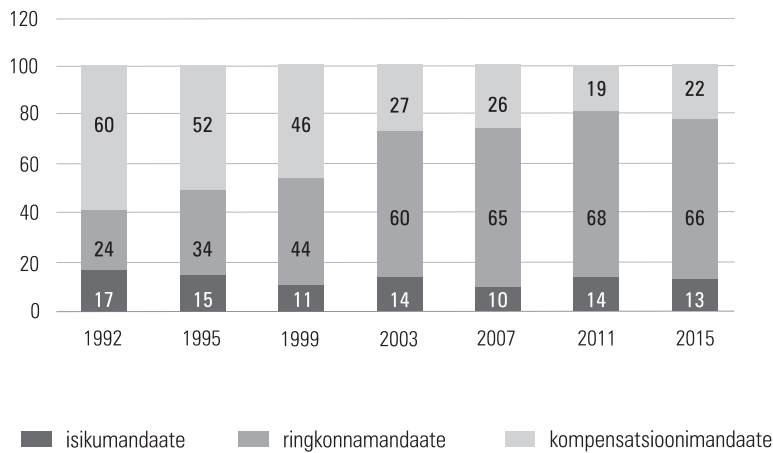
Märkus: 1992. a andmed eelhääletusel osalenute kohta puuduvad.

Joonis 1.1. Osavõtt valimistest (% nimekirjadesse kantud valijatest) 1992–2015

Märkus: 1992. a andmed eelhääletusel osalenute kohta puuduvad.

Joonis 1.2. Riigikogu valimistel saadud mandaatide jaotus liigiti 1992–2015

1.1.2. Valimisringkonnad 2011

Ringkonna number ja nimetus	Mandaate	Nimekirjadesse kantud valijaid	Osavõtu %	Valituks osutunud kandidaate ^a
	Arv (+/- võrreldes 2007. a)			Arv (+/- võrreldes 2007. a)
1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	9 (+1)	76 189	69,7	10
2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	11	104 478	68,4	10 (-1)
3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	8	69 816	72,80	7 (-4)
4. Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa	14 (+1)	130 270	67,5	14 (+2)
5. Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa	6 (-1)	58 583	58,5	8 (+1)
6. Lääne-Virumaa	5 (-1)	48 875	58,7	5 (+1)
7. Ida-Virumaa	8	67 604	56,2	8 (+2)
8. Järva- ja Viljandimaa	8	70 092	59,0	10
9. Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn)	7	67 504	60,4	6 (+1)
10. Tartu linn	8	70 968	65,1	7 (-2)
11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	9	79 857	58,8	10 (+1)
12. Pärnumaa	8	69 110	58,8	6 (-1)
Kogu Eesti	101	913 346	63,5	101

^a Ringkonnamandaatide ja valituks osutunud kandidaatide arvu erinevus on tingitud sellest, et osa mandaatidest jagatakse välja kompensatsioonimandaatidena erakondade üleriigiliste nimekirjade vahel. Siin kajastuvad ringkonnas kandideerinud isikud sõltumata sellest, kas valituks osutati ringkonnast (isiku- või ringkonnamandaadiga) või üleriigilisest nimekirjast.

1.1.3. Üleriigilised valimistulemused 2011

Valimisnimekiri	Lühend	Hääli	%	Kohtade arv
Eesti Reformierakond	RE	164 255	28,6	33
Eesti Keskerakond	K	134 124	23,3	26
Isamaa ja Res Publica Liit	IRL	118 023	20,5	23
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	SDE	98 307	17,1	19
Erakond Eestimaa Rohelised	EER	21 824	3,8	0
Eestimaa Rahvaliid	ERL	12 184	2,1	0
Vene Erakond Eestis	VEE	5 029	0,9	0
Erakond Eesti Kristlikud Demokraadid	EKD	2 934	0,5	0
Eesti Iseseisvuspartei	EIP	2 571	0,4	0
Üksikkandidaadid	–	15 882	2,8	0
Kokku		575 133	100,0	101

1.1.4. Valimistulemused ringkonniti 2011

Valimis- nimekiri	1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Piriita	3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	4. Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa	5. Hiiumäe Lääne- ja Saare- maa	6. Lääne- Virumaa	7. Ida- Virumaa	8. Järva- ja Viljandi- maa (v.a Tartu linn)	9. Jõgeva- ja Tartu- maa (v.a Tartu linn)	10. Tartu linn	11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	12. Pärnu- ja maad	
RE	164 255	12 396	15 468	16 309	34 469	11 134	7618	4680	11 094	11 326	15 798	12 483	11 480
%	28,6	23,5	21,8	32,3	39,5	32,7	26,8	12,5	27,1	28,1	34,4	26,9	28,5
K	134 124	17 072	28 440	12 796	11 184	5155	4747	20 363	5480	6184	7106	8575	7022
%	23,3	32,4	40,0	25,3	12,8	15,1	16,7	54,5	13,4	15,3	15,5	18,5	17,4
IRL	118 023	10 984	12 337	10 188	19 389	5595	6027	4001	9413	10 508	11 156	9627	8798
%	20,5	20,8	17,4	20,2	22,2	16,4	21,2	10,7	23,0	26,1	24,3	20,8	21,9
SDE	98 307	7210	7870	7648	11 759	8187	7050	4650	11 219	7092	8593	11 988	5041
%	17,1	13,7	11,1	15,1	13,5	24,1	24,8	12,4	27,4	17,6	18,7	25,8	12,5
EER	21 824	1128	2782	1564	4107	1820	535	704	772	1188	1674	1206	4344
%	3,8	2,1	3,9	3,1	4,7	5,3	1,9	1,9	1,9	2,9	3,6	2,6	10,8
ERL	12 184	324	392	237	955	599	1696	1088	819	2950	542	1743	839
%	2,1	0,6	0,6	0,5	1,1	1,8	6,0	2,9	2,0	7,3	1,2	3,8	2,1
VEE	5029	683	1317	430	378	37	81	1485	40	83	242	117	136
%	0,9	1,3	1,9	0,9	0,4	0,1	0,3	4,0	0,1	0,2	0,5	0,3	0,3
EKD	2934	249	225	270	348	395	216	227	150	124	153	395	182
%	0,5	0,5	0,3	0,5	0,4	1,2	0,8	0,6	0,4	0,3	0,3	0,9	0,5
EIP	2571	123	167	261	257	139	127	54	96	330	341	248	428
%	0,4	0,2	0,2	0,5	0,3	0,4	0,4	0,1	0,2	0,8	0,7	0,5	1,1
Üksikk	15 882	2553	2075	779	4409	967	282	108	1910	532	282	–	1985
%	2,8	4,8	2,9	1,5	5,1	2,8	1,0	0,3	4,7	1,3	0,6	–	4,9
Kokku	575 133	52 722	71 073	50 482	87 255	34 028	28 379	37 360	40 993	40 317	45 887	46 382	40 255

1.1.5. Valimisringkonnad 2015

Ringkonna number ja nimetus	Mandaate	Nimekirjadesse kantud valijaid	Osavõtu %	Valituks osutunud kandidaate ^a
	Arv (+/- võrreldes 2011. a)			Arv (+/- võrreldes 2011. a)
1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	9	82 205	68,9	10
2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	12 (+1)	110 233	67,7	10
3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	8	72 276	72,6	9 (+2)
4. Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa	14	129 068	68,4	14
5. Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa	6	56 033	60,4	7 (-1)
6. Lääne-Virumaa	5	45 899	59,2	3 (-2)
7. Ida-Virumaa	7 (-1)	63 380	55,0	6 (-2)
8. Järva- ja Viljandimaa	7 (-1)	65 256	59,7	9 (-1)
9. Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn)	8 (+1)	66 106	62,3	8 (+2)
10. Tartu linn	8	68 149	66,3	9 (+2)
11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	9	75 542	59,5	10
12. Pärnumaa	8	65 646	60,6	6
Kogu Eesti	101	899 793	64,2	101

^a Ringkonnamandaatide ja valituks osutunud kandidaatide arvu erinevus on tingitud sellest, et osa mandaatidest jagatakse välja kompensatsioonimandaatidena erakondade üleriigiliste nimekirjade vahel. Siin kajastuvad ringkonnas kandideerinud isikud sõltumata sellest, kas valituks osutati ringkonnast (isiku- või ringkonnamandaadiga) või üleriigilisest nimekirjast.

1.1.6. Üleriigilised valimistulemused 2015

Valimisnimekiri	Lühend	Hääli	%	Kohtade arv
Eesti Reformierakond	RE	158 971	27,7	30
Eesti Keskerakond	K	142 460	24,8	27
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	SDE	87 190	15,2	15
Erakond Isamaa ja Res Publica Liit	IRL	78 697	13,7	14
Eesti Vabaerakond	EVA	49 883	8,7	8
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	EKRE	46 772	8,1	7
Erakond Eestimaa Rohelised	EER	5 193	0,9	0
Rahva Ühtsuse Erakond	RÜE	2 289	0,4	0
Eesti Iseseisvuspartei	EIP	1 047	0,2	0
Eestimaa Ühendatud Vasakpartei	EÜV	764	0,1	0
Üksikkandidaadid	–	887	0,2	0
Kokku		574 153	100,0	101

1.1.7. Valimistulemused ringkonniti 2015

Valimis- nimekiri	1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	4. Harju- (v.a Tallinn) ja Rapla maa	5. Hiiumaa, Lääne- ja Saaremaa	6. Lääne- Virumaa	7. Ida- Virumaa	8. Järva- ja Viljandi- maa	9. Jõgeva- ja Tartu- maa (v.a Tartu linn)	10. Tartu linn	11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	12. Pärnu- maa
RE	15 8971	14 149	16 235	15 784	30 924	10 489	7247	4114	10 703	11 896	14 984	11 412
%	27,7	25,1	21,8	30,2	35,2	31,1	26,9	11,9	27,7	29,1	33,4	28,9
K	14 2460	18 916	31 706	12 732	12 397	4368	5241	20 328	6127	7044	6787	7544
%	24,8	33,6	42,7	24,4	14,1	13,0	19,5	59	15,9	18,7	15,1	19,1
SDE	87 190	7718	7827	7311	10 902	5018	4000	4935	8898	7583	7541	4641
%	15,2	13,7	10,5	14,0	12,4	14,9	14,9	14,3	23,0	18,6	16,8	11,8
IRL	78 697	7193	8058	5696	14 484	4938	5127	2826	6824	6099	6478	5337
%	13,7	12,8	10,8	10,9	16,5	14,7	19,0	8,2	17,7	14,9	14,4	12,7
EVA	49 883	4557	6079	5421	10 210	4297	2204	825	2368	3089	5003	2596
%	8,7	8,1	8,2	10,4	11,6	12,8	8,2	2,4	6,1	7,6	11,1	7,3
EKRE	46 772	2986	3396	4570	7050	3770	2492	1068	3054	3814	3109	4275
%	8,1	5,3	4,6	8,8	8,0	11,2	9,3	3,1	7,9	9,3	6,9	9,6
EER	5193	539	598	512	836	590	199	100	183	369	725	291
%	0,9	1,0	0,8	1,0	1,0	1,8	0,7	0,3	0,5	0,9	1,6	0,7
RÜE	2289	89	121	78	303	75	324	174	205	151	108	280
%	0,4	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	1,2	0,5	0,5	0,4	0,2	0,6
EIP	1047	107	58	67	133	113	83	54	67	127	39	111
%	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,1	0,2
EÜV	764	39	58	39	351	15	17	58	17	87	22	40
%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1
Üksikk	887	46	192	-	189	-	-	-	176	-	111	173
%	0,2	0,1	0,3	-	0,2	-	-	-	0,5	-	0,2	0,4
Kokku	574 153	56 339	74 328	52 210	87 779	33 673	26 934	34 482	38 622	40 859	44 907	39 459

1.2. Riigikogu valimise seaduse muutmine

1.2.1. Riigikogu valimise seaduse muutmine: XII koosseis

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Eelnõu algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad Hääletamistulemus ¹ Väljakuulutamise- ja avaldamisandmed, jõustumiskuupäev
1. Arhiiviseadus ² 08.11.2010 854 SE	Vabariigi Valitsus Valijate nimekirju säilitatakse püsivalt Rahvusarhiivis.	I: 08.12.2010 II: 09.02.2011 III: 17.02.2011 (78-0-1) VP 09.03.2011 RT I, 21.03.2011, 1 J 01.01.2012
2. Kaitseväeteenistuse seadusega seotud Riigikogu koosseisu häälteenamusega vastuvõetud seaduste muutmise seadus 174 SE 06.02.2012	Vabariigi Valitsus Seaduses asendatakse sõna „kaadrikaitsevaelane“ sõnaga „tegevväelane“.	I: 14.03.2012 II: 30.05.2012 III: 13.06.2012 (85-0-0) VP 28.06.2012 RT I, 10.07.2012, 3 J: 01.04.2013
3. Riigikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 22.02.2012 186 SE	Põhiseaduskomisjon Sätetatakse valimiskomisjonide liikmetele tasu maksmise kord. Sätetatakse mitmed elektroonilise hääletamise reeglid ning Vabariigi Valimiskomisjoni tegevus elektroonilise hääletamise korraldamisel. Kandidaadi registreerimisotsuse võib tühistada ja registreerimata jäetud isiku registreerida hiljemalt 13. päeval enne valimispäeva. Ühtlustatakse e-hääletamise ja pabersedeliga hääletamise aeg. Sätetatakse asukohas hääletamise ja kodus hääletamise taotluse esitamise tähtajad. Kirjeldatakse elektroonilist hääletamist ettevalmistavad toimingud (süsteemi kasutusvalmiks seadmine, valijate nimekirjade süsteemi sisestamine ja uuendamine, häälte salastamise võtme ja avamise võtme loomine).	I: 08.05.2012 II: 25.09.2012 III: 17.10.2012 (70-19-0) VP: 25.10.2012 RT I, 01.11.2012, 1 J: 11.11.2012

¹ Siin ja edaspidi: poolt-vastu-erapooletud.

² Seadus võeti vastu Riigikogu XI koosseisu ajal, aga ei kajastu 2011. a statistikakogumikus.

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Eelnõu algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad Hääletamistulemus Väljakuulutamise- ja avaldamisandmed, jõustumiskuupäev
	<p>Valijal on võimalik kontrollida, kas tema antud elektroonilise hääle on valijarakendus valija tahte kohaselt elektroonilise hääletamise süsteemile edastanud.</p> <p>Sätetatakse elektroonilise hääletamise peatamise, lõpetamise ja mittealustamise kord.</p> <p>Enam ei loeta eraldi enne hääletamise lõppu eelhääletamisel antud häáli, vaid need loetakse tavakorras. Täpsustatakse elektrooniliselt antud häälte lugemise korda: see tehakse kindlaks iga valimisjaoskonna (varem valimisringkonna) kohta; Elektrooniline hääl, mis ei sisalda valija elukohajärgse valimisringkonna kandidaadi registreerimisnumbrit või ei ole Vabariigi Valimiskomisjoni kehtestatud vormi kohane, on kehtetu.</p> <p>Sätetatakse hääletamissedelite ja valimisdokumentide, samuti elektrooniliste häälte säilitamise kord: hääletamissedelid ja elektroonilised hääled säilitatakse ühe kuu jooksul valimispäevast arvates. Pärast seda, kuid mitte enne kui esitatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused, hävitatakse hääletamissedelid ja e-hääled, sh hääletamissüsteemis sisalduvad valijate isikuandmed ning elektrooniliste häälte avamise võti.</p>	
<p>4. Avaliku teenistuse seadus 06.03.2012 193 SE</p>	<p>Vabariigi Valitsus</p> <p>Valituks osutunud kandidaat, kes valimistulemuste väljakuulutamise ajal on Riigikogu liikme ametiga ühitamatus ametis, peab viie päeva jooksul valimistulemuste väljakuulutamise päevast arvates teavitama Vabariigi Valimiskomisjoni, kas ta soovib osaleda Riigikogu töös või jätkata oma senises ametis ja mandaadist loobuda.</p>	<p>I: 04.04.2012 II: 06.06.2012 III: 13.06.2012 (57-36-0) VP 28.06.2012 RT I, 06.07.2012, 1 J: 01.04.2013</p>
<p>5. Erakonnaseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 23.05.2013 439 SE</p>	<p>Põhiseaduskomisjon</p> <p>Valimiskautsjoni suurus on valimiste väljakuulutamise aastal Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäär iga registreerimiseks esitatud isiku kohta (varem kaks kuupalga alammäära).</p>	<p>I: 22.10.2013 II: 17.12.2013 III: 22.01.2014 (72-18-0) VP 30.01.2014 RT I, 05.02.2014, 1 J: 01.04.2014</p>
<p>6. Karistuseseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 9.12.2013 554 SE</p>	<p>Vabariigi Valitsus</p> <p>Täpsustatakse väärtegade menetluse kohta käivaid sätteid ning tunnistatakse kehtetuks § 73² (poliitilisele välireklaamile kehtestatud piirangute rikkumine).</p>	<p>I: 29.01.2014 II: 21.05.2014, 11.06.2014 III: 18.06.2014 (55-0-0) VP: 03.07.2014 RT I, 12.07.2014, 1 J: 01.01.2015</p>

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Eelnõu algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad Hääletamistulemus Väljakuulutamis- ja avaldamisandmed, jõustumiskuupäev
7. Riigikogu valimise seaduse ja teiste sea- duste muutmise seadus 11.03.2014 617 SE	<p>Põhiseaduskomisjon</p> <p>Valimiskomisjoni esimehe või aseesimehe äraolekul juhatab komisjoni koosolekut kuni uue aseesimehe valimiseni komisjoni noorim liige.</p> <p>Täpsustatakse valijakaardile kantavaid andmeid. Valija võib tellida elektroonilise valijakaardi. Välisriikidesse saadetakse valijakaarte ainult elektrooniliselt.</p> <p>Kandideerimisavalduse ja kandidaadi ankeedi asemel esitab kandidaat ainult kandideerimisavalduse.</p> <p>Sätetatakse, millised andmed avaldab Vabariigi Valimiskomisjon kandidaadi kohta oma veebilehel.</p> <p>Täpsustatakse, et Vabariigi Valimiskomisjon jätab registreerimata kandidaadi, kes ei vasta kandideerimisõiguslikkuse nõuetele; Täpsustatakse hääletamine valija asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses.</p> <p>Vabariigi Valimiskomisjon (varem elektroonilise hääletamise komisjon) korraldab elektroonilise hääletamise süsteemi ning elektroonilise hääletamise komisjoni toimingute auditeerimise. Välisriigis hääletamise korraldamisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest Välisministeeriumi eelarves selleks ette nähtud rahast.</p> <p>Kaebuste läbivaatamise tähtaeg maakonna valimiskomisjonis ja Vabariigi Valimiskomisjonis on viis (varem kolm) tööpäeva.</p>	<p>I: 13.05.2014 II: 12.06.2014 III: 18.06.2014 (56-1-0)</p> <p>VP: 01.07.2014 RT I, 11.07.2014, 1 J: 21.07.2014</p>
8. Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 09.06.2014 691 SE	<p>Sven Mikser, Kalvi Kõva, Kalev Kotkas, Vabariigi Valitsus, Eiki Nestor</p> <p>Sõna „regionaalminister“ asendatakse sõnadega „valdkonna eest vastutav minister“.</p>	<p>I: 09.06.2014 II: 12.06.2014 III: 18.06.2014 (54-8-0)</p> <p>VP: 26.06.2014 RT I, 29.06.2014, 109 J: 01.07.2014</p>

1.2.2. Riigikogu valimise seaduse muutmise katsed

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Eelnõu algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus Hääletamistulemus
1. Riigikogu valimise seaduse ja erakonnaseaduse muutmise seadus 22.11.2012 329 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Kautsjonit ei pea tasuma erakond, mille registrisse kandmisest ei ole möödunud neli aastat. Kautsjon makstakse tagasi, kui kandidaat osutub valituks või saab valimisringkonnas hääli vähemalt 10% lihtvoodist või kui erakonna kandidaadid kogusid üleriigiliselt vähemalt 4% häältest. Ringkonna- ja kompensatsioonimandaatide jaotamisel osalevad erakonnad, kes kogusid üleriigiliselt kokku vähemalt 4% häältest. Üksikkandidaat saab mandaadi ka juhul, kui tema häälte arv moodustab vähemalt 75% lihtvoodist. Kandidaatide üleriigilises nimekirjas reastatakse kandidaadid vastavalt nende kogutud häälte arvu suhtele ringkonna lihtvooti. Kompensatsioonimandaadi saab kandidaat, kes on nimekirjas eespool ja kellele antud häälte arv on vähemalt 10% lihtvoodist.	I: 29.01.2015 Langes koosseisu volituste lõppemise tõttu menetlusest välja
2. Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus 14.01.2013 355 SE	Juku-Kalle Raid, Andres Herkel Kandidaatide üleriigilises nimekirjas saab kompensatsioonimandaadi oma valimisringkonna lihtvoodist suurima häälteprotsendi kogunud sama nimekirja kandidaat.	I: 29.01.2013 Langes koosseisu volituste lõppemise tõttu menetlusest välja
3. Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus 28.02.2013 388 SE	Eesti Keskerakonna fraktsioon Tunnistatakse kehtetuks § 85 ¹ (elektroonilise hääle kontrolli rakendamine).	I: 25.04.2013 Tagasi lükatud (47-25-0)
4. Euroopa Parlamendi valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 15.01.2014 577 SE	Andres Herkel Kehtestatakse põhimõte, et uus omandatud mandaat tühistab eelneva mandaadi. Nt kui Riigikogu liige osutub valituks kohaliku omavalitsuse volikogu liikmeks, siis tühistub mandaat, ja vastupidi.	I: 15.04.2014 Tagasi lükatud (56-15-0)
5. Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus 19.02.2014 600 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Sama mis 329 SE (v.a 10% nõue kompensatsioonimandaadi saamisel)	I: 24.04.2014 Langes koosseisu volituste lõppemise tõttu menetlusest välja

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Eelnõu algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus Hääletamistulemus
6. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus 27.02.2014 607 SE	Andres Herkel Erakond võib Riigikogu valimistel osaleda erakondade valimisliidu koosseisus. Erakondade valimisliidu registreerib Vabariigi Valimiskomisjon.	I: 06.05.2014 Tagasi lükatud (48-1-0)
7. Riigikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 08.05.2014 666 SE	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon Kohaliku omavalitsuse üksusel on aktiivse valimisagitatsiooni ajal keelatud avaldada ja levitada mistahes vormis reklaami, trükiseid ning meedia-teenuseid. Keelu rikkumise eest karistatakse rahatrahviga.	I: 17.09.2014 Tagasi lükatud (65-17-0)
8. Riigikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 15.01.2015 837 SE	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon Vt 666 SE	Langes koosseisu volituste lõppemise tõttu menetlusest välja

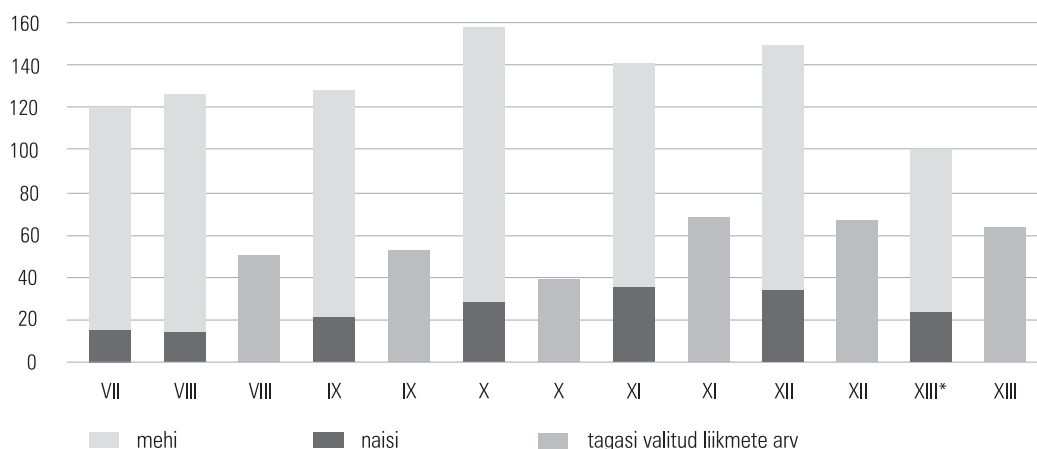
1.3. Riigikogu liikmed

1.3.1. Riigikogu liikmed arvudes: VII–XII Riigikogu

	Riigikogu liikmed (koos asendusliikmetega)	Neist	
		Naisi (%)	Mehi (%)
VII Riigikogu	120	16 (13)	104 (87)
VIII Riigikogu	126	14 (11)	112 (89)
IX Riigikogu	128	21 (16)	107 (84)
X Riigikogu	158	29 (18)	129 (82)
XI Riigikogu	141	35 (25)	106 (75)
XII Riigikogu	150	34 (23)	116 (77)
Neist:			
ühthe koosseisu kuulunud	52	14 (27)	38 (73)
kahte koosseisu kuulunud	40	9 (22,5)	31 (77,5)
kolme koosseisu kuulunud	37	9 (24)	28 (76)
nelja koosseisu kuulunud	11	1 (9)	10 (91)
viide koosseisu kuulunud	4	0	4 (100)
kuude koosseisu kuulunud	6	1 (17)	5 (83)
VIII Riigikokku tagasi valitud*	51	8 (16)	43 (84)
IX Riigikokku tagasi valitud*	53	7 (13)	46 (87)
X Riigikokku tagasi valitud*	39	8 (21)	31 (79)
XI Riigikokku tagasi valitud*	68	17 (25)	51 (75)
XII Riigikokku tagasi valitud*	67	13 (19)	54 (81)
XIII Riigikokku tagasi valitud*	63	12 (19)	51 (81)

* Eelmise koosseisu liikmed ja asendusliikmed, kes said järgmise Riigikogu koosseisu valimistulemuste põhjal. Arvestatud pole hiljem lisandunud asendusliikmeid.

Joonis 1.3. Meeste ja naiste osakaal Riigikogus ning tagasi valitud eelneva koosseisu liikmete arv

* XIII Riigikogu koosseisu naiste ja meeste osakaal valimistulemuste alusel.

1.3.2. Riigikogu liikmed ja asendusliikmed 27.03.2011–23.03.2015

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri ^a / ringkond ^b hääle arv mandaat ^c	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Arto Aas 09.06.1980	RE/2 524 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon 11.12.2012–19.06.2014, esimees 12.12.2012–16.06.2014 Majanduskomisjon, esimees 10.11.2011–11.09.2012, alates 12.06.2014 Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 31.01.2013, aseesimees kuni 08.11.2011, 13.09.–13.12.2012	–
Jaak Aaviksoo 11.01.1954 Volitused peatunud 05.04.2011 (haridus- ja teadusminister), volitused taastunud 27.03.2014	IRL/11 3484 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 27.03.2014	Põhiseaduskomisjon alates 27.03.2014	XI
Rein Aidma 28.09.1950 Asendusliige 02.04.2011	RE/7 1250	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon Korruptsioonivastane erikomisjon	X, XI
Annelly Akkermann 05.10.1972	IRL/12 3257 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Keskonnakomisjon Riigieelarve kontrolli erikomisjon	–
Jaak Allik 08.10.1946	SDE/7 1518 km	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Kultuurikomisjon	VIII, X

^a IRL: Isamaa ja Res Publica Liit, K: Eesti Keskerakond, RE: Eesti Reformierakond, SDE: Sotsiaaldemokraatlik Erakond.

^b 1: Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine; 2: Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita; 3: Tallinn: Mustamäe ja Nõmme; 4: Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa; 5: Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa; 6: Lääne-Virumaa; 7: Ida-Virumaa; 8: Järva- ja Viljandimaa; 9: Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn); 10: Tartu linn; 11: Võru-, Valga- ja Põlvamaa; 12: Pärnumaa

^c im: isikumandaat, km: kompensatsioonimandaat, rm: ringkonnamandaat. Mandaadi liik puudub asendusliikmetel.

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Andrus Ansip 01.10.1956 Volitused peatunud 05.04.2011 (peaminister), volitused taastunud 27.03.2014, volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 17.06.2014 (Euroopa Parlamendi liige)	RE/4 18 967 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 05.04.2011, 27.03.–17.06.2014	Väliskomisjon 27.03.–17.06.2014	IX, X, XI
Andres Anvelt 30.09.1969 Volitused peatunud 26.03.2014 (justiitsminister ja põllumajandusminister, alates 07.04.2014 justiitsminister)	SDE/2 3441 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 26.03.2014	Õiguskomisjon kuni 26.03.2014 Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon, esimees Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 26.03.2014, esimees kuni 26.03.2014 Välismaalastele tähtjaliste elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon VEB fondi koondatud nõuete menetlemise ja rahuldamise asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon kuni 26.03.2014	–
Peep Aru 20.04.1953	RE/8 896 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Põhiseaduskomisjon Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon, esimees	X, XI
Maimu Berg 27.08.1945 Asendusliige 28.03.2014	SDE/2 1120	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 07.04.2014	Väliskomisjon alates 07.04.2014	–
Deniss Boroditš 01.11.1979	K/1 5896 im	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 09.04.2012	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 12.04.2012 Põhiseaduskomisjon kuni 27.03.2014, aseesimees kuni 28.01.2014 Majanduskomisjon alates 27.03.2014	–

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Enn Eesmaa 07.06.1946	K/8 1535 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Väliskomisjon, aseesimees Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 28.01.2014	X, XI
Eldar Efendijev 29.06.1954	K/7 1650 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 17.04.2012 Kultuurikomisjon kuni 17.04.2012, 11.03.–03.04.2014, alates 05.06.2014, aseesimees alates 09.06.2014 Keskkonnakomisjon 17.04.2012–11.03.2014 Õiguskomisjon 03.04.–05.06.2014	X, XI
Ene Ergma 29.02.1944	IRL/9 3873 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Riigikogu esimees kuni 20.03.2014 Riigikaitsekomisjon alates 27.03.2014	X, XI
Igor Gräzin 27.06.1952	RE/9 6109 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Õiguskomisjon	VIII, X, XI
Margus Hanson 06.01.1958 Asendusliige 02.04.2011	RE/10 1478	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Väliskomisjon Riigieelarve kontrolli erikomisjon, aseesimees 08.11.2011–13.09.2012, alates 13.12.2012	X
Aare Heinvee 27.09.1956	RE/4 1017 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 11.09.2014 Maaelukomisjon kuni 14.01.2014 Sotsiaalkomisjon alates 14.01.2014	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Andres Herkel 14.08.1962	IRL/1 1765 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 09.12.2013	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 25.09.2012 Põhiseaduskomisjon kuni 09.12.2013, alates 09.04.2014 Riigikaitsekomisjon 09.12.2013–09.04.2014 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon 24.04.2012–28.01.2014	IX, X, XI
Remo Holsmer 20.09.1980	RE/1 694 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon, aseesimees	Sotsiaalkomisjon kuni 12.04.2012 Majanduskomisjon 12.04.–11.12.2012 Rahanduskomisjon alates 11.12.2012	–
Kaia Iva 28.04.1964	IRL/8 1064 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, aseesimees kuni 15.05.2012, alates 27.03.2014, esimees 15.05.2012–27.03.2014	Kultuurikomisjon kuni 13.06.2013 Riigikaitsekomisjon 13.06.2013–14.01.2014, alates 02.06.2014 Sotsiaalkomisjon 14.01.–02.06.2014	XI
Jüri Jaanson 14.10.1965	RE/4 1178 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon	–
Tatjana Jaanson 23.11.1966 Asendusliige 28.03.2014	SDE/12 277	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 07.04.2014	Maaelukomisjon alates 07.04.2014 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 08.05.2014	–
Andres Jalak 19.03.1953 Asendusliige 06.12.2011– 26.03.2014	IRL/8 880	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 06.12.2011–26.03.2014, aseesimees 15.05.2012–26.03.2014	Maaelukomisjon 06.12.2011–22.01.2013 Rahanduskomisjon 22.01.2013–26.03.2014	X
Kalle Jents 22.06.1957	RE/8 1346 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Õiguskomisjon	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Tõnu Juul 21.04.1958 Asendusliige 06.04.2011–03.11.2014	RE/8 883	Eesti Reformierakonna fraktsioon 06.04.2011–03.11.2014	Riigikaitsekomisjon kuni 03.11.2014	VII, XI
Laine Jänes vt Laine Randjärv				
Raivo Järvi 23.12.1954–17.06.2012 Asendusliige 06.04.2011, volitused lõppenud surma tõttu	RE/3 1501	Eesti Reformierakonna fraktsioon 06.04.2011–17.06.2012	Väliskomisjon kuni 17.06.2012	X, XI
Siim Kabrits 04.07.1979 Asendusliige 06.04.2011–26.03.2014	IRL/8 980	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 06.04.2011–26.03.2014	Õiguskomisjon kuni 26.03.2014	–
Etti Kagarov 28.01.1956 Asendusliige 27.03.2014	SDE/7 544	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 27.03.2014	Sotsiaalkomisjon alates 27.03.2014 Korruptsioonivastane erikomisjon alates 23.04.2014	–
Lembit Kaljuvee 29.12.1952	K/7 2440 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 09.04.2012	Majanduskomisjon	XI
Kaja Kallas 18.06.1977 Volitused peatunud 14.11.2011 seoses ajutise töövõimetusega, volitused taastunud 02.07.2012, volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 17.06.2014 (Euroopa Parlamendi liige)	RE/4 7153 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 14.11.2011, 04.07.2012–17.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 14.11.2011 Majanduskomisjon kuni 14.11.2011, 04.07.2012–17.06.2014, esimees kuni 10.11.2011, 11.09.2012–12.06.2014	–
Kalev Kallemets 18.04.1979 Asendusliige 19.06.–01.07.2012, alates 18.06.2014	RE/5 469	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 19.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 19.06.2014 Majanduskomisjon alates 19.06.2014	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Kalev Kallo 06.12.1948	K/1 308 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Rahanduskomisjon kuni 17.04.2012 Majanduskomisjon alates 17.04.2012 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon, aseesimees alates 12.05.2014	IX, XI
Siim Valmar Kiisler 06.11.1965 Volitused peatunud 05.04.2011 (regionaalminister), volitused taastunud 27.03.2014	IRL/3 1388 km	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 27.03.2014	Majanduskomisjon alates 27.03.2014 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 08.05.2014	X
Urmas Klaas 17.03.1971 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 07.04.2014 (Tartu linnapea)	RE/11 2990 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 07.04.2014	Kultuurikomisjon kuni 07.04.2014, esimees kuni 07.04.2014	XI
Aivar Kokk 15.04.1960	IRL/9 3382 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Maaelukomisjon, aseesimees	–
Mihhail Korb 03.08.1980 Asendusliige 20.06.2014	K/1 915	Eesti Keskerakonna fraktsioon alates 30.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 01.07.2014 Õiguskomisjon 30.06.–09.12.2014 Majanduskomisjon alates 09.12.2014	–
Valeri Korb 03.07.1954	K/7 3596 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon, aseesimees	Keskonnakomisjon	XI
Andrei Korobeinik 05.11.1980 Asendusliige 06.04.2011–04.12.2013	RE/12 2057	Eesti Reformierakonna fraktsioon 06.04.2011–04.12.2013	Põhiseaduskomisjon kuni 04.12.2013	–
Siret Kotka 27.07.1986 Asendusliige 01.07.2014	K/6 894	Eesti Keskerakonna fraktsioon alates 01.07.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 01.07.2014 Maaelukomisjon alates 01.07.2014	–

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Kalev Kotkas 10.04.1960	SDE/5 1565 km	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, aseesimees alates 24.03.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 08.04.2013 Maaelukomisjon kuni 27.03.2014 Põhiseaduskomisjon alates 27.03.2014 Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon	IX, XI
Kaja Kreisman 20.03.1969 Asendusliige 22.01.2013–26.03.2014	IRL/7 506	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 22.01.2013–26.03.2014	Keskonnakomisjon 22.01.–09.12.2013 Põhiseaduskomisjon 09.12.2013–26.03.2014	–
Peeter Kreitzberg 14.12.1948–03.11.2011 Volitused lõppenud surma tõttu	SDE/3 3144 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 03.11.2011	Kultuurikomisjon kuni 03.11.2011	IX, X, XI
Urmas Kruise 14.07.1965 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 01.04.2011 (Tartu linnapea)	RE/10 6824 im	–	–	XI
Tõnis Kõiv 29.10.1970	RE/8 961 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon 14.11.2011–16.07.2012, alates 11.12.2012 Keskonnakomisjon	X, XI
Mihhail Kõlvart 24.11.1977 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 07.04.2011 (Tallinna abilinnapea)	K/2 1039 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 07.04.2011	Põhiseaduskomisjon kuni 07.04.2011	–
Kalvi Kõva 16.11.1974	SDE/11 2889 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Maaelukomisjon, esimees	XI
Helmen Kütt 28.07.1961 Volitused peatunud 26.03.2014 (sotsiaalminister, alates 02.07.2014 sotsiaalkaitseminister)	SDE/8 1693 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 26.03.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 08.04.2013 Sotsiaalkomisjon kuni 26.03.2014 Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 26.03.2014	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Kalle Laanet 25.09.1965	K/5 2566 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 20.03.2012	Õiguskomisjon, aseesimees kuni 08.04.2014 Välismaalastele tähtajaliste elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon, esimees	XI
Mart Laar 22.04.1960 Volitused peatunud 05.04.2011 (kaitseminister), volitused taastunud 12.05.2012, volitused lõppenud 12.06.2013 (Eesti Panga nõukogu esimees)	IRL/4 9541 im	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 05.04.2011, 14.05.2012–12.06.2013	Riigikaitsekomisjon 14.05.2012–12.06.2013	VII, VIII, IX, X, XI
Lauri Laasi 12.09.1974 Asendusliige 02.04.2011	K/1 424	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Riigikaitsekomisjon Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon Korruptsioonivastane erikomisjon	X, XI
Reno Laidre 26.07.1977 Asendusliige 18.11.2014, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	RE/9 1038	–	–	–
Kalmer Lain 07.06.1968 Asendusliige 19.11.2014	RE/9 624	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 20.11.2014	Riigikaitsekomisjon alates 20.11.2014	–
Rein Lang 04.07.1957 Volitused peatunud 05.04.2011 (kultuuriminister), volitused taastunud 05.12.2013	RE/12 3922 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 05.12.2013	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 05.12.2013 Põhiseaduskomisjon alates 05.12.2013	X, XI

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Peeter Laurson 04.02.1971 Asendusliige 06.04.2011	IRL/10 881	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon alates 06.04.2011	Põhiseaduskomisjon kuni 14.05.2012 Rahanduskomisjon alates 14.05.2012 Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon alates 18.09.2012 Korruptsioonivastane erikomisjon	–
Tarmo Leinatamm 02.09.1957–13.10.2014 Volitused lõppenud surma tõttu	RE/1 1562 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 13.10.2014	Riigikaitsekomisjon kuni 13.10.2014	X
Kajar Lember 16.09.1976 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 11.11.2013 (Tartu abilinnapea)	SDE/5 1363 km	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 11.11.2013	Põhiseaduskomisjon kuni 11.11.2013 Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 11.11.2013	–
Heimar Lenk 17.09.1946	K/11 2807 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Maaelukomisjon	X, XI
Margus Lepik 14.03.1969 Asendusliige 08.04.2014, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	RE/11 760	–	–	XI
Jürgen Ligi 16.07.1959 Volitused peatunud 05.04.2011 (rahandusminister), volitused taastunud 04.11.2014	RE/8 5043 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 04.11.2014	Rahanduskomisjon 04.11.–06.11.2014 Riigikaitsekomisjon alates 06.11.2014, esimees alates 13.11.2014	VIII, IX, X, XI
Kalev Lillo 30.11.1966	RE/4 474 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon 16.07.–11.12.2012 Majanduskomisjon kuni 14.01.2014 Maaelukomisjon alates 14.01.2014	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Väino Linde 31.01.1959	RE/12 2632 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Põhiseaduskomisjon Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon Välismaalastele tähtajaliste elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon, aseesimees VEB fondi koondatud nõuete menetlemise ja rahuldamise asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon, aseesimees	IX, X, XI
Tiina Lakk-Tramberg 01.10.1955 Asendusliige 12.12.2012	RE/1 886	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 12.12.2012	Maaelukomisjon 12.12.2012–14.01.2014 Majanduskomisjon 14.01.–09.04.2014 Kultuurikomisjon alates 09.04.2014	–
Mihhail Lotman 02.09.1952 Asendusliige 21.01.2013, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	IRL/10 760	–	–	X
Inara Luigas 13.01.1959	K/11 1482 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 09.04.2012	Rahanduskomisjon Riigieelarve kontrolli erikomisjon	X, XI
Lauri Luik 23.04.1982	RE/5 1931 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Kultuurikomisjon, esimees alates 14.04.2014	XI
Tõnis Lukas 05.06.1962 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 20.01.2013 (Eesti Rahva Muuseumi direktor)	IRL/10 4807 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 20.01.2013	Keskonnakomisjon kuni 20.01.2013, esimees kuni 20.01.2013	VIII, IX, X, XI

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Maret Maripuu 16.07.1974 Asendusliige 07.04.2011–31.12.2013, volitused lõppenud seoses tagasiastumisega (Tööinspektsiooni peadirektor)	RE/3 1458	Eesti Reformierakonna fraktsioon 07.04.2011–31.12.2013	Sotsiaalkomisjon kuni 31.12.2013	IX, X, XI
Jaanus Marrandi 23.03.1963 Asendusliige 12.11.2013, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	SDE/8 901	–	–	IX, X, XI
Rait Maruste 27.09.1953	RE/10 2425 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Põhiseaduskomisjon, esimees	–
Mart Meri 15.02.1959 Asendusliige 04.11.2011	SDE/3 1833	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 08.11.2011	Kultuurikomisjon alates 08.11.2011	IX, X
Kristen Michal 12.07.1975 Volitused peatunud 05.04.2011 (justiitsminister), volitused taastunud 11.12.2012	RE/2 2062 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 11.12.2012, esimees alates 27.03.2014	Majanduskomisjon alates 11.12.2012	X, XI
Marko Mihkelson 30.11.1969	IRL/4 3943 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon Väliskomisjon, esimees	X, XI
Marianne Mikko 26.09.1961	SDE/12 2093 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon, aseesimees Riigikaitsekomisjon	–
Sven Mikser 08.11.1973 Volitused peatunud 26.03.2014 (kaitseminister)	SDE/8 7431 im	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 26.03.2014, esimees kuni 24.03.2014	Väliskomisjon kuni 26.03.2014	IX, X, XI
Jüri Morozov 10.09.1958 Asendusliige 13.11.2013	SDE/9 1144	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 13.11.2013	Õiguskomisjon alates 13.11.2013 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 28.01.2014	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Aadu Must 25.03.1951 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 30.10.2013 (Tartu Linnavalikogu esimees)	K/10 1901 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 30.10.2013	Kultuurikomisjon kuni 30.10.2013, aseesimees kuni 30.10.2013 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon kuni 30.10.2013	IX, X, XI
Innar Mäesalu 02.08.1970 Asendusliige 15.10.2014	RE/11 380	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 16.10.2014	Riigikaitsekomisjon alates 16.10.2014	–
Meelis Mälberg 26.04.1970	RE/11 1013 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Maaelukomisjon Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon Korruptsioonivastane erikomisjon	X
Tarmo Mänd 19.08.1950 Asendusliige 05.12.2013	RE/5 1332	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 05.12.2013	Rahanduskomisjon 05.12.2013–04.11.2014, alates 06.11.2014 Riigikaitsekomisjon 04.11.–06.11.2014	XI
Eiki Nestor 05.09.1953	SDE/1 4003 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, aseesimees kuni 20.03.2014	Riigikogu esimees alates 20.03.2014 Rahanduskomisjon kuni 20.03.2014	VII, VIII, IX, X, XI
Erki Nool 25.06.1970	IRL/7 1397 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 17.09.2013 Rahanduskomisjon kuni 21.01.2013 Keskonnakomisjon alates 21.01.2013, esimees 23.01.2013–07.04.2014, aseesimees alates 07.04.2014 Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon kuni 28.02.2013, aseesimees kuni 28.02.2013	XI
Mart Nutt 21.03.1962 Asendusliige 12.05.2012–26.03.2014	IRL/3 1968	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 14.05.2012–26.03.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon 25.09.2012–26.03.2014 Põhiseaduskomisjon 14.05.2012–26.03.2014	VII, VIII, IX, X, XI

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Kristiina Ojuland 17.12.1966 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 01.04.2011 (Euroopa Parlamendi liige)	RE/7 2127 rm	–	–	VII, VIII, IX, X, XI
Jevgeni Ossinovski 15.03.1986 Volitused peatunud 26.03.2014 (haridus- ja teadusminister)	SDE/7 1578 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 26.03.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 26.03.2014 Väliskomisjon kuni 26.03.2014	–
Ivari Padar 12.03.1965 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 01.04.2011 (Euroopa Parlamendi liige)	SDE/11 3227 rm	–	–	X, XI
Urmas Paet 20.04.1974 Volitused peatunud 05.04.2011 (välisminister), volitused lõppenud 03.11.2014 (Euroopa Parlamendi liige)	RE/3 10 779 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 05.04.2011	–	X, XI
Liisa-Ly Pakosta 03.09.1969 Asendusliige 06.04.2011	IRL/1 1414	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon alates 06.04.2011	Euroopa Liidu asjade komisjon Kultuurikomisjon Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon alates 28.02.2013, aseesimees alates 11.03.2013 Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 23.04.2014, aseesimees kuni 23.04.2014	XI

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Kalle Palling 27.02.1985	RE/4 1549 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon, esimees alates 16.06.2014 Keskkonnakomisjon kuni 14.11.2011, 10.07.2012–09.04.2014 Majanduskomisjon 14.11.2011–10.07.2012, 09.04.–11.11.2014, alates 13.11.2014 Riigikaitsekomisjon 11.11.–13.11.2014	XI
Urve Palo 10.07.1972 Volitused peatunud 15.03.2013 seoses ajutise töövõimetusega, volitused taastunud 15.06.2013, volitused peatunud 26.03.2014 (majandus- ja kommunikatsiooniminister, alates 02.07.2014 majandus- ja taristuminister)	SDE/4 5875 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 15.03.2013, 17.06.2013–26.03.2014	Majanduskomisjon kuni 15.03.2013, 17.06.2013–26.03.2014, aseesimees kuni 21.11.2012, 19.06.2013–26.03.2014	–
Tõnis Palts 29.03.1953	IRL/5 2243 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Riigikaitsekomisjon kuni 30.04.2012 Majanduskomisjon alates 30.04.2012	X
Juhan Parts 27.08.1966 Volitused peatunud 05.04.2011 (majandus- ja kommunikatsiooniminister), volitused taastunud 27.03.2014	IRL/2 6608 im	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 27.03.2014, aseesimees alates 27.03.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 17.06.2014 Väliskomisjon alates 27.03.2014	X, XI
Keit Pentus-Rosimannus 03.03.1976 Volitused peatunud 05.04.2011 (keskkonnaminister, alates 17.11.2014 välisminister)	RE/2 8784 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 05.04.2011	–	X, XI

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Hanno Pevkur 02.04.1977 Volitused peatunud 05.04.2011 (sotsiaalminister, alates 10.12.2012 justiitsminister, alates 26.03.2014 sise-minister ja regionaalminister, alates 02.07.2014 siseminister)	RE/6 3784 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 05.04.2011	–	XI
Kairit Pihlak 16.02.1969 Asendusliige 27.03.2014, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	SDE/6 403	–	–	–
Heljo Pikhof 20.10.1958	SDE/10 3270 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon, esimees alates 07.04.2014 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon kuni 08.05.2014, aseesimees kuni 08.05.2014	XI
Barbi-Jenny Pilvre-Storgård 19.04.1963 Asendusliige 27.03.2014	SDE/2 1187	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 27.03.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 27.03.2014 Väliskomisjon alates 27.03.2014	–
Marko Pomerants 24.09.1964	IRL/6 3455 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Õiguskomisjon, esimees kuni 08.04.2014, aseesimees alates 08.04.2014 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon Välismaalastele tähtajaliste elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon VEB fondi koondatud nõuete menetlemise ja rahuldamise asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon	X, XI

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Jaanus Rahumägi 05.09.1963 Asendusliige 11.12.2012, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	RE/1 1423	–	–	X, XI
Juku-Kalle Raid 28.07.1974 Asendusliige 06.04.2011–26.03.2014	IRL/2 1097	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 06.04.2011–26.03.2014	Väliskomisjon kuni 26.03.2014	–
Mati Raidma 07.04.1965 Volitused peatunud 17.11.2014 (keskkonnaminister)	RE/9 1699 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 17.11.2014	Riigikaitsekomisjon kuni 17.11.2014, esimees kuni 13.11.2014	XI
Ülle Rajasalu 06.05.1953 Asendusliige 06.04.2011, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	RE/2 1096	–	–	X, XI
Laine Randjärv 30.07.1964	RE/10 2211 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Riigikogu 1. aseesimees	X, XI
Valdo Randpere 04.02.1958	RE/11 4794 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon, aseesimees kuni 27.03.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 11.09.2014 Õiguskomisjon	–
Rein Randver 24.06.1956 Asendusliige 02.04.2011	SDE/11 1604	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Keskonnakomisjon Korruptsioonivastane erikomisjon alates 23.04.2014, aseesimees alates 05.05.2014	X
Jüri Ratas 02.07.1978	K/3 7620 im	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Riigikogu 2. aseesimees Euroopa Liidu asjade komisjon	XI
Indrek Raudne 18.12.1975 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 05.12.2011	IRL/2 774 km	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 05.12.2011	Maaelukomisjon kuni 05.12.2011 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon kuni 05.12.2011	X

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Urmas Reinsalu 22.06.1975 Volitused peatunud 11.05.2012 (kaitseminister), volitused taastunud 27.03.2014	IRL/3 5055 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 11.05.2012, alates 27.03.2014, esimees kuni 11.05.2012, alates 27.03.2014	Majanduskomisjon kuni 30.04.2012 Riigikaitsekomisjon 30.04.–11.05.2012 Põhiseaduskomisjon alates 27.03.2014	X, XI
Mailis Reps 13.01.1975	K/4 2639 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon, aseesimees	Kultuurikomisjon, aseesimees 04.11.2013–14.04.2014	X, XI
Aivar Riisalu 13.03.1961	K/4 2189 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 08.09.2014	Riigikaitsekomisjon, aseesimees Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon Korruptsioonivastane erikomisjon VEB fondi koondatud nõuete menetlemise ja rahuldamise asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon	XI
Reet Roos 01.04.1973 Volitused peatunud 13.01.2014 seoses ajutise töövõimetusega, volitused taastunud 02.06.2014	IRL/4 848 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 13.01.2014, alates 02.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 17.09.2013 Sotsiaalkomisjon kuni 13.01.2014, alates 02.06.2014	X
Aivar Rosenberg 14.09.1962 Asendusliige 09.04.2014	RE/11 592	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 09.04.2014	Keskonnakomisjon alates 09.04.2014 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 08.05.2014	–
Paul-Eerik Rummo 19.01.1942 Asendusliige 07.04.2011	RE/6 833	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 07.04.2011	Kultuurikomisjon	VII, VIII, IX, X, XI
Taavi Rõivas 26.09.1979 Volitused peatunud 10.12.2012 (sotsiaalminister, alates 26.03.2014 peaminister)	RE/1 6710 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 10.12.2012	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 10.12.2012, esimees kuni 10.12.2012 Rahanduskomisjon kuni 10.12.2012	XI

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Karel Rüütli 25.12.1978	SDE/4 1470 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, esimees alates 24.03.2014	Keskonnakomisjon kuni 27.03.2014, aseesimees kuni 27.03.2014 Rahanduskomisjon alates 27.03.2014	XI
Indrek Saar 20.02.1973	SDE/6 3931 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, aseesimees	Põhiseaduskomisjon	XI
Andrus Saare 29.12.1965 Asendusliige 06.04.2011–11.05.2012, alates 13.06.2013	IRL/4 835	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 06.04.2011–11.05.2012, alates 13.06.2013	Rahanduskomisjon kuni 11.05.2012 Kultuurikomisjon alates 13.06.2013 Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon kuni 11.05.2012	–
Katrin Saks 29.11.1956 Asendusliige 27.03.2014, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	SDE/1 1246	–	–	X, XI
Edgar Savisaar 31.05.1950 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 01.04.2011 (Tallinna linnapea)	K/2 23 000 im	–	–	VII, VIII, IX, X, XI
Vilja Savisaar-Toomast 15.08.1962 Asendusliige 19.06.2014, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	K/1 1422	–	–	X, XI
Helir-Valdor Seeder 07.09.1964 Volitused peatunud 05.04.2011 (põllumajandusminister), volitused taastunud 27.03.2014	IRL/8 4479 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 27.03.2014	Rahanduskomisjon alates 27.03.2014	X, XI

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Andre Sepp 25.10.1971 Asendusliige 06.04.2011–26.03.2014, alates 18.06.2014	RE/4 676	Eesti Reformierakonna fraktsioon 06.04.2011–26.03.2014, alates 19.06.2014	Maaelukomisjon kuni 10.07.2012 Väliskomisjon 10.07.2012–26.03.2014, alates 19.06.2014 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 31.01.2013–26.03.2014	–
Sven Sester 14.07.1969	IRL/2 1129 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Rahanduskomisjon, esimees kuni 08.04.2014, aseesimees alates 08.04.2014	X, XI
Priit Sibul 31.12.1977	IRL/11 2385 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Kultuurikomisjon kuni 22.01.2013 Maaelukomisjon alates 22.01.2013 Riigieelarve kontrolli erikomisjon	–
Kadri Simson 22.01.1977	K/12 3854 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon, esimees	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 17.04.2012 Väliskomisjon kuni 17.04.2012 Rahanduskomisjon alates 17.04.2012	XI
Imre Sooäär 13.03.1969 Asendusliige 06.04.2011	RE/2 1309	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 06.04.2011	Väliskomisjon	X, XI
Mihhail Stalnuhin 15.09.1961	K/7 8584 im	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Rahanduskomisjon Riigieelarve kontrolli erikomisjon, esimees	IX, X, XI
Neeme Suur 02.09.1968	SDE/5 1970 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Õiguskomisjon kuni 11.11.2013, alates 27.03.2014, esimees alates 08.04.2014 Põhiseaduskomisjon 11.11.2013–27.03.2014 Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 08.05.2014	–
Aivar Sõerd 22.11.1964	RE/3 1615 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon Rahanduskomisjon	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Olga Sõtnik 02.12.1980	K/2 1317 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 04.12.2014	Majanduskomisjon kuni 11.12.2014 Väliskomisjon alates 11.12.2014	XI
Jaanus Tamkivi 17.11.1959	RE/5 3171 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon, esimees kuni 27.03.2014, aseesimees alates 27.03.2014	Keskonnakomisjon	X, XI
Tarmo Tamm 03.12.1953 Asendusliige 08.04.2011	K/11 983	Eesti Keskerakonna fraktsioon alates 11.04.2011	Põhiseaduskomisjon alates 11.04.2011, aseesimees alates 28.01.2014 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 18.09.2012	–
Tiit Tammsaar 07.11.1951 Asendusliige 15.03.–14.06.2013, alates 27.03.2014	SDE/4 882	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon 18.03.–14.06.2013, alates 27.03.2014	Majanduskomisjon 18.03.–14.06.2013, alates 27.03.2014 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 08.05.2014	VIII, IX, X
Urve Tiidus 06.06.1954 Volitused peatunud 04.12.2013 (kultuuriminister)	RE/5 3123 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 04.12.2013	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 04.12.2013 Rahanduskomisjon kuni 04.12.2013	XI
Priit Toobal 01.11.1983	K/8 796 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Põhiseaduskomisjon kuni 03.04.2012, alates 17.04.2012 Õiguskomisjon 03.04.–17.04.2012	–
Yana Toom 15.10.1966 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 18.06.2014 (Euroopa Parlamendi liige)	K/1 4510 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 18.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon 17.04.2012–18.06.2014 Sotsiaalkomisjon kuni 03.04.2014, aseesimees kuni 03.04.2014 Kultuurikomisjon 03.04.–05.06.2014, aseesimees 14.04.–05.06.2014 Õiguskomisjon 05.06.–18.06.2014	–

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond häälte arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Terje Trei 01.05.1967 Asendusliige 14.11.2011–10.12.2012, alates 01.01.2014	RE/9 848	Eesti Reformierakonna fraktsioon 14.11.2011–10.12.2012, alates 09.01.2014	Keskonnakomisjon 14.11.2011–10.07.2012 Maaelukomisjon 10.07.–10.12.2012, alates 14.01.2014 Sotsiaalkomisjon 13.01.–14.01.2014	XI
Margus Tshakna 13.04.1977	IRL/10 3228 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon	Sotsiaalkomisjon, esimees kuni 07.04.2014, aseesimees alates 07.04.2014	XI
Ester Tuiksoo 05.03.1965 Volitused lõppenud 30.06.2014 seoses süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega	K/11 971 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 30.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 30.06.2014 Maaelukomisjon kuni 30.06.2014	XI
Ülo Tulik 11.05.1957 Asendusliige 06.04.2011–26.03.2014	IRL/11 996	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 06.04.2011–26.03.2014	Riigikaitsekomisjon kuni 26.03.2014 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon 28.01.–26.03.2014	–
Marika Tuus-Laul 12.05.1951	K/9 2976 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon kuni 17.04.2012, alates 03.04.2014 Õiguskomisjon 17.04.2012–03.04.2014	X, XI
Toomas Tõniste 26.04.1967	IRL/12 1864 km	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, aseesimees kuni 27.03.2014	Majanduskomisjon, aseesimees alates 07.04.2014	XI
Urbo Vaarmann 06.01.1977 Asendusliige 31.10.2013	K/10 1745	Eesti Keskerakonna fraktsioon alates 04.11.2013	Kultuurikomisjon 04.11.2013–11.03.2014 Keskonnakomisjon alates 11.03.2014	–
Ken-Marti Vaher 05.09.1974 Volitused peatunud 05.04.2011 (siseminister), volitused taastunud 27.03.2014	IRL/1 5412 rm	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon kuni 05.04.2011, alates 27.03.2014	Õiguskomisjon alates 27.03.2014 Korruptsioonivastane erikomisjon alates 23.04.2014, esimees alates 05.05.2014	X, XI

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri / ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine VII–XI RK koosseisu
Lauri Vahre 22.03.1960 Asendusliige 13.01.–01.06.2014	IRL/4 820	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon 14.01.–01.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon 07.04.–01.06.2014 Riigikaitsekomisjon 14.01.–01.06.2014	VII, VIII, IX, XI
Rainer Vakra 10.03.1981	K/3 1259 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 09.04.2012	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 07.10.2014 Keskkonnamisjon, esimees alates 07.04.2014 VEB fondi koondatud nõuete menetlemise ja rahuldamise asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon, esimees	–
Einar Vallbaum 09.10.1959 Asendusliige 06.04.2011, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	RE/6 1459	–	–	–
Rannar Vassiljev 08.11.1981	SDE/6 1960 km	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon Rahanduskomisjon, aseesimees kuni 08.04.2014, esimees alates 08.04.2014	–
Viktor Vassiljev 09.04.1953	K/1 1914 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon	XI
Vladimir Velman 25.09.1945	K/4 2016 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Väliskomisjon	VIII, IX, X, XI
Peeter Võsa 28.12.1967	K/6 1936 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Õiguskomisjon	–
Jaan Õunapuu 13.09.1958	SDE/9 3103 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Majanduskomisjon, aseesimees 21.11.2012–19.06.2013 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon	X, XI

2. Riigikogu organisatsioon: juhatus, komisjonid, fraktsioonid, ühendused

2.1. Riigikogu juhatus

2.1.1. Esimehe ja aseesimeeste valimised

Esimehe valimised				
	04.04.2011	22.03.2012	21.03.2013	20.03.2014
Hääletamisest osavõtnute arv	101	96	100	100
Kehtetute sedelite arv	0	1	6	1
Kandidaatidele antud häälte arv:				
Ene Ergma	59* (vastu 42)	53*	81* (vastu 13)	45
Eiki Nestor	–	42	–	54*

Aseesimeeste valimised				
	04.04.2011	22.03.2012	21.03.2013	20.03.2014
Hääletamisest osavõtnute arv	101	97	100	100
Kehtetute sedelite arv	3	3	3	1
Kandidaatidele antud häälte arv:				
Laine Randjärv	52*	49*	38*	51*
Jüri Ratas	46*	45*	31*	48*
Eiki Nestor	–	–	28	–

* Osutus valituks

2.1.2. Riigikogu juhatuse otsused

Valdkond	Kooseis						XII koosseis: aasta, istungjärk								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	2011		2012		2013		2014		2015
							I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1. Eelnõu menetlusse võtmine ning juhtivkomisjoni määramine	16	2	299	265	232	233	20	20	41	28	34	23	37	24	6
2. Eelnõule uue juhtivkomisjoni määramine	28	8	11	7	2	7	0	1	0	0	1	1	3	1	0
3. Eelnõu tagastamine algatajale	0	0	5	4	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
4. Arupärimise tagastamine esitajale	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Eelnõule muudatusettepanekute esitamise tähtaja määramine	0	16	57	13	16	3	0	0	1	0	1	1	0	0	0
6. Asendusliikmete määramine, Riigikogu liikmete volituste lõpetamine	13	18	14	50	26	40	3	3	5	3	5	7	10	4	0
7. Fraktsioonidele alatistes komisjonides kuuluvate kohtade määramine, fraktsiooni mittekuuluvate Riigikogu liikmete komisjonidesse määramine, komisjonide liikmete arvu määramine	5	13	10	28	19	24	3	0	5	0	2	1	3	10	0
8. Alaliste komisjonide koosseisude ja nende muudatuste kinnitamine	39	44	35	83	42	68	5	4	9	6	8	6	19	11	0
9. Fraktsioonide koosseisude ja nende muudatuste registreerimine	69	64	46	74	44	43	8	3	5	2	4	5	11	5	0
10. Seadusega reguleerimata protseduuriküsimuste otsustamine	31	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Kordade ja eeskirjade kehtestamine (normitehnika eeskiri, ajakirjanike akrediteerimise kord, teenistuslähete kord, tegevusalade ja töökohtade deklaratsiooni kehtestamine jmt)	4	5	4	6	7	18	0	3	2	0	5	2	3	2	1

RIIGIKOGU ORGANISATSIOON: JUHATUS, KOMISJONID, FRAKTSIOONID, ÜHENDUSED

Valdkond	Kooseis						XII koosseis: aasta, istungjärk								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	2011		2012		2013		2014		2015
							I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
12. Riigikogu esindamine	3	12	19	8	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0
13. Välislahetused	630	975	1031	1354	1418	1080	105	100	190	120	180	105	153	88	37
14. Riigikogu liikmete ametihüvedega (transport, majutamine) seonduv ning tööga seotud kulud	13	8	7	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Puhkuseküsimused	1	6	9	49	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Rahaliste vahendite eraldamine	40	129	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Ruumide eraldamine, avalduste, protestide ja ettepanekute lahendamine	56	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Ekspertiise, konkursse, töögrupe jmt puudutavad otsused	24	9	5	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Riigikogu Kantseleid puudutavad otsused (struktuur, koosseis, ametipalgad, töökorraldus jmt)	50	46	12	18	15	32	0	5	3	3	9	4	3	3	2
20. Eelnõu dokumentide kättesaadavaks tegemise aja määramine	0	0	0	26	45	53	1	4	5	4	5	4	12	9	9
21. Eli asjade edastamine komisjonidele seisukoha andmiseks	0	0	0	170	232	257	27	26	51	21	52	32	29	18	1
22. Kollektiivsete pöördumiste menetlusse võtmine	–	–	–	–	–	5	–	–	–	–	–	–	–	5	0
Kokku	1022	1379	1576	2164	2112	1866	172	170	317	187	307	192	283	180	56
							342		504		499		463		56

Märkus: üks otsus võib sisaldada mitut samateemalist küsimust.

2.2. Riigikogu komisjonid

2.2.1. Alatised komisjonid

Alatiste komisjonide koosseisud kinnitati 07.04.2011 (komisjonide esimehed ja aseesimehed 11.04.2011), välja arvatud Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis (ka esimees ja aseesimees), mis kinnitati 11.04.2011.

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Euroopa Liidu asjade komisjon	
19 liiget (11.04.2011)	Arto Aas (RE) ← 11.12.2012
18 liiget (19.02.2015)	→ 19.06.2014
Esimees:	Deniss Boroditš (K, –) → 12.04.2012
Taavi Rõivas (RE)	Eldar Efendijev (K) → 17.04.2012
kuni 10.12.2012	Aare Heinvee (RE) ← 11.09.2014
Arto Aas (RE)	Andres Herkel (IRL) → 25.09.2012
12.12.2012–16.06.2014	Kaja Kallas (RE) ⇒ 14.11.2011
Kalle Palling (RE)	Kalev Kallamets (RE) ⇐ 19.06.2014
alates 16.06.2014	Mihhail Korb (K) ⇐ 01.07.2014
Aseesimees:	Siret Kotka (K) ⇐ 01.07.2014
Marianne Mikko (SDE)	Kalev Kotkas (SDE) ← 08.04.2013
	Tõnis Kõiv (RE) ← 14.11.2011
	→ 16.07.2012
Valimistulemused:	← 11.12.2012
11.04.2011:	Helmen Kütt (SDE) → 08.04.2013
Taavi Rõivas (RE) – 10 häält;	Rein Lang (RE) ⇐ 05.12.2013
Marianne Mikko (SDE) – 8 häält	Kalev Lillo (RE) ← 16.07.2012
11.12.2012:	→ 11.12.2012
Arto Aas (RE) – 10 häält;	Marko Mihkelson (IRL)
Marianne Mikko (SDE) – 8 häält	Marianne Mikko (SDE)
16.06.2014:	Erki Nool (IRL) ← 17.09.2013
Kalle Palling (RE) – 10 häält;	Mart Nutt (IRL) ← 25.09.2012
Marianne Mikko (SDE) – 3 häält	⇒ 26.03.2014
	Jevgeni Ossinovski (SDE) ⇒ 26.03.2014
	Liisa-Ly Pakosta (IRL)
	Kalle Palling (RE)
	Juhan Parts (IRL) ← 17.06.2014
	Barbi Piltre (SDE) ⇐ 27.03.2014
	Valdo Randpere (RE) → 11.09.2014

← Kinnitamine komisjoni liikmeks.

→ Lahkumine komisjonist.

⇐ Komisjoni liikmeks kinnitamine seoses volituste alguse või taastumisega.

⇒ Lahkumine Riigikogu liikme volituste lõppemise või peatumise tõttu.

(–) Fraktsiooni mittekuuluv Riigikogu liige.

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
	<p>Jüri Ratas (K)</p> <p>Reet Roos (IRL) → 17.09.2013</p> <p>Taavi Rõivas (RE) ⇒ 10.12.2012</p> <p>Kadri Simson (K) ← 17.04.2012</p> <p>Aivar Sõerd (RE)</p> <p>Urve Tiidus (RE) ⇒ 04.12.2013</p> <p>Yana Toom (K) ← 17.04.2012</p> <p>⇒ 18.06.2014</p> <p>Ester Tuiksoo (K) ⇒ 30.06.2014</p> <p>Lauri Vahtre (IRL) ← 07.04.2014</p> <p>⇒ 01.06.2014</p> <p>Rainer Vakra (K, –) → 07.10.2014</p> <p>Rannar Vassiljev (SDE)</p>
Keskkonnakomisjon	
<p>9 liiget (07.04.2011)</p> <p>9 liiget (19.02.2015)</p> <p>Esimees:</p> <p>Tõnis Lukas (IRL) kuni 20.01.2013</p> <p>Erki Nool (IRL) 23.01.2013–07.04.2014</p> <p>Rainer Vakra (–) alates 07.04.2014</p> <p>Aseesimees:</p> <p>Karel Rüütli (SDE) kuni 27.03.2014</p> <p>Erki Nool (IRL) alates 07.04.2014</p> <p>Valimistulemused:</p> <p>11.04.2011: Tõnis Lukas (IRL) – 5 häält; Karel Rüütli (SDE) – 4 häält</p> <p>22.01.2013: Erki Nool (IRL) – 6 häält; Karel Rüütli (SDE) – 5 häält</p> <p>07.04.2014: Rainer Vakra (–) – 5 häält; Erki Nool (IRL) – 4 häält</p>	<p>Annely Akkermann (IRL)</p> <p>Eldar Efendijev (K) ← 17.04.2012 kultuurikomisjonist → 11.03.2014 kultuurikomisjoni</p> <p>Valeri Korb (K)</p> <p>Kaja Kreisman (IRL) ← 22.01.2013 → 09.12.2013 põhiseaduskomisjoni</p> <p>Tõnis Kõiv (RE)</p> <p>Tõnis Lukas (IRL) ⇒ 20.01.2013</p> <p>Erki Nool (IRL) ← 21.01.2013 rahanduskomisjonist → 14.11.2011 majanduskomisjoni</p> <p>Kalle Palling (RE) ← 10.07.2012 majanduskomisjonist → 09.04.2014 majanduskomisjoni</p> <p>Rein Randver (SDE)</p> <p>Aivar Rosenberg (RE) ← 09.04.2014</p> <p>Karel Rüütli (SDE) → 27.03.2014 rahanduskomisjoni</p> <p>Jaanus Tamkivi (RE)</p> <p>Terje Trei (RE) ← 14.11.2011 → 10.07.2012 maaelukomisjoni</p> <p>Urbo Vaarmann (K) ← 11.03.2014 kultuurikomisjonist</p> <p>Rainer Vakra (K, –)</p>

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Kultuurikomisjon	
<p>11 liiget (07.04.2011) 9 liiget (19.02.2015)</p> <p>Esimees: Urmas Klaas (RE) kuni 07.04.2014 Lauri Luik (RE) alates 14.04.2014</p> <p>Aseesimees: Aadu Must (K) kuni 30.10.2013 Mailis Reps (K) 04.11.2013–14.04.2014 Yana Toom (K) 14.04.–05.06.2014 Eldar Efendijev (K) alates 09.06.2014</p> <p>Valimistulemused: 11.04.2011: Urmas Klaas (RE) – 6 häält; Aadu Must (K) – 5 häält 04.11.2013: Urmas Klaas (RE) – 5 häält; Mailis Reps (K) – 4 häält 14.04.2014: Lauri Luik (RE) – 5 häält; Yana Toom (K) – 4 häält 09.06.2014: Lauri Luik (RE) – 5 häält; Eldar Efendijev (K) – 4 häält</p>	<p>Jaak Allik (SDE) Eldar Efendijev (K) → 17.04.2012 keskkonnakomisjoni ← 11.03.2014 keskkonnakomisjonist → 03.04.2014 õiguskomisjoni ← 05.06.2014 õiguskomisjonist → 13.06.2013 riigikaitsekomisjoni ⇒ 07.04.2014 ⇒ 03.11.2011 ← 09.04.2014 majanduskomisjonist</p> <p>Kaia Iva (IRL) Urmas Klaas (RE) ⇒ 07.04.2014 Peeter Kreitzberg (SDE) ⇒ 03.11.2011 Tiina Lokk-Tramberg (RE) ← 09.04.2014 majanduskomisjonist Lauri Luik (RE) Mart Meri (SDE) ⇐ 08.11.2011 Aadu Must (K) ⇒ 30.10.2013 Liisa-Ly Pakosta (IRL) Mailis Reps (K) Paul-Eerik Rummo (RE) Andrus Saare (IRL) ⇐ 13.06.2013 Priit Sibul (IRL) → 22.01.2013 maaelukomisjoni Yana Toom (K) ← 03.04.2014 sotsiaalkomisjonist → 05.06.2014 õiguskomisjoni ⇐ 04.11.2013 → 11.03.2014 keskkonnakomisjoni</p> <p>Urbo Vaarmann (K)</p>
Maaelukomisjon	
<p>9 liiget (07.04.2011) 9 liiget (19.02.2015)</p> <p>Esimees: Kalvi Kõva (SDE)</p> <p>Aseesimees: Aivar Kokk (IRL)</p>	<p>Aare Heinvee (RE) → 14.01.2014 sotsiaalkomisjoni Tatjana Jaanson (SDE) ⇐ 07.04.2014 Andres Jalak (IRL) ⇐ 06.12.2011 → 22.01.2013 rahanduskomisjoni</p> <p>Aivar Kokk (IRL) Siret Kotka (K) ⇐ 01.07.2014 Kalev Kotkas (SDE) → 27.03.2014 põhiseaduskomisjoni Kalvi Kõva (SDE)</p>

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Valimistulemused: 11.04.2011: Kalvi Kõva (SDE) – 5 häält; Aivar Kokk (IRL) – 4 häält	Heimar Lenk (K) Kalev Lillo (RE) ← 14.01.2014 majanduskomisjonist Tiina Lokk-Tramberg (RE) ⇐ 12.12.2012 → 14.01.2014 majanduskomisjoni Meelis Mälberg (RE) Indrek Raudne (IRL) ⇒ 05.12.2011 Andre Sepp (RE) → 10.07.2012 väliskomisjoni Priit Sibul (IRL) ← 22.01.2013 kultuurikomisjonist Terje Trei (RE) ← 10.07.2012 keskkonnakomisjonist ⇒ 10.12.2012 ← 14.01.2014 sotsiaalkomisjonist ⇒ 30.06.2014 Ester Tuiksoo (K)
Majanduskomisjon	
9 liiget (07.04.2011) 13 liiget (19.02.2015) Esimees: Kaja Kallas (RE) kuni 10.11.2011, 11.09.2012–12.06.2014 Arto Aas (RE) 10.11.2011–11.09.2012, alates 12.06.2014 Aseesimees: Urve Palo (SDE) kuni 21.11.2012, 19.06.2013–26.03.2014 Jaan Õunapuu (SDE) 21.11.2012–19.06.2013 Toomas Tõniste (IRL) alates 07.04.2014 Valimistulemused: 11.04.2011: Kaja Kallas (RE) – 5 häält; Urve Palo (SDE) – 4 häält 10.11.2011: Arto Aas (RE) – 5 häält; Urve Palo (SDE) – 4 häält	Arto Aas (RE) Deniss Boroditš (–) ← 27.03.2014 põhiseaduskomisjonist Remo Holsmer (RE) ← 12.04.2012 sotsiaalkomisjonist → 11.12.2012 rahanduskomisjoni Lembit Kaljuvee (K, –) Kaja Kallas (RE) ⇒ 14.11.2011 ⇐ 04.07.2012 ⇒ 17.06.2014 Kalev Kallemets (RE) ⇐ 19.06.2014 Kalev Kallo (K) ← 17.04.2012 rahanduskomisjonist Siim Valmar Kiisler (IRL) ⇐ 27.03.2014 Mihhail Korb (K) ← 09.12.2014 õiguskomisjonist Kalev Lillo (RE) → 14.01.2014 maaelukomisjoni Tiina Lokk-Tramberg (RE) ← 14.01.2014 maaelukomisjonist → 09.04.2014 kultuurikomisjoni Kristen Michal (RE) ⇐ 11.12.2012 Kalle Palling (RE) ← 14.11.2011 keskkonnakomisjonist → 10.07.2012 keskkonnakomisjoni ← 09.04.2014 keskkonnakomisjonist → 11.11.2014 riigikaitsekomisjonist ← 13.11.2014 riigikaitsekomisjonist ⇒ 15.03.2013 ⇐ 17.06.2013 ⇒ 26.03.2014 Tõnis Palts (IRL) ← 30.04.2012 riigikaitsekomisjonist Urmas Reinsalu (IRL) → 30.04.2012 riigikaitsekomisjonist

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
11.09.2012: Kaja Kallas (RE) – 7 häält; Urve Palo (SDE) – 4 häält 20.11.2012: Kaja Kallas (RE) – 6 häält; Jaan Õunapuu (SDE) – 5 häält 18.06.2013: Kaja Kallas (RE) – 7 häält; Urve Palo (SDE) – 3 häält 07.04.2014: Kaja Kallas (RE) – 8 häält; Toomas Tõniste (IRL) – 5 häält 12.06.2014: Arto Aas (RE) – 8 häält; Toomas Tõniste (IRL) – 5 häält	Olga Sõtnik (K, –) → 11.12.2014 väliskomisjoni Tiit Tammsaar (SDE) ⇐ 18.03.2013 ⇒ 14.06.2013 ⇐ 27.03.2014 Toomas Tõniste (IRL) Jaan Õunapuu (SDE)
Põhiseaduskomisjon	
11 liiget (07.04.2011) 11 liiget (19.02.2015) Esimees: Rait Maruste (RE) Aseesimees: Deniss Boroditš (K, –) kuni 28.01.2014 Tarmo Tamm (K) alates 28.01.2014 Valimistulemused: 11.04.2011: Rait Maruste (RE) – 6 häält; Deniss Boroditš (K) – 3 häält 27.01.2014: Rait Maruste (RE) – 7 häält; Tarmo Tamm (K) – 4 häält	Jaak Aaviksoo (IRL) ⇐ 27.03.2014 Peep Aru (RE) Deniss Boroditš (K, –) → 27.03.2014 majanduskomisjoni Andres Herkel (IRL, –) → 09.12.2013 riigikaitsekomisjoni ⇐ 09.04.2014 riigikaitsekomisjonist Andrei Korobeinik (RE) ⇒ 04.12.2013 Kalev Kotkas (SDE) ⇐ 27.03.2014 maaelukomisjonist Kaja Kreisman (IRL) ⇐ 09.12.2013 keskkonnakomisjonist ⇒ 26.03.2014 Mihhail Kõlvart (K) ⇒ 07.04.2011 Rein Lang (RE) ⇐ 05.12.2013 Peeter Laurson (IRL) → 14.05.2012 rahanduskomisjoni Kajar Lember (SDE) ⇒ 11.11.2013 Väino Linde (RE) Rait Maruste (RE) Mart Nutt (IRL) ⇐ 14.05.2012 ⇒ 26.03.2014 Urmas Reinsalu (IRL) ⇐ 27.03.2014 Indrek Saar (SDE) Neeme Suur (SDE) ⇐ 11.11.2013 õiguskomisjonist → 27.03.2014 õiguskomisjoni Tarmo Tamm (K) ⇐ 11.04.2011 Priit Toobal (K) → 03.04.2012 õiguskomisjoni ⇐ 17.04.2012 õiguskomisjonist

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Rahanduskomisjon	
11 liiget (07.04.2011) 11 liiget (19.02.2015)	Remo Holsmer (RE) ← 11.12.2012 majanduskomisjonist Andres Jalak (IRL) ← 22.01.2013 maaelukomisjonist ⇒ 26.03.2014
Esimees: Sven Sester (IRL) kuni 08.04.2014 Rannar Vassiljev (SDE) alates 08.04.2014	Kalev Kallo (K) → 17.04.2012 majanduskomisjoni Peeter Laurson (IRL) ← 14.05.2012 põhiseaduskomisjonist Jürgen Ligi (RE) ⇐ 04.11.2014 → 06.11.2014 riigikaitsekomisjoni
Aseesimees: Rannar Vassiljev (SDE) kuni 08.04.2014 Sven Sester (IRL) alates 08.04.2014	Inara Luigas (K, –) Tarmo Mänd (RE) ⇐ 05.12.2013 → 04.11.2014 riigikaitsekomisjoni ← 06.11.2014 riigikaitsekomisjonist Eiki Nestor (SDE) → 20.03.2014, RK esimees Erki Nool (IRL) → 21.01.2013 keskkonnakomisjoni Taavi Rõivas (RE) ⇒ 10.12.2012
Valimistulemused: 11.04.2011: Sven Sester (IRL) – 6 häält; Rannar Vassiljev (SDE) – 5 häält 08.04.2014: Rannar Vassiljev (SDE) – 6 häält; Sven Sester (IRL) – 5 häält	Karel Rüütli (SDE) ← 27.03.2014 keskkonnakomisjonist ⇒ 11.05.2012 Andrus Saare (IRL) ⇐ 27.03.2014 Helir-Valdor Seeder (IRL) Sven Sester (IRL) Kadri Simson (K) ← 17.04.2012 väliskomisjonist Mihhail Stalnuhhin (K) Aivar Sõerd (RE) Urve Tiidus (RE) ⇒ 04.12.2013 Rannar Vassiljev (SDE)
Riigikaitsekomisjon	
8 liiget (07.04.2011) 8 liiget (19.02.2015)	Ene Ergma (IRL) ← 27.03.2014, varem RK esimees Andres Herkel (–) ← 09.12.2013 põhiseaduskomisjonist → 09.04.2014 põhiseaduskomisjoni
Esimees: Mati Raidma (RE) kuni 13.11.2014 Jürgen Ligi (RE) alates 13.11.2014	Kaia Iva (IRL) ← 13.06.2013 kultuurikomisjonist → 14.01.2014 sotsiaalkomisjoni ← 02.06.2014 sotsiaalkomisjonist ⇒ 03.11.2014 Tõnu Juul (RE) Mart Laar (IRL) ⇐ 14.05.2012 ⇒ 12.06.2013
Aseesimees: Aivar Riisalu (K, –)	Lauri Laasi (K) Kalmer Lain (RE) ⇐ 20.11.2014 ⇒ 13.10.2014
Valimistulemused: 11.04.2011: Mati Raidma (RE) – 4 häält; Aivar Riisalu (K) – 3 häält	Tarmo Leinatamm (RE) ⇒ 13.10.2014 Jürgen Ligi (RE) ← 06.11.2014 rahanduskomisjonist Marianne Mikko (SDE) Innar Mäesalu (RE) ⇐ 16.10.2014

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
13.11.2014: Jürgen Ligi (RE) – 5 häält; Aivar Riisalu (–) – 4 häält	Tarmo Mänd (RE) ← 04.11.2014 rahanduskomisjonist → 06.11.2014 rahanduskomisjoni Kalle Palling (RE) ← 11.11.2014 majanduskomisjonist → 13.11.2014 majanduskomisjoni Tõnis Palts (IRL) → 30.04.2012 majanduskomisjoni Mati Raidma (RE) ⇒ 17.11.2014 Urmas Reinsalu (IRL) ← 30.04.2012 majanduskomisjonist ⇒ 11.05.2012 Aivar Riisalu (K, –) Ülo Tulik (IRL) ⇒ 26.03.2014 Lauri Vahtre (IRL) ← 14.01.2014 ⇒ 01.06.2014
Sotsiaalkomisjon	
11 liiget (07.04.2011) 9 liiget (19.02.2015) Esimees: Margus Tsahkna (IRL) kuni 07.04.2014 Heljo Pikhof (SDE) alates 07.04.2014 Aseesimees: Yana Toom (K) kuni 03.04.2014 Margus Tsahkna (IRL) alates 07.04.2014 Valimistulemused: 11.04.2011: Margus Tsahkna (IRL) – 6 häält; Yana Toom (K) – 4 häält 07.04.2014: Heljo Pikhof (SDE) – 5 häält; Margus Tsahkna (IRL) – 4 häält	Rein Aidma (RE) Aare Heinvee (RE) ← 14.01.2014 maaelukomisjonist Remo Holsmer (RE) → 12.04.2012 majanduskomisjoni Kaia Iva (IRL) ← 14.01.2014 riigikaitsekomisjonist → 02.06.2014 riigikaitsekomisjoni Jüri Jaanson (RE) Etti Kagarov (SDE) ← 27.03.2014 Helmen Kütt (SDE) ⇒ 26.03.2014 Maret Maripuu (RE) ⇒ 31.12.2013 Heljo Pikhof (SDE) Reet Roos (IRL) ⇒ 13.01.2014 ⇒ 02.06.2014 Yana Toom (K) → 03.04.2014 kultuurikomisjoni Terje Trei (RE) ← 13.01.2014 → 14.01.2014 maaelukomisjoni Margus Tsahkna (IRL) Marika Tuus-Laul (K) → 17.04.2012 õiguskomisjoni ← 03.04.2014 õiguskomisjonist Viktor Vassiljev (K)
Väliskomisjon	
10 liiget (07.04.2011) 10 liiget (19.02.2015)	Andrus Ansip (RE) ← 27.03.2014 ⇒ 17.06.2014 Maimu Berg (SDE) ← 07.04.2014

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Esimees: Marko Mihkelson (IRL)	Enn Eesmaa (K) Margus Hanson (RE)
Aseesimees: Enn Eesmaa (K)	Raivo Järvi (RE) ⇒ 17.06.2012 Marko Mihkelson (IRL) Sven Mikser (SDE) ⇒ 26.03.2014
Valimistulemused: 11.04.2011: Marko Mihkelson (IRL) – 6 häält; Enn Eesmaa (K) – 4 häält	Jevgeni Ossinovski (SDE) ⇒ 26.03.2014 Juhan Parts (IRL) ⇐ 27.03.2014 Barbi Pilvre (SDE) ⇐ 27.03.2014 Juku-Kalle Raid (IRL) ⇒ 26.03.2014 Andre Sepp (RE) ⇐ 10.07.2012 maaelukomisjonist ⇒ 26.03.2014 ⇐ 19.06.2014 Kadri Simson (K) → 17.04.2012 rahanduskomisjoni Imre Sooäär (RE) Olga Sõtnik (–) ⇐ 11.12.2014 majanduskomisjonist Vladimir Velman (K)
Õiguskomisjon	
9 liiget (07.04.2011) 9 liiget (19.02.2015)	Andres Anvelt (SDE) ⇒ 26.03.2014 Eldar Efendijev (K) ⇐ 03.04.2014 kultuurikomisjonist → 05.06.2014 kultuurikomisjoni
Esimees: Marko Pomerants (IRL) kuni 08.04.2014 Neeme Suur (SDE) alates 08.04.2014	Igor Gräzin (RE) Kalle Jents (RE) Siim Kabrits (IRL) ⇒ 26.03.2014 Mihhail Korb (K) ⇐ 30.06.2014 → 09.12.2014 majanduskomisjoni
Aseesimees: Kalle Laanet (K, –) kuni 08.04.2014 Marko Pomerants (IRL) alates 08.04.2014	Kalle Laanet (K, –) Jüri Morozov (SDE) ⇐ 13.11.2013 Marko Pomerants (IRL) Valdo Randpere (RE) Neeme Suur (SDE) → 11.11.2013 põhiseaduskomisjoni ⇐ 27.03.2014 põhiseaduskomisjonist
Valimistulemused: 11.04.2011: Marko Pomerants (IRL) – 5 häält; Kalle Laanet (K) – 4 häält 08.04.2014: Neeme Suur (SDE) – 5 häält; Marko Pomerants (IRL) – 4 häält	Priit Toobal (K) ⇐ 03.04.2012 põhiseaduskomisjonist → 17.04.2012 põhiseaduskomisjoni Yana Toom (K) ⇐ 05.06.2014 kultuurikomisjonist ⇒ 18.06.2014 Marika Tuus-Laul (K) ⇐ 17.04.2012 sotsiaalkomisjonist → 03.04.2014 sotsiaalkomisjoni Ken-Marti Vaher (IRL) ⇐ 27.03.2014 Peeter Võsa (K)

2.2.2. Muud komisjonid

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon		
05.05.2011	Peep Aru (RE) Enn Eesmaa (K)	Komisjon kontrollib jälitustegevuse seaduse § 19 lõigetes 4 ja 4 ¹ ning julgeolekuasutuste seaduse § 36 lõikes 2 sätestatud aruandeid ja täidab julgeolekuasutuste seaduse §-s 36 ning Eestit okupeerinud riikide julgeolekuorganite või relvajõudude luure- või vastuluureorganite teenistuses olnud või nendega koostööd teinud isikute arvelevõtmise ja avalikustamise korra seaduse §-s 11 sätestatud ning muud seadusest tulenevaid ülesandeid.
Esimees: Peep Aru (RE)	Andres Herkel (IRL, –) → 28.01.2014	
Aseesimees: Heljo Pikhof (SDE) kuni 08.05.2014	Kalev Kallo (K) Siim Valmar Kiisler (IRL) ← 08.05.2014	
Kalev Kallo (K) alates 12.05.2014	Väino Linde (RE) Aadu Must (K) ⇒ 30.10.2013 Heljo Pikhof (SDE) → 08.05.2014 Marko Pomerants (IRL)	
Valimistulemused: 09.05.2011:	Indrek Raudne (IRL) ⇒ 05.12.2011 Tiit Tammsaar (SDE) ← 08.05.2014	
Peep Aru (RE) – 4 häält;	Ülo Tulik (IRL) ← 28.01.2014	
Heljo Pikhof (SDE) – 2 häält	⇒ 26.03.2014	
12.05.2014:	Jaan Õunapuu (SDE)	
Peep Aru (RE) – 4 häält;		
Kalev Kallo (K) – 2 häält;		
Siim Valmar Kiisler (IRL) – 2 häält (aseesimehe väljaselgitamiseks heideti liisku)		
Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon		
05.05.2011–01.04.2013	Rein Aidma (RE) Andres Anvelt (SDE)	1) korruptsioonivastase seaduse § 14 lõigetes 2 ja 8 nimetatud ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide kogumine, hoidmine ja nende tegelikkusele vastavuse kontrollimine; 2) korruptsioonivastase seaduse §-s 14 loetletud ametiisikute kategooriate majanduslike huvide deklareerimise kohta arvandmete kogumine ja nende analüüsimine;
Esimees: Andres Anvelt (SDE)	Kalev Kotkas (SDE) Lauri Laasi (K)	
Aseesimees: Erki Nool (IRL) kuni 28.02.2013	Peeter Laurson (IRL) ← 18.09.2012 Meelis Mälberg (RE) Erki Nool (IRL) → 28.02.2013	
Liisa-Ly Pakosta (IRL) alates 11.03.2013	Liisa-Ly Pakosta (IRL) ← 28.02.2013 Aivar Riisalu (K) Andrus Saare (IRL) ⇒ 11.05.2012	

← Kinnitamine komisjoni liikmeks.

→ Lahkumine komisjonist.

⇒ Lahkumine Riigikogu liikme volituste lõppemise või peatumise tõttu.

(–) Fraktsiooni mittekuuluv Riigikogu liige.

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded	
<p>Valimistulemused: 10.05.2011: Andres Anvelt (SDE) – 4 häält; Erki Nool (IRL) – 3 häält 11.03.2013: Andres Anvelt (SDE) – 4 häält; Liisa-Ly Pakosta (IRL) – 3 häält</p>		<p>3) korruptsioonivastase seaduse § 14 lõikes 2 ja § 15 lõikes 2 nimetatud ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide avalikustamine; 4) järelevalve Riigikogu liikmete töökohta- ja tegevuspiirangute üle; 5) Riigikogu ja avalikkuse informeerimine korruptsioonivastase seaduse kohaldamise tulemuslikkusest; 6) korruptsiooni ja muude kuritegude või väärtegude tunnuste ilmnemisel materjalide edastamine uurimis-asutusele või väärteo kohtuvälisele menetlejale; 7) ettepanekute tegemine seaduste muutmiseks või täiendamiseks.</p>	
Korruptsioonivastane erikomisjon			
<p>01.04.2013</p> <p>Esimees: Andres Anvelt (SDE) kuni 26.03.2014 Ken-Marti Vaher (IRL) alates 05.05.2014</p> <p>Aseesimees: Liisa-Ly Pakosta (IRL) kuni 23.04.2014 Rein Randver (SDE) alates 05.05.2014</p>	<p>Rein Aidma (RE) Andres Anvelt (SDE) Etti Kagarov (SDE) Helmen Kütt (SDE) Lauri Laasi (K) Peeter Laurson (IRL) Meelis Mälberg (RE) Liisa-Ly Pakosta (IRL) Rein Randver (SDE) Aivar Riisalu (K, –) Ken-Marti Vaher (IRL)</p>	<p>⇒ 26.03.2014 ← 23.04.2014 ⇒ 26.03.2014 → 23.04.2014 ← 23.04.2014 ← 23.04.2014</p>	<p>Komisjon täidab korruptsioonivastase seaduse (RT I, 29.06.2012, 1) §-s 9 sätestatud ülesandeid. Tulenevalt korruptsioonivastase seaduse (RT I, 29.06.2012, 1) § 22 lõikest 1 täidab komisjon seoses 2013. aastal esitatavate ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonidega korruptsioonivastase seaduse (RT I 1999, 16, 276) §-des 7–15, 16 ja 18 ettenähtud ülesandeid.</p>
<p>Valimistulemused: 08.04.2013: Andres Anvelt (SDE) – 4 häält; Liisa-Ly Pakosta (IRL) – 3 häält 05.05.2014: Ken-Marti Vaher (IRL) – 4 häält; Rein Randver (SDE) – 2 häält</p>			

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
Riigieelarve kontrolli erikomisjon		
05.05.2011	Arto Aas (RE)	→ 31.01.2013
	Annely Akkermann (IRL)	
Esimees:	Margus Hanson (RE)	
Mihhail Stalnuhhin (K)	Tatjana Jaanson (SDE)	← 08.05.2014
Aseesimees:	Kajar Lember (SDE)	⇒ 11.11.2013
Arto Aas (RE)	Inara Luigas (K, –)	
kuni 08.11.2011,	Jüri Morozov (SDE)	← 28.01.2014
13.09.–13.12.2012	Aivar Rosenberg (RE)	← 08.05.2014
Margus Hanson (RE)	Andre Sepp (RE)	← 31.01.2013
08.11.2011–13.09.2012,		⇒ 26.03.2014
alates 13.12.2012	Priit Sibul (IRL)	
	Mihhail Stalnuhhin (K)	
Valimistulemused:	Neeme Suur (SDE)	→ 08.05.2014
09.05.2011:	Tarmo Tamm (K)	← 18.09.2012
Mihhail Stalnuhhin (K) – 5 häält;		
Arto Aas (RE) – 3 häält		
08.11.2011:		
Mihhail Stalnuhhin (K) – 4 häält;		
Margus Hanson (RE) – 3 häält		
13.09.2012:		
Mihhail Stalnuhhin (K) – 3 häält;		
Arto Aas (RE) – 2 häält		
13.12.2012:		
Mihhail Stalnuhhin (K) – 5 häält;		
Margus Hanson (RE) – 3 häält		
Välismaalastele tähtajaliste elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon		
09.02.–29.05.2012	Andres Anvelt (SDE)	
	Kalle Laanet (K, –)	
Esimees:	Väino Linde (RE)	
Kalle Laanet (K, –)	Marko Pomerants (IRL)	
Aseesimees:		
Väino Linde (RE)		
Valimistulemused:		
13.02.2012:		
Kalle Laanet (K) – 3 häält;		
Väino Linde (RE) – 1 hääl		

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
		5) töö käigus faktiliste asjaolude tuvastamise ja järelduste tulemusena tekkinud ettepanekute tegemine Riigikogule ja Vabariigi Valitsusele; 6) järelevalve Vabariigi Valitsuse tegevuse üle, mis seonduv elamis- lubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamisega.
VEB fondi koondatud nõuete menetlemise ja rahuldamise asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon		
14.03.2013–18.06.2014 Esimees: Rainer Vakra (–) Aseesimees: Väino Linde (RE) Valimistulemused: 14.03.2013: Rainer Vakra (–) – 2 häält; Väino Linde (RE) – 1 hääl	Andres Anvelt (SDE) ⇒ 26.03.2014 Väino Linde (RE) Marko Pomerants (IRL) Aivar Riisalu (K) Rainer Vakra (–)	1) VEB Fondi moodustamise, töökorralduse, juhtimise ja aastate 1993–2012 jooksul sooritatud toimingutega seotud asjaolude väljaselgitamine; 2) Eesti Panga auditiga välja selgitatud 1995. aastal Eesti Panga poolt Venemaa Välismajandus pangale saadetud valeandmeid sisaldanud kirja ja sellega seotud võimalike hilisemate toimingute asjaolude väljaselgitamine; 3) VEB Fondi sooritatud toimingutega võimalike riigile ja erasektori ettevõtetele tekitatud kahjude välja selgitamine; 4) järelduste esitamine Riigikogule ja avalikkusele VEB Fondi tegutsemise kohta aastatel 1993–2012 ning võimalike seaduserikkumiste kohta.

2.2.3. Muude komisjonide moodustamise katsed

Nimetus	Esitaja, eelnõu esitamise kuupäev	Otsuse-eelnõu number	Tagasilükkamise aeg, hääletamistulemus
Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine omavalitsusliku halduskorralduse arengusuundade väljaselgitamiseks	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, 23.10.2012	302 OE	15.01.2013 (42-29-0)
Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine Vene Föderatsiooni telekanalite mõjutustegevuse vastustamiseks	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, 22.04.2014	658 OE	20.06.2014 (53-8-1)

2.3. Riigikogu fraktsioonid

Fraktsioonid registreeriti Riigikogu juhatusse 04.04.2011.

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed	
Eesti Keskerakonna fraktsioon (K)		
26 liiget (04.04.2011)	Deniss Boroditš	→ 09.04.2012, edasi fraktsiooni mittekuuluv
19 liiget (19.02.2015)	Enn Eesmaa	
	Eldar Efendijev	
Esimees:	Lembit Kaljuvee	→ 09.04.2012, edasi fraktsiooni mittekuuluv
Kadri Simson	Kalev Kallo	
Aseesimehed:	Mihhail Korb	← 30.06.2014
Valeri Korb	Valeri Korb	
Mailis Reps	Siret Kotka	← 01.07.2014
	Mihhail Kõlvart	⇒ 07.04.2011 volitused lõppenud
	Kalle Laanet	→ 20.03.2012, edasi fraktsiooni mittekuuluv
	Lauri Laasi	
	Heimar Lenk	
	Inara Luigas	→ 09.04.2012, edasi fraktsiooni mittekuuluv
	Aadu Must	⇒ 30.10.2013 volitused lõppenud
	Jüri Ratas	
	Mailis Reps	
	Aivar Riisalu	→ 08.09.2014, edasi fraktsiooni mittekuuluv
	Kadri Simson	
	Mihhail Stalnuhhin	
	Olga Sõtnik	→ 04.12.2014, edasi fraktsiooni mittekuuluv
	Tarmo Tamm	← 11.04.2011
	Priit Toobal	
	Yana Toom	⇒ 18.06.2014 volitused lõppenud
	Ester Tuiksoo	⇒ 30.06.2014 volitused lõppenud
	Marika Tuus-Laul	
	Urbo Vaarmann	← 04.11.2013
	Rainer Vakra	→ 09.04.2012, edasi fraktsiooni mittekuuluv
	Viktor Vassiljev	
	Vladimir Velman	
	Peeter Võsa	

← Fraktsiooni mittekuulumise algus.

→ Fraktsioonist lahkumine.

← Fraktsiooni liikmeks registreerimine seoses volituste alguse või taastumisega.

⇒ Lahkumine Riigikogu liikme volituste lõppemise või peatumise tõttu.

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed	
Eesti Reformierakonna fraktsioon (RE)		
33 liiget (04.04.2011)	Arto Aas	
33 liiget (19.02.2015)	Rein Aidma	
	Andrus Ansip	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (peaminister)
Esimees:		⇐ 27.03.2014 volitused taastunud
Jaanus Tamkivi		⇒ 17.06.2014 volitused lõppenud
kuni 27.03.2014	Peep Aru	
Kristen Michal	Igor Gräzin	
alates 27.03.2014	Margus Hanson	
Aseesimehed:	Aare Heinvee	
Remo Holsmer	Remo Holsmer	
Valdo Randpere	Jüri Jaanson	
kuni 27.03.2014	Kalle Jents	
Jaanus Tamkivi	Tõnu Juul	⇐ 06.04.2011
alates 27.03.2014		⇒ 03.11.2014 volitused lõppenud
	Raivo Järvi	⇐ 06.04.2011
		⇒ 17.06.2012 volitused lõppenud
	Kaja Kallas	⇒ 14.11.2011 volitused peatunud
		⇐ 04.07.2012 volitused taastunud
		⇒ 17.06.2014 volitused lõppenud
	Kalev Kall mets	⇐ 19.06.2014
	Urmas Klaas	⇒ 07.04.2014 volitused lõppenud
	Andrei Korobeinik	⇐ 06.04.2011
		⇒ 04.12.2013 volitused lõppenud
	Tõnis Kõiv	
	Kalmer Lain	⇐ 20.11.2014
	Rein Lang	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (kultuuriminister)
		⇐ 05.12.2013 volitused taastunud
	Tarmo Leinatamm	⇒ 13.10.2014 volitused lõppenud
	Jürgen Ligi	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (rahandusminister)
		⇐ 04.11.2014 volitused taastunud
	Kalev Lillo	
	Väino Linde	
	Tiina Lokk-Tramberg	⇐ 12.12.2012
	Lauri Luik	
	Maret Maripuu	⇐ 07.04.2011
		⇒ 31.12.2013 volitused lõppenud
	Rait Maruste	
	Kristen Michal	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (justiitsminister)
		⇐ 11.12.2012 volitused taastunud
	Innar Mäesalu	⇐ 16.10.2014

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed	
	Meelis Mälberg	
	Tarmo Mänd	⇐ 05.12.2013
	Urmas Paet	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (välisminister)
	Kalle Palling	
	Keit Pentus	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (keskkonnaminister)
	Hanno Pevkur	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (sotsiaalminister)
	Mati Raidma	⇒ 17.11.2014 volitused peatunud (keskkonnaminister)
	Laine Randjärv	
	Valdo Randpere	
	Aivar Rosenberg	⇐ 09.04.2014
	Paul-Eerik Rummo	⇐ 07.04.2011
	Taavi Rõivas	⇒ 10.12.2012 volitused peatunud (sotsiaalminister)
	Andre Sepp	⇐ 06.04.2011
		⇒ 26.03.2014 volitused lõppenud
		⇐ 19.06.2014
	Imre Sooäär	⇐ 06.04.2011
	Aivar Sõerd	
	Jaanus Tamkivi	
	Urve Tiidus	⇒ 04.12.2013 volitused peatunud (kultuuriminister)
	Terje Trei	⇐ 14.11.2011
		⇒ 10.12.2012 volitused lõppenud
		⇐ 09.01.2014
Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon (IRL)		
23 liiget (04.04.2011)	Jaak Aaviksoo	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (haridus- ja teadusminister)
22 liiget (19.02.2015)		⇐ 27.03.2014 volitused taastunud
	Annely Akkermann	
Esimees:	Ene Ergma	
Urmas Reinsalu	Andres Herkel	→ 09.12.2013, edasi fraktsiooni mittekuuluv
kuni 11.05.2012,	Kaia Iva	
alates 27.03.2014	Andres Jalak	⇐ 06.12.2011
Kaia Iva		⇒ 26.03.2014 volitused lõppenud
15.05.2012–27.03.2014	Siim Kabrits	⇐ 06.04.2011
Aseesimehed:		⇒ 26.03.2014 volitused lõppenud
Kaia Iva	Siim Valmar Kiisler	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (regionaalminister)
kuni 15.05.2012,		⇐ 27.03.2014 volitused taastunud
alates 27.03.2014	Aivar Kokk	
Andres Jalak	Kaja Kreisman	⇐ 22.01.2013
15.05.2012–26.03.2014		⇒ 26.03.2014 volitused lõppenud

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed	
Toomas Tõniste kuni 27.03.2014	Mart Laar	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (kaitseminister)
		⇐ 14.05.2012 volitused taastunud
Juhan Parts alates 27.03.2014	Peeter Laurson	⇒ 12.06.2013 volitused lõppenud
		⇐ 06.04.2011
	Tõnis Lukas	⇒ 20.01.2013 volitused lõppenud
	Marko Mihkelson	
	Erki Nool	
	Mart Nutt	⇐ 14.05.2012
		⇒ 26.03.2014 volitused lõppenud
	Liisa-Ly Pakosta	⇐ 06.04.2011
	Tõnis Palts	
	Juhan Parts	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (majandus- ja kommunikatsiooniminister)
		⇐ 27.03.2014 volitused taastunud
	Marko Pomerants	
	Juku-Kalle Raid	⇐ 06.04.2011
		⇒ 26.03.2014 volitused lõppenud
	Indrek Raudne	⇒ 05.12.2011 volitused lõppenud
	Urmas Reinsalu	⇒ 11.05.2012 volitused peatunud (kaitseminister)
		⇐ 27.03.2014 volitused taastunud
	Reet Roos	⇒ 13.01.2014 volitused peatunud
		⇐ 02.06.2014 volitused taastunud
	Andrus Saare	⇐ 06.04.2011
		⇒ 11.05.2012 volitused lõppenud
		⇐ 13.06.2013
	Helir-Valdor Seeder	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (põllumajandusminister)
		⇐ 27.03.2014 volitused taastunud
	Sven Sester	
	Priit Sibul	
	Margus Tsahkna	
	Ülo Tulik	⇐ 06.04.2011
		⇒ 26.03.2014 volitused lõppenud
	Toomas Tõniste	
	Ken-Marti Vaher	⇒ 05.04.2011 volitused peatunud (siseminister)
		⇐ 27.03.2014 volitused taastunud
	Lauri Vahtre	⇐ 14.01.2014
		⇒ 01.06.2014 volitused lõppenud

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon (SDE)	
19 liiget (04.04.2011)	Jaak Allik
19 liiget (19.02.2015)	Andres Anvelt ⇒ 26.03.2014 volitused peatunud (justiitsminister ja põllumajandusminister)
Esimees:	Maimu Berg ⇐ 07.04.2014
Sven Mikser	Tatjana Jaanson ⇐ 07.04.2014
kuni 24.03.2014	Etti Kagarov ⇐ 27.03.2014
Karel Rüütli	Kalev Kotkas
alates 24.03.2014	Peeter Kreitzberg ⇒ 03.11.2011 volitused lõppenud
Aseesimehed:	Kalvi Kõva
Eiki Nestor	Helmen Kütt ⇒ 26.03.2014 volitused peatunud (sotsiaalminister)
kuni 20.03.2014	Kajar Lember ⇒ 11.11.2013 volitused lõppenud
Kalev Kotkas	Mart Meri ⇐ 08.11.2011
alates 24.03.2014	Marianne Mikko
Indrek Saar	Sven Mikser ⇒ 26.03.2014 volitused peatunud (kaitseminister)
	Jüri Morozov ⇐ 13.11.2013
	Eiki Nestor
	Jevgeni Ossinovski ⇒ 26.03.2014 volitused peatunud (haridus- ja teadusminister)
	Urve Palo ⇒ 15.03.2013 volitused peatunud
	⇐ 17.06.2013 volitused taastunud
	⇒ 26.03.2014 volitused peatunud (majandus- ja kommunikatsiooniminister)
	Heljo Pikhof
	Barbi Piltve ⇐ 27.03.2014
	Rein Randver
	Karel Rüütli
	Indrek Saar
	Neeme Suur
	Tiit Tammsaar ⇐ 18.03.2013
	⇒ 14.06.2013 volitused lõppenud
	⇐ 27.03.2014
	Rannar Vassiljev
	Jaan Üunapuu
Fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed	
Deniss Boroditš	⇐ 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Andres Herkel	⇐ 09.12.2013, varem Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon
Lembit Kaljuvee	⇐ 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Kalle Laanet	⇐ 20.03.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Inara Luigas	⇐ 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Aivar Riisalu	⇐ 08.09.2014, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Olga Sõtnik	⇐ 04.12.2014, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Rainer Vakra	⇐ 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon

2.4. Riigikogu välisdelegatsioonid ja liikmete ühendused

2.4.1. Riigikogu välisdelegatsioonid

Nimetus	Riigikogu otsuse kuupäev	Delegatsiooni juht	Liikmed
Balti Assamblee (Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee) Eesti delegatsioon	10.05.2011	Delegatsiooni juht: Laine Randjärv Delegatsiooni juhi asetäitja: Aadu Must (kuni 30.10.2013) Aivar Riisalu (delegatsiooni liige ja juhi asetäitja alates 20.11.2013)	Peep Aru (alates 03.06.2014) Aivar Kokk Valeri Korb Peeter Laurson (alates 03.06.2014) Väino Linde Rein Randver Andre Sepp (kuni 26.03.2014, alates 07.10.2014) Sven Sester Neeme Suur Jaanus Tamkivi (kuni 07.10.2014) Ülo Tulik (kuni 26.03.2014) Vladimir Velman
Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni Parlamentaarse Assamblee (OSCE) Eesti delegatsioon	10.05.2011	Delegatsiooni juht: Väino Linde	Jaak Allik (alates 13.05.2014) Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014) Olga Sõtnik Asendusliikmed: Jaak Allik (kuni 13.05.2014) Rait Maruste (kuni 13.05.2014) Liisa-Ly Pakosta (15.03.2012–13.05.2014) Juhan Parts (alates 13.05.2014) Barbi Piivre (alates 13.05.2014) Indrek Raudne (kuni 05.12.2011) Jaanus Tamkivi (alates 13.05.2014)
Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) Eesti delegatsioon	10.05.2011	Delegatsiooni juht: Andres Herkel (delegatsiooni liige ja juht kuni 18.02.2014) Liisa-Ly Pakosta (delegatsiooni liige ja juht 18.02.–20.05.2014) Indrek Saar (delegatsiooni liige ja juht alates 20.05.2014)	Margus Hanson Mailis Reps Asendusliikmed: Maret Maripuu (16.04.–31.12.2013) Rait Maruste (alates 18.02.2014) Liisa-Ly Pakosta (alates 20.05.2014) Paul-Eerik Rummo (kuni 16.04.2013) Indrek Saar (kuni 20.05.2014) Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)
Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni Parlamentaarse Assamblee (NATO) Eesti delegatsioon	10.05.2011	Delegatsiooni juht: Marko Mihkelson (kuni 20.05.2014) Marianne Mikko (delegatsiooni liige ja juht alates 20.05.2014)	Jürgen Ligi (alates 16.12.2014) Marko Mihkelson (alates 20.05.2014) Sven Mikser (kuni 26.03.2014) Mati Raidma (kuni 17.11.2014) Asendusliige: Kadri Simson

RIIGIKOGU VÄLISDELEGATSIOONID JA LIIKMETE ÜHENDUSED

Nimetus	Riigikogu otsuse kuupäev	Delegatsiooni juht	Liikmed
Riigikogu delegatsioon Parlamentidevahelises Liidus (IPU)		President: Tõnis Kõiv Asepresidendid: Erki Nool Marika Tuus-Laul Jaan Õunapuu (Juhatus valiti 11.05.2011)	IPU Eesti rühma kuuluvad kõik Riigikogu liikmed
Vahemere Liidu Parla- mentaarse Assamblee (VLPA) Eesti delegatsioon	Moodustati Riigikogu väliskomisjoni otsusega 19.04.2011	Delegatsiooni juht: Imre Sooäär	Jevgeni Ossinovski (kuni 26.03.2014)

Märkus: XI RK koosseisu ajal moodustatud Euroopa Julgeoleku- ja Kaitseassamblee / Lääne-Euroopa Liidu (WEU) Assamblee Eesti delegatsiooni tegevuse lõpetamiseni 30.06.2011 määrati delegatsiooni juhiks Imre Sooäär ja liikmeks Kalev Kallo.

2.4.2. Parlamendirühmad

Nimetus	Moodustatud	Esimees	Aseesimees/aseesimehed
Eesti - Aafrika	04.06.2012	Mart Nutt (kuni 26.03.2014) Mati Raidma (27.03.–17.11.2014)	Mati Raidma (kuni 26.03.2014)
Eesti - Afganistani	06.04.2011	Mati Raidma (kuni 17.11.2014)	Aivar Riisalu
Eesti - Albaania	19.04.2011	Igor Gräzin	Peep Aru
Eesti - Angola	15.05.2012	Yana Toom (kuni 18.06.2014)	
Eesti - Armeenia	07.04.2011	Mati Raidma (kuni 17.11.2014)	Lauri Laasi
Eesti - Aserbaidžani	12.04.2011	Eldar Efendijev	Sven Sester
Eesti - Austraalia ja Uus-Meremaa	12.04.2011	Imre Sooäär	Peeter Kreitzberg (kuni 03.11.2011)
Eesti - Austria	11.04.2011	Maret Maripuu (kuni 31.12.2013)	Mailis Reps Aivar Sõerd
Eesti - Belgia	27.09.2011	Andres Herkel	
Eesti - Bosnia ja Hertsegoviina	03.05.2011	Margus Hanson	
Eesti - Brasiilia	16.04.2013	Andrei Korobeinik (kuni 04.12.2013) Olga Sõtnik (alates 04.03.2014)	Mart Nutt (kuni 26.03.2014)
Eesti - Georgia	18.04.2011	Andres Herkel	Marianne Mikko Imre Sooäär
Eesti - Hiina	07.04.2011	Peeter Kreitzberg (kuni 03.11.2011) Sven Sester (alates 07.02.2012)	Kalev Kallo Kajar Lember (07.02.2012–11.11.2013) Laine Randjärv Sven Sester (kuni 07.02.2012)
Eesti - Hispaania	05.04.2011	Remo Holsmer	Indrek Saar
Eesti - Hollandi	19.04.2011	Imre Sooäär	Aadu Must (kuni 30.10.2013)
Eesti - Horvaatia	18.04.2011	Kalev Kallo	Jaan Õunapuu
Eesti - Iirimaa	12.04.2011	Maret Maripuu (kuni 31.12.2013)	Mihhail Stalnuhhin
Eesti - Iisraeli	06.04.2011	Igor Gräzin	Heljo Pikhof
Eesti - India	06.04.2011	Marianne Mikko	Sven Sester
Eesti - Itaalia	20.04.2011	Imre Sooäär	Margus Hanson Mailis Reps
Eesti - Jaapani	07.04.2011	Urmas Reinsalu (kuni 11.05.2012) Imre Sooäär (alates 15.05.2012)	Sven Sester (alates 15.05.2012) Imre Sooäär (kuni 15.05.2012)
Eesti - Kambodža	17.05.2011	Kalle Jents	
Eesti - Kanada	14.04.2011	Liisa-Ly Pakosta	Sven Mikser (kuni 26.03.2014)
Eesti - Kasahstani	06.04.2011	Aadu Must (kuni 30.10.2013)	Deniss Boroditš
Eesti - Kirgiisi	19.05.2011	Kalev Lillo	
Eesti - Korea Vabariigi	14.02.2013	Urve Tiidus (kuni 04.12.2013) Helmen Kütt (21.01.–26.03.2014)	Helmen Kütt (kuni 21.01.2014) Sven Sester (alates 21.01.2014)

RIIGIKOGU VÄLISDELEGATSIOONID JA LIIKMETE ÜHENDUSED

Nimetus	Moodustatud	Esimees	Aseesimees/aseesimehed
Eesti - Küprose	22.10.2013	Kalle Palling	
Eesti - Ladina-Ameerika	24.10.2013	Mart Nutt (kuni 26.03.2014)	
Eesti - Leedu	19.04.2011	Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)	Jaan Õunapuu
Eesti - Läti	20.04.2011	Mailis Reps	Jaan Õunapuu
Eesti - Makedoonia	14.04.2011	Margus Hanson	Peep Aru
Eesti - Maroko	15.03.2012	Sven Sester	Kalev Kallo
Eesti - Moldova	06.04.2011	Marianne Mikko	
Eesti - Mongoolia	11.09.2013	Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014)	
Eesti - Myanmari	21.11.2013	Jevgeni Ossinovski (kuni 26.03.2014)	
Eesti - Norra	19.05.2011	Olga Sõtnik	Helmen Kütt (kuni 26.03.2014)
Eesti - Omaani	26.09.2013	Margus Tshakna	Maret Maripuu (kuni 31.12.2013)
Eesti - Poola	11.04.2011	Aadu Must (kuni 30.10.2013) Kalev Kallo (alates 25.09.2014)	Kalev Kallo (kuni 24.09.2014)
Eesti - Portugali	14.04.2011	Heljo Pikhof	Jaan Õunapuu
Eesti - Prantsusmaa	18.04.2011	Tõnis Lukas (kuni 20.01.2013) Andres Herkel (alates 28.01.2013)	Heljo Pikhof
Eesti - Rootsi	05.04.2011	Valdo Randpere	Aadu Must (kuni 30.10.2013)
Eesti - Saksamaa	06.04.2011	Urmas Klaas (kuni 07.04.2014) Jaak Aaviksoo (alates 15.04.2014)	Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)
Eesti - Slovakkia	11.04.2011	Rainer Vakra	Taavi Rõivas (kuni 10.12.2012)
Eesti - Sloveenia	12.09.2012	Mart Nutt (kuni 26.03.2014)	Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)
Eesti - Soome	05.04.2011	Taavi Rõivas (kuni 10.12.2012) Urve Tiidus (21.01.–04.12.2013) Rein Lang (alates 28.01.2014)	Helmen Kütt (21.01.2013–26.03.2014) Urve Tiidus (kuni 21.01.2013)
Eesti - Suurbritannia	07.04.2011	Mailis Reps	Liisa-Ly Pakosta
Eesti - Šveitsi	10.09.2014	Tõnis Kõiv	
Eesti - Taani	12.05.2011	Indrek Saar	
Eesti - Tai	05.04.2011	Valdo Randpere	Reet Roos (kuni 13.01.2014)
Eesti - Tšehhi	07.04.2011	Tõnis Kõiv	Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)
Eesti - Türgi	06.04.2011	Kadri Simson	Eldar Efendijev Sven Sester
Eesti - Türkmenistani	21.04.2011	Kalev Lillo	
Eesti - Ukraina	18.04.2011	Tõnis Palts	Deniss Boroditš
Eesti - Ungari	06.04.2011	Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)	Väino Linde
Eesti - USA	07.04.2011	Kadri Simson	Sven Mikser (kuni 26.03.2014) Imre Sooäär
Eesti - Valgevene	14.04.2011	Vladimir Velman	Deniss Boroditš
Eesti - Venemaa	11.04.2011	Urmas Klaas (kuni 07.04.2014)	Valeri Korb Sven Sester

2.4.3. Muud ühendused

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Baltisaksa toetusrühm	10.05.2011 Esimees: Peeter Võsa Aseesimees: Aivar Riisalu	Baltisaksa kultuuripärandi säilitamine ja väärtustamine ning ülemaailmsete kontaktide loomine ja hoidmine.
Eesti jalgpalli toetusrühm	27.10.2011 Esimees: Deniss Boroditš Aseesimees: Lauri Laasi	
Eesti keele võõrkeelena õpetamise toetusrühm	30.05.2011 Esimees: Mihhail Stalnuhhin Aseesimees: Jaak Allik	
Eesti turismi ja kohaliku toidu toetusrühm	14.06.2012 Esimees: Imre Sooäär Aseesimehed: Annely Akkermann, Aivar Sõerd, Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)	Aidata kaasa Eestis kasvatatud ja toodetud maitstva toidu levikule nii kodumaal kui ka kaugemal ning kogu meie turismisektori arengule.
Haapsalu raudtee toetusrühm	13.02.2014 Esimees: Lauri Luik Aseesimees: Neeme Suur	Haapsalu raudtee taastamise idee parlamentaarsel tasemel toetamine.
Harjumaa toetusrühm	03.05.2011 Esimees: Kalev Lillo	
Ida-Virumaa toetusrühm	12.04.2011 Esimees: Rein Aidma Kaasesimees: Lembit Kaljuvee	
Inimkaubanduse ja vägivalla vastane saadikurühm	21.02.2013	
Inimõiguste rühm	06.06.2012 Esimees: Mart Nutt (kuni 26.03.2014), Andres Herkel (alates 15.05.2014) Aseesimees: Mailis Reps	Aidata kaasa inimõigustega seotud küsimuste lahendamisele Riigikogu tasandil, suhelda inimõigustega tegelevate ühendustega teiste riikide parlamentides ja rahvusvahelistes organisatsioonides ning teha koostööd inimõigusorganisatsioonidega nii Eestis kui ka mujal.
Jahimeeste toetusrühm	21.04.2011 Esimees: Karel Rüütli Aseesimees: Ülo Tulik (kuni 26.03.2014)	
Jõgeva-Tartumaa saadikurühm	21.11.2011 Esimees: Igor Gräzin Aseesimees: Jaan Õunapuu	Leida regiooni probleemidele terviklikke lahendusi.
Järva- ja Viljandimaa toetusrühm	12.04.2011 Esimees: Kalle Jents Aseesimees: Helmen Kütt (kuni 26.03.2014)	

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Kagu-Eesti saadikurühm	12.04.2011 Esimees: Urmas Klaas (kuni 07.04.2014) Aseesimees: Inara Luigas	
Kaitseliidu toetusrühm	12.04.2011 Esimees: Aivar Riisalu Aseesimehed: Andres Anvelt (kuni 26.03.2014), Mati Raidma (kuni 17.11.2014) ja Ülo Tulik (kuni 26.03.2014)	
Kaitseväge, Kaitseliidu ja relvastatud vabadusvõitluse veteranide toetusrühm	22.04.2014 Esimees: Urmas Reinsalu	
Kasakate toetusrühm	30.05.2011 Esimees: Viktor Vassiljev	
Kodanikuühiskonna toetusrühm	13.04.2011 Esimees: Priit Sibul	
Kodukandi toetusrühm	07.04.2011 Esimees: Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014) Aseesimees: Aivar Kokk	Toetada Kodukandi liikumist.
Kohalike omavalitsuste ja regionaalpoliitika toetusrühm	18.04.2011 Esimees: Aivar Kokk Aseesimehed: Meelis Mälberg ja Neeme Suur	
Korteriühistute toetusrühm	12.05.2011 Esimees: Margus Hanson Aseesimees: Deniss Boroditš	Võimaluste piires abistada ühistuid nende murede lahendamisel (suured küttearved ja kommunaalkulud, energiasäästu probleemid ja muud hoonete haldamisega seotud küsimused).
Kosmoseuringute toetusrühm	12.04.2011 Esimees: Ene Ergma Aseesimees: Mati Raidma (kuni 17.11.2014)	Toetada Eesti ettevõtete tegevust kosmoseprogrammides nii Euroopa Kosmoseagentuuris kui ka Euroopa Liidu raamprogrammides.
Laste ja perede toetusrühm	31.05.2011 Juhid: Helmen Kütt (kuni 26.03.2014), Maret Maripuu (kuni 31.12.2013), Liisa-Ly Pakosta ja Mailis Reps	
Looduslike pühapaikade toetusrühm	02.05.2011 Esimees: Tõnis Lukas (kuni 20.01.2013), Annely Akkermann (alates 24.04.2014) Aseesimees: Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014)	Pöörata tähelepanu meie hiite ja muude pühapaikade keerulisele olukorrale ning teha koostööd Maavalla Kojaga Eesti pühapaikade kaardistamisel.

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Merenduse toetusrühm	05.04.2012 Esimees: Annely Akkermann Aseesimees: Kalev Lillo	
Motosõprade toetusrühm	09.05.2012 Esimees: Peeter Võsa (kuni 24.04.2014), Urbo Vaarmann (alates 24.04.2014) Aseesimees: Viktor Vassiljev (kuni 24.04.2014), Peeter Võsa (alates 24.04.2014)	
Muinsuskaitse ühendus	12.04.2011 Esimees: Liisa-Ly Pakosta Aseesimees: Rainer Vakra	Aidata kaasa kultuuriväärtuste kaitsele.
Mulgimaa toetusrühm	12.04.2011 Esimees: Siim Kabrits (kuni 26.03.2014) Aseesimees: Kalle Jents	Edendada piirkonda, mis on eriline oma kultuurilise tausta poolest.
Mäetööstusettevõtete toetusrühm	21.11.2013 Esimees: Lembit Kaljuvee Aseesimees: Valeri Korb	
Narva toetusrühm	05.05.2011 Esimees: Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014) Aseesimehed: Rein Aidma ja Marko Pomerants	
Noorte toetusrühm	10.05.2011 Esimees: Kalle Palling Aseesimehed: Lauri Luik ja Rainer Vakra	Pöörata tähelepanu Eesti tuleviku tegijaid mõjutava poliitika kujundamisele, toimida kontaktisikutena noorteorganisatsioonidele, et arutada noortele olulisi teemasid, nii võimalikke lahendusi noorte tööpuuduse leevendamiseks, haridus- ja noorsootöö probleeme või ka noorte ühiskondlikus elus kaasalöömise võimalusi.
Peipsiveere toetusrühm	21.11.2011 Esimees: Terje Trei (kuni 10.12.2012, alates 15.01.2014), Igor Gräzin (13.03.2013–15.01.2014) Aseesimees: Ester Tuiksoo (kuni 30.06.2014)	Aidata kaasa piirkonna arengule, leida mudel, mis toetab traditsioonide säilimist ning samas muudab piirkonna elujõuliseks koos kõigi tänapäevaste võimalustega.
Pänumaa saadikurühm	13.04.2011 Esimees: Annely Akkermann Aseesimees: Marianne Mikko	
Rail Balticu toetusrühm	12.12.2013 Esimees: Kalle Palling Aseesimehed: Annely Akkermann ja Kadri Simson	

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Riigikogu demokraatide ühendus	17.04.2012 Esimees: Rainer Vakra	
Riigikogu naisteühendus	29.09.2011 Eesistumine toimub rotatsiooni põhimõttel, kahe kuu kaupa.	
Saadikuihendus „Inimõiguste kaitseks Põhja-Kaukaasias“	21.04.2011 Esimees: Andres Herkel Aseesimehed: Rait Maruste ja Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014)	
Saarte ühendus	11.04.2011 Esimees: Kalle Laanet Aseesimehed: Annely Akkermann, Kalev Kotkas, Imre Sooäär ja Urve Tiidus (kuni 04.12.2013)	Anda oluline panus saartega seotud aktuaalsete probleemide lahendamiseks ja saarte arengu kindlustamiseks.
Setomaa toetusrühm	11.04.2011 Esimees: Priit Sibul Aseesimees: Urve Palo (kuni 15.03.2013)	
Soome-ugri toetusrühm	16.06.2011 Esimees: Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014), Laine Randjärv (alates 17.04.2014) Aseesimehed: Andres Herkel, Mart Nutt (kuni 26.03.2014) ja Aivar Riisalu	Pöörata tähelepanu eeskätt Venemaal elavate soome-ugri väikerahvaste raskele olukorrale.
Spordi- ja liikumisharrastuse toetusrühm	12.04.2011 Esimees: Lauri Luik Aseesimehed: Jüri Jaanson, Erki Nool ja Toomas Tõniste	Propageerida ning toetada seadusandluse kaudu tervislikke eluviise ja sporti tervikuna, suurendada kehalise kasvatus osakaalu ning parandada sportimistingimusi Eesti koolides, väärtustada treeneriametit sotsiaalsete garantiide loomisega ning korrastada spordi rahastamise süsteemi.
Säästva energia toetusrühm	07.04.2011 Esimees: Urve Palo (kuni 15.03.2013) Aseesimees: Margus Hanson	
Taiwani toetusrühm	19.04.2011 Esimees: Raivo Järvi (kuni 17.06.2012), Margus Hanson (alates 25.09.2012) Aseesimees: Andres Herkel	
Tallinna toetusrühm	22.01.2013 Esimees: Valdo Randpere	

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Tiibeti toetusrühm	07.04.2011 Esimees: Andres Herkel Aseesimees: Kalvi Kõva	Jätkata eelmiste Riigikogu koosseisude Tiibeti suunal tehtud tööd, osaleda vahetult Tema Pühaduse dalai-laama vastuvõtmise ettevalmistamises.
Toetusrühm inimõiguste ja poliitiliste vabaduste eest Iraanis	19.05.2011 Esimees: Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014) Aseesimees: Eldar Efendijev	
Transiidi ja logistika toetusrühm	08.05.2013 Esimees: Deniss Boroditš	
Tuumajaama toetusrühm	13.04.2011 Esimees: Kalle Palling	
Valgamaa toetusrühm	18.04.2011 Esimees: Rein Randver Aseesimees: Inara Luigas	
Valgevene demokraatia ning kodanike õiguste ja vabaduste toetusrühm	19.09.2012 Esimees: Juku-Kalle Raid (kuni 26.03.2014) Aseesimees: Aivar Riisalu	
Vana Võrumaa saadikurühm	19.04.2011 Esimees: Kalvi Kõva Aseesimees: Ülo Tulik (kuni 26.03.2014)	
Vähemusrahvuste saadikute ühendus	14.04.2011 Esimees: Yana Toom (kuni 18.06.2014) Aseesimehed: Andrei Korobeinik (kuni 04.12.2013) ja Jevgeni Ossinovski (kuni 26.03.2014)	
Õigeusulistest saadikurühm	21.04.2011 Esimees: Vladimir Velman Aseesimees: Valeri Korb	

3. Riigikogu tööaeg

3.1. Riigikogu istungid

3.1.1. Tööaeg arvudes: VII–XII Riigikogu

Koos- seis	Korralised istungjärgud			Täiendavad istungid			Erakorralised istungjärgud		
	Arv	Istungite arv	Kestus (t:min)	Arv	Kestus		Arv	Kestus	
					Päevi	t:min		Päevi	t:min
VII	6	291	...	1	1	...	15	19	...
VIII	9	462	1448:16	2	2	3:14	15	15	80:24
IX	9	459	1580:14	1	1	0:18	24	20	65:50
X	9	456	1127:08	0	–	–	12	11	24:59
XI	9	456	1147:21	8	7	26:45	12	8	14:43
XII	9	458	1255:49	15	9	66:33	7	6	22:15

3.1.2. Tööaeg arvudes: XII Riigikogu

Aasta	Istungjärg, kuupäevad	Korralised istungid		Täiendavad istungid				Erakorralised istungjärgud			
		Arv ^a	Kestus (t:min)	Arv	Kestus		Kuu- päevad	Arv	Kestus		Kuu- päevad
					Päevi	t:min			Päevi	t:min	
2011	I 04.04–16.06	36	66:43	0	–	–	–	1	1	1:35	29.08
	II 12.09–15.12	44	114:22	3	1	2:30	29.09 ^b				
2012	III 09.01–14.06	71	167:22	2	1	5:35	23.02 ^c	3	2	10:00	08.08 30.08 ^d
	IV 10.09–20.12	48	196:56	4	3	31:56	02.10 ^c 30.11 07.12				
2013	V 14.01–20.06	72	193:08	2	1	3:06	20.06 ^c	0	–	–	–
	VI 09.09–19.12	48	135:02	2	2	19:56	14.11 15.11				
2014	VII 13.01–19.06	71	186:09	2	1	3:30	05.03 ^c	3	3	10:40	20.06 30.06 01.07
	VIII 08.09–18.12	48	144:09	0	–	–	–				
2015	IX 12.01–19.02	20	51:58	0	–	–	–	0	–	–	–
Kokku	9	458	1255:49	15	9	66:33		7	6	22:15	

^a Istungite päevade arv on XII koosseisu puhul võrdne korraliste istungite arvuga.

^b Toimus kolm täiendavat istungit.

^c Toimus kaks täiendavat istungit.

^d Toimus kaks erakorralist istungjärku.

3.2. Erakorralised istungjärgud: VII–XII Riigikogu

Erakorralised istungjärgud: kokkukutsumise ettepanekute tegijad											
Ettepaneku tegija	VII RK	VIII RK	IX RK	X RK	XI RK	XII RK					
						Kokku	2011	2012	2013	2014	2015
Vabariigi Valitsus	8	14	11	5	–	3	–	3	–	–	–
RK liikmed	6	1	9	6	12	4	1	–	–	3	–
Vabariigi President	1	–	4	1	–	–	–	–	–	–	–
Kokku	15	15	24	12	12	7	1	3	–	3	–

Erakorralised istungjärgud: lõppemise viis											
Lõppemise viis	VII RK	VIII RK	IX RK	X RK	XI RK	XII RK					
						Kokku	2011	2012	2013	2014	2015
Päevakorra ammendumine	12	15	17	11	11	7	1	3	–	3	–
Pooleli jäänud kvoorumi puudumise tõttu	3	–	7	1	1	–	–	–	–	–	–
Kokku	15	15	24	12	12	7	1	3	–	3	–

4. Õigusloome

4.1. Seaduseelnõud: VII–XII Riigikogu

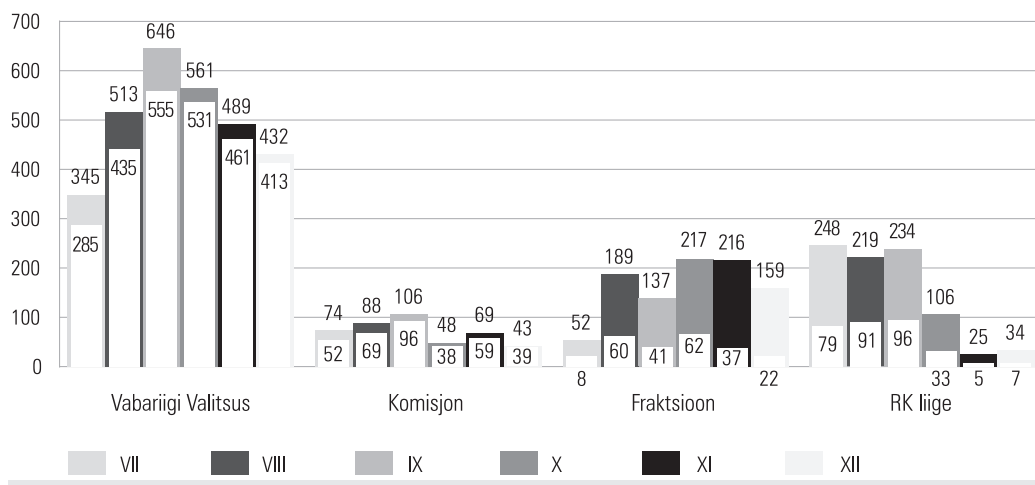
Algataja	Kosseis algatatud/vastu võetud					
	VII	VIII	IX	X	XI	XII
RK liige*	248/79	219/91	234/96	106/33	25/5	34/7
Fraktsioon	52/8	189/60	137/41	217/62	216/37	159/22
Komisjon	74/52	88/69	106/96	48/38	69/59	43/39
Vabariigi Valitsus	345/285	513/435	646/555	561/531	489/461	432/413
RK juhatus	21/18	–	–	–	–	–
Vabariigi President	–	–	1/–	–	1/1	–
Valimisõiguslikud kodanikud**	1/–	–	–	–	–	–
Kokku	741/442	1009/655	1124/788	932/664	800/563	668/481

Vt lisaks märkusi tabelite 4.2–4.5 juures.

* Riigikogu liikmete algatatud eelnõude hulka on arvatud ka need, mille algatasid ühiselt fraktsioon ja teised Riigikogu liikmed.

** Eesti Vabariigi põhiseaduse rakendamise seaduse § 8 lg 2 alusel, mis võimaldas vähemalt 10 000 valimisõiguslikul kodanikul algatada põhiseaduse muutmine rahaalgatuse korras. See õigus kehtis 28. juunini 1995.

Joonis 4.1. Seaduseelnõud (algatatud ja neist vastu võetud): VII–XII Riigikogu

4.2. Seaduseelnõud: XII Riigikogu

Algataja	Algatatud / neist vastu võetud				Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud							
	Põhiseaduse muutmise seadused ^a	Tervik-tekstid	Muutmis-seadused	Riigieel-arvga seonduvad seadused	Välis-lepinguid puudutavad seadused	Kokku	Esimesel lugemisel tagasi lükatud	Tagasi võetud	Poolthääle enamust mitteraanud	Riigikogu koosseisu hääletenamust mitteraanud	Lõpuni menetle-mata jäänud	Kokku
RK liige	3/1	1/1	26/4	–	–	30/6	9	2	–	–	13	24
Fraktsioon ja RK liikmed	–	–	4/1	–	–	4/1	3	–	–	–	–	3
Fraktsioon	–	6/1	153/21	–	–	159/22	90	6	–	–	41	137
Komisjon	–	2/2	41/37	–	–	43/39	–	2	–	–	2	4
alaline komisjon	–	2/2	41/37	–	–	43/39	–	2	–	–	2	4
muu komisjon	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vabariigi Valitsus	–	40/34	321/309	8/8	63/62	432/413	–	2	–	4	13	19
Kokku	3/1	49/38	545/372	8/8	63/62	668/481	102	12	–	4	69	187

Märkus: Tabelites 4.1 ja 4.2 ei lange vastu võetud ja vastu võtmata jäänud seaduste arv kokku tabelites 4.4 ja 4.5 tooduga, sest 6 juhuil ühendati menetluse käigus kaks eraldi algatatud seaduseelnõu, mis siin kajastuvad kõigi algatajate real (neist ühel juhul võtsid algatajad ühendatud eelnõu tagasi). Käesolev tabel ei kajasta seega vastuvõetud seaduste üldarve. Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud ja hiljem uuesti vastu võetud seadused kajastuvad tabelis ühekorraselt.

^a Lisaks võeti vastu eelmise Riigikogu koosseisu poolt vastu võetud Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus (13.04.2011), kuna põhiseadust otsustati antud juhul muuta kahe järjestikuse Riigikogu koosseisu poolt vastavalt PS § 165.

4.3. Otsuse-eelnõud: XII Riigikogu

Esitaja	Esitatud	Vastu võetud ^a	Poolthälte enamust mittesaanud	Koosseisu hääلteenamust mittesaanud	Tagasi võetud	Lõpuni menetlemata jäänud
RK liige	1	–	1	–	–	–
Fraktsioon ja RK liige	1	1	–	–	–	–
Fraktsioon	35	14	6	10	3	2
Komisjon	59	59	–	–	–	–
<i>alaline komisjon</i>	57	57	–	–	–	–
<i>muu komisjon</i>	2	2	–	–	–	–
Vabariigi Valitsus	52	51	–	–	1	–
Eesti Panga nõukogu esimees	1	1	–	–	–	–
Riigikohtu esimees	7	7	–	–	–	–
Vabariigi President	4	4	–	–	–	–
Õiguskantsler	4	4	–	–	–	–
Kokku	164	141	7	10	4	2

^a Erinevus tabelites 4.3 ja 4.4 toodud vastuvõetud otsuste arvus tuleneb sellest, et kaks otsust võeti vastu ilma eelnõud esitamata ja menetlemata (siin tabelis ei kajastu). Need olid:

- 1) peaministri kandidaadile Andrus Ansipile valitsuse moodustamiseks volituste andmine, 05.04.2011;
- 2) peaministri kandidaadile Taavi Rõivasele valitsuse moodustamiseks volituste andmine, 24.03.2014.

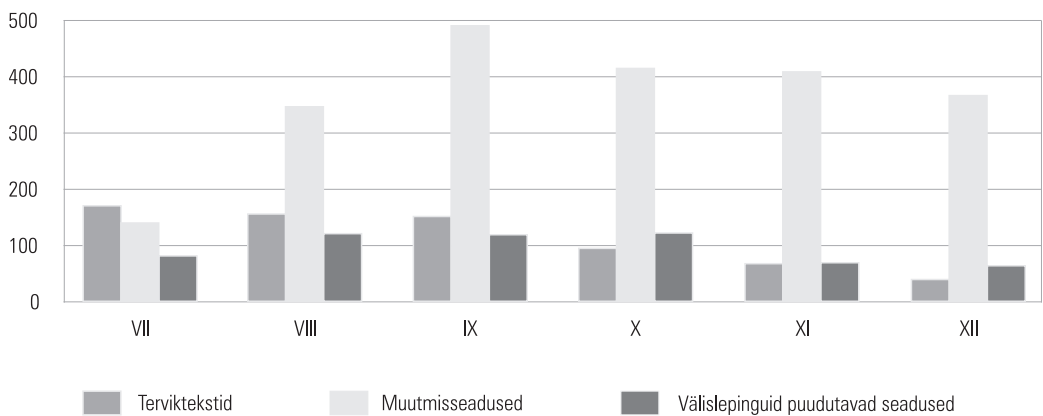
4.4. Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused, deklaratsioonid ja pöördumised: VII–XII Riigikogu

	Kooseis					
	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Põhiseaduse muutmise seadused	–	–	2	–	1	1
Terviktekstid	169	155	150	94	66	38
Muutmisseedused	139	345	490	414	408	367
Riigieelarvega seonduvad seadused	11	15	10	10	11	8
Välislepinguid puudutavad seadused	79	119	118	121	68	62
Otsused	93	110	110	129	99	143
Avaldused, deklaratsioonid, pöördumised	31	2	2	3	4	3
Kokku	522	746	882	771	657	622

Märkused:

- Tabelid 4.4 ja 4.5 kajastavad Riigikogus vastu võetud ja Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutatud seadusi.
- Siin on arvestatud eelmise Riigikogu koosseisu poolt vastu võetud Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seaduse vastuvõtmist (13.04.2011). Lisaks võeti vastu 41 Riigikogu liikme algatatud Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel valimisea langetamiseks (11.02.2015), mis siin tabelis ei kajastu. Seadus jõustus 13.08.2015, pärast seda, kui selle oli vastu võtnud ka Riigikogu XIII koosseis (06.05.2015).

Joonis 4.2. Vastuvõetud seadused: VII–XII Riigikogu

Märkus: Põhiseaduse muutmise ning riigieelarvega seonduvaid seadusi joonis ei kajasta.

4.5. Vastuvõetud seadused, otsused ja avaldused: XII Riigikogu istungjärgud

	Istungjärgk koos järgnenud erakorraliste istungjärgudega ^a	Põhiseaduse muutmise seadused	Seaduste terviktekstid	Muutmis-seadused	Riigieelarvega seonduvad seadused	Välislepinguid puudutavad seadused	Otsused	Avaldused	Kokku
2011	I ja erakorraline	1	–	15	–	2	20	–	38
	II	–	1	28	2	8	14	–	53
2012	III ja erakorralised	–	5	52	–	14	13	1	85
	IV	–	–	34	2	3	14	1	54
2013	V	–	6	51	–	9	18	–	84
	VI	–	1	32	2	6	13	–	54
2014	VII ja erakorralised	–	6	74	–	6	30	1	117
	VIII	–	8	36	2	8	16	–	70
2015	IX	–	11	45	–	6	5	–	67
	Kokku	1	38	367	8	62	143 ^b	3	622

Märkused:

- Arvestatud on eelmise Riigikogu koosseisu poolt vastu võetud Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seaduse vastuvõtmist (13.04.2011) XII koosseisus. Lisaks võeti vastu 41 Riigikogu liikme algatatud Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste valimisea langetamiseks (11.02.2015), mis siin tabelis ei kajastu. Seadus jõustus 13.08.2015, pärast seda, kui selle oli vastu võtnud ka Riigikogu XII koosseis (06.05.2015).

- Vastuvõetud seaduste arv ei lange kokku tabelites 4.1 ja 4.2 tooduga, sest neis kajastuvad menetluse käigus ühendatud eelnõud mitmekordselt (vastavalt algatatud eelnõudele).

- Pöördumisi ja deklaratsioone Riigikogu XII koosseis vastu ei võtnud.

^a Istungjärgude ajad on toodud tabelis 3.1.2.

^b Erinevus tabelites 4.3 ja 4.5 toodud vastuvõetud otsuste arvus tuleneb sellest, et kaks otsust võeti vastu ilma eelnõud esitamata ja menetlemata (siin kajastuvad).

4.6. Põhiseaduse muutmise eelnõud

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number Sisu (muudetavad PS §-d)	Algatajad	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Avaldamisandmed Jõustumiskuupäev
<p>Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus</p> <p>15.05.2007</p> <p>47 SE</p> <p>Kaitseväge juhataja (ülemjuhataja) ja kaitseväge kõrgema juhtkonna ametisnimitamise korra väljajätmine põhiseadusest; kaitseväge juhataja (ülemjuhataja) väljajätmine Riigikogu liikme arupärimate ja kirjalike küsimuste adreessatide hulgast</p> <p>(PS § 65 p 7, § 74 lg 1, § 78 p-d 11, 14 ja 18, § 127 lg 3, § 128 lg 2)</p>	<p>Vabariigi President</p>	<p>13.04.2011</p> <p>Muutmine Riigikogu kahe järjekordse koosseisu poolt (teine koosseis)</p> <p>Vastu võetud (67-23-0)</p> <p>RT I, 27.04.2011, 1 J 22.07.2011</p>
<p>Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus Vabariigi Presidendi valimiskorra muutmiseks</p> <p>14.02.2013</p> <p>378 SE</p> <p>Vabariigi Presidendi otsevalimise kehtestamine, kehtetuks tunnistatakse säte, mille järgi Vabariigi Presidendi valib Riigikogu</p> <p>(PS § 56, § 65 p 3, § 79, § 83 lg 4)</p>	<p>21 Riigikogu liiget:</p> <p>Enn Eesmaa, Eldar Efendijev, Kalev Kallo, Valeri Korb, Lauri Laasi, Heimar Lenk, Aadu Must, Jüri Ratas, Mailis Reps, Aivar Riisalu, Kadri Simson, Mihhail Stalnuhhin, Olga Sõtnik, Tarmo Tamm, Priit Toobal, Yana Toom, Ester Tuiksoo, Marika Tuus-Laul, Viktor Vassiljev, Vladimir Velman, Peeter Võsa</p>	<p>I: 11.04.2013</p> <p>Eelnõu lükati tagasi (41-18-9)</p>
<p>Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus rahvaalgatuse võimaldamiseks</p> <p>12.03.2013</p> <p>395 SE</p> <p>Rahvaalgatuse korras vähemalt 25 000 hääleõiguslikule kodanikule seaduste algatamise õiguse andmine</p> <p>(PS § 56, § 103, § 104, § 106, § 131)</p>	<p>21 Riigikogu liiget:</p> <p>Enn Eesmaa, Eldar Efendijev, Kalev Kallo, Valeri Korb, Lauri Laasi, Heimar Lenk, Aadu Must, Jüri Ratas, Mailis Reps, Aivar Riisalu, Kadri Simson, Mihhail Stalnuhhin, Olga Sõtnik, Tarmo Tamm, Priit Toobal, Yana Toom, Ester Tuiksoo, Marika Tuus-Laul, Viktor Vassiljev, Vladimir Velman, Peeter Võsa</p>	<p>I: 07.05.2013</p> <p>Eelnõu lükati tagasi (44-36-0)</p>

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number Sisu (muudetavad PS §-d)	Algatajad	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Avaldamisandmed Jõustumiskuupäev
<p>Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel valimisea langetamiseks</p> <p>01.07.2014</p> <p>703 SE</p> <p>Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel aktiivse valimisõiguse (õigus valida) langetamine 18. eluaastalt 16. eluaastale (PS § 156 lg 2)</p>	<p>41 Riigikogu liiget:</p> <p>Arto Aas, Jaak Allik, Peep Aru, Maimu Berg, Igor Gräzin, Margus Hanson, Jüri Jaanson, Kalle Jents, Tõnu Juul, Etti Kagarov, Kalev Kallemets, Kalev Kotkas, Tõnis Kõiv, Kalvi Kõva, Rein Lang, Tarmo Leinatamm, Kalev Lillo, Tiina Lокk-Tramberg, Lauri Luik, Rait Maruste, Mart Meri, Kristen Michal, Marianne Mikko, Jüri Morozov, Meelis Mälberg, Tarmo Mänd, Kalle Palling, Heljo Pikhof, Mati Raidma, Laine Randjärv, Valdo Randpere, Rein Randver, Aivar Rosenberg, Paul-Eerik Rummo, Karel Rüütli, Indrek Saar, Andre Sepp, Imre Sooäär, Aivar Sõerd, Jaanus Tamkivi, Terje Trei</p>	<p>I: 16.09.2014</p> <p>II: 18.12.2014</p> <p>III: 11.02.2015</p> <p>Muutmine Riigikogu kahe järjestikuse koosseisu poolt (esimene koosseis)</p> <p>Vastu võetud (62-4-0)</p> <p>Riigikogu XIII koosseis võttis vastu 06.05.2015 (62-10-2)</p> <p>RT I, 15.05.2015, 1</p> <p>J 13.08.2015</p>

4.7. Riigikogu töökordaluse muutmise

Riigikogu liikme staatuse seaduse muutmise		
Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Väljakuulutamise- ja avaldamis- andmed Jõustumiskuupäev
1. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 06.02.2012 175 SE	Vabariigi Valitsus Seoses jälitustegevuse seaduse kehtetuks tunnistamisega täpsustatakse riigisaladusele juurdepääsu sätet	I: 06.03.2012 II: 30.05.2012 III: 06.06.2012 (73-0-1) VP 20.06.2012 otsus nr 116 RT I, 29.06.2012, 2 J 01.01.2013
2. Korruptsioonivastane seadus 06.03.2012 192 SE	Vabariigi Valitsus § 21 (toimingupiirangud ning majanduslike huvide ja tegevusalade deklareerimise kohustus) kehtetuks tunnistamine	I: 18.04.2012 II: 30.05.2012 III: 06.06.2012 (68-0-0) VP 20.06.2012 otsus nr 117 RT I, 29.06.2012, 1 J 01.01.2014
3. Avaliku teenistuse seadus 06.03.2012 193 SE	Vabariigi Valitsus Riigikogu liikmele ei laiene avaliku teenistuse seaduse ükski säte	I: 04.04.2012 II: 06.06.2012 III: 13.06.2012 (57-36-0) VP 28.06.2012 otsus nr 134 RT I, 06.07.2012, 1 J 01.04.2013
4. Riigikogu liikme staatuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 12.03.2013 396 SE	Põhiseaduskomisjon Riigikogu liikme immuniteedi uus regulatsioon, kriminaalmenetluse toimingute ja süüdistusakti koostamise kord, Riigikogu liikme julgeolekukontrolli uued normid	I: 15.11.2013 II: 20.11.2014 III: 09.12.2014 (63-6-1) VP 19.12.2014 otsus nr 554 RT I, 22.12.2014, 9 J 01.01.2015, osaliselt Riigikogu XIII koosseisu volituste alguspäeval

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise		
Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Väljakuulutamis- ja avaldamis- andmed Jõustumiskuupäev
1. Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seaduse seaduse muutmise seadus 03.05.2011 28 SE	Vabariigi Valitsus Jäetakse välja kaitseväge juhataja (ülemjuhataja) ametisse nimetamise ning talle arupärimiste ja kirjalike küsimuste esitamise õiguse andmise sätteid	I: 18.05.2011 II: 08.06.2011 III: 15.06.2011 (88-0-0) VP 01.07.2011 otsus nr 913 RT I, 08.07.2011, 8 J 22.07.2011
2. Riigieelarve seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 21.09.2011 95 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Sätetatakse Vabariigi Valitsuse kohustus esitada Riigikogule arvamuse andmiseks olulise tähtsusega Euroopa Liidu asju ka Riigikogu nõudel	I: 27.09.2011; 28.09.2011 II: 29.09.2011 III: 29.09.2011 (60-0-1) VP 30.09.2011 otsus nr 928 RT I, 01.10.2011, 1 J 02.10.2011
3. Riigikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 22.02.2012 186 SE	Põhiseaduskomisjon Riigikogu Kantseleri teenindatavate asutuste hulka lisatakse elektroonilise hääletamise komisjon	I: 08.05.2012 II: 26.09.2012 III: 17.10.2012 (70-19-0) VP 25.10.2012 otsus nr 176 RT I, 01.11.2012, 1 J 11.11.2012
4. Avaliku teenistuse seadus 06.03.2012 193 SE	Vabariigi Valitsus Riigikogu Kantseleri direktorile ei kohaldata katseaega; terminoloogilised muudatused	I: 04.04.2012 II: 06.06.2012 III: 13.06.2012 (57-36-0) VP 28.06.2012 otsus nr 134 RT I, 06.07.2012, 1 J 01.04.2013
5. Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seadus 26.07.2012 254 SE	Vabariigi Valitsus Euroopa või selle liikmesriigi finantsstabiilsuse tagamisega seotud Riigikogu otsuse eelnõu kiireloomulise menetlemise erisused; Euroopa Liidu asjade komisjoni pädevuse suurendamine	I: 08.08.2012 II: 30.08.2012 III: 30.08.2012 (59-34-1) VP 11.09.2012 otsus nr 168 RT II, 14.09.2012, 1 J 15.09.2012

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Väljakuulutamis- ja avaldamis- andmed Jõustumiskuupäev
6. Riigikogu liikme staatuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 12.03.2013 396 SE	Põhiseaduskomisjon Riigikogu liikme kriminaalvastutusele võtmise arutelu erisused	I: 15.11.2013 II: 20.11.2014 III: 09.12.2014 (63-6-1) VP 19.12.2014 otsus nr 554 RT I, 22.12.2014, 9 J 01.01.2015
7. Riigieelarve seadus 21.10.2013 513 SE	Vabariigi Valitsus Sõjalise valmisoleku tõstmisega seotud otsuse-eelnõu arutamise kord; finants- kriisi ennetamisega seotud otsuse-eelnõu arutamine ühel lugemisel; riigieelarve eelnõu muudatusettepanekute põhjalikuma sõnastamise kohustus; komisjonid saavad õiguse esitada menetlusse otsuse eelnõusid, mis sisaldavad ettepanekuid Vabariigi Valitsusele, samuti nende menetluses osaleda	I: 06.11.2013 II: 15.01.2014; 12.02.2014 III: 19.02.2014 (53-33-1) VP 03.03.2014 otsus nr 378 RT I, 13.03.2014, 2 J 23.03.2014
8. Märjukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 24.10.2013 518 SE	Põhiseaduskomisjon Kollektiivse pöördumise menetlemise regulatsiooni loomine	I: 17.12.2013 II: 13.02.2014 III: 12.03.2014 (92-0-0) VP 25.03.2014 otsus nr 393 RT I, 01.04.2014, 1 J 11.04.2014
9. Vabariigi Valitsuse seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 19.02.2014 604 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Euroopa Komisjoni liikme kandidaadi kohustus esineda Riigikogus ettekandega	I: 22.04.2014 II: 09.10.2014 III: 23.10.2014 (52-5-0) VP 30.10.2014 otsus nr 514 RT I, 05.11.2014, 2 J 15.11.2014
10. Riigikaitse seadus 10.11.2014 772 SE	Vabariigi Valitsus Riigikogu aseesimehe kohustus asendada Vabariigi Presidendi kohustes olevat Riigikogu esimeest, kui viimane on ajutiselt võimetu ülesandeid täitma; terminoloogiline muudatus („sõjalise valmisoleku” asemel „kaitsevalmiduse kõrgendamine”)	I: 03.12.2014 II: 28.01.2015 III: 11.02.2015 (67-0-0) VP 26.02.2015 otsus nr 600 RT I, 12.03.2015, 1 J 01.01.2016

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Väljakuulutamis- ja avaldamis- andmed Jõustumiskuupäev
11. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 11.11.2014 774 SE	Andres Herkel Täiskogus saab hääletamisele panna muudatusettepaneku, mis juhtiv- komisjonis ei saanud ühtegi poolt- ega vastuhäält.	I: 28.01.2015 II: 17.02.2015 III: 19.02.2015 (70-1-2) VP 03.03.2015 otsus nr 624 RT I, 06.03.2015, 25 J 16.03.2015

Riigikogu liikme staatuse seaduse muutmise katsed

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus)
1. Euroopa Parlamendi valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 15.01.2014 577 SE	Andres Herkel Riigikogu liikme volitused lõpevad automaatselt enne tähtaega, kui ta osutub valituks kohaliku omavalitsuse volikogusse või Euroopa Parlamenti (ja vastupidi)	I: 15.04.2014 Esimesel lugemisel tagasi lükatud (56-15-0)
2. Riigikogu liikme staatuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seadus 19.02.2014 601 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Lubada Riigikogu liikmel olla kohaliku volikogu liige, kuid mitte selle esimees või aseesimees	I: 24.04.2014 → II lugemisele Langes koosseisu volituste lõppemise tõttu menetlusest välja
3. Riigikogu liikme staatuse seaduse ja riigivaraseaduse täiendamise seadus 19.02.2014 603 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Keelata Riigikogu liikmel olla volituste kehtimise ajal riigi osalusega äriühingu või riigi asutatud sihtasutuse nõukogu liige. Kehtestatakse nõue, et riigi osaluse valitsejal ning asutaja- või liikmeõiguste teostajal on õigus nimetada nõukogu liikmeks vaid isik, kelle nimetamiseks on andnud nõusoleku Riigikogu juhatusel nimetatud asjaomane Riigikogu komisjon (riigivaraseaduse muudatus)	I: 22.04.2014 → II lugemisele Langes koosseisu volituste lõppemise tõttu menetlusest välja

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise katsed		
Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus)
1. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 22.11.2012 330 SE (pärast ühendamist 820 SE Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse ning teiste seaduste muutmise seadus)	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Kodanikeühendustele Riigikogu komisjoni istungil osalemise õiguse andmine; komisjoni istungi protokoll liidendamine	I: 29.01.2013 Komisjoni otsus 02.12.2014: ühendada eelnõud 330 SE ja 651 SE
2. Riigikogu kodu- ja töökorra muutmise seadus 15.11.2013 541 SE	Rait Maruste Enne hääletamist vaheaegade nõudmise õiguse piiramine; täiskogus hääletamisele pandavate muudatustepanekute arvu piiramine, lähtudes ettepaneku vastavusest seadusele	Langes koosseisu volituste lõppemise tõttu menetlusest välja
3. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 19.02.2014 605 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Kodanikeühendustele Riigikogu komisjoni istungil osalemise õiguse andmine; komisjoni istungi protokoll liidendamine	Täiskogul menetlemata 07.05.2014 tagasi võetud
4. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse täiendamise seadus 25.03.2014 629 SE	Andres Herkel Juhatusel õiguse andmine võtta täiskogu päevakorda esimesele lugemisele eelnõusid, mida juhtivkomisjon tähtajaks täiskogule ei esitanud	I: 13.05.2014 Esimesel lugemisel tagasi lükatud (38-20-2)
5. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 17.04.2014 651 SE (pärast ühendamist 820 SE Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse ning teiste seaduste muutmise seadus)	Põhiseaduskomisjon Põhiseaduskomisjoni nime muutmise; uurimiskomisjoni töö takistamise eest ette nähtud väärteomenetluse täpsustamine; komisjoni istungite avalikkuse ja kinnisuse määratlemine, komisjoni istungi protokoll sisu laiendamine; komisjoni istungi helisalvestiste õigusliku režiimi määratlemine; Riigikogu ja Riigikogu Kantselei dokumentide avalikkuse määratlemine	I: 13.05.2014 Komisjoni otsus 02.12.2014: ühendada eelnõud 330 SE ja 651 SE
6. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse ning teiste seaduste muutmise seadus 820 SE (ühendatud eelnõud 330 SE ja 651 SE)	Sisu vt 330 SE ja 651 SE	Eelnõud 330 SE ja 651 SE ühendati komisjoni otsusega 02.12.2014 II: 13.01.2015 Menetlusest tagasi võetud 28.01.2015

4.8. Riigieelarve

Riigieelarved ja riigieelarve muutmine			
Pealkiri Riigikogule esitamise kuupäev	Maht (mld eurot)	Täiskogus arutamise etapp ja kuupäevad (muudatuseettepanekute arv) hääletamistulemus	Väljakuulutamise- ja avaldamisandmed
2011. a riigieelarve seaduse muutmise seadus 24.10.2011	Riigieelarve muutmise kulude kogumahtu muutmata, eelkõige ministeeriumide valitsemisalade sees	I: 09.11.2011 II: 16.11.2011 III: 23.11.2011 (57-2-0)	VP 06.12.2011 otsus nr 21 RT I, 08.12.2011, 8
2012. a riigieelarve 28.09.2011	T: 6,116 K: 6,577 F: 0,212	I: 26.10.2011 II: 16.11.2011 (26) III: 07.12.2011 (20) (55-44-0)	VP 19.12.2011 otsus nr 38 RT I, 23.12.2011, 1
2012. a riigieelarve muutmise seadus 22.10.2012	Riigieelarve muutmise kulude kogumahtu muutmata, eelkõige ministeeriumide valitsemisalade sees	I: 07.11.2012 II: 30.11.2012 (2) III: 05.12.2012 (1) (49-3-1)	VP 11.12.2012 otsus nr 202 RT I, 14.12.2012, 2
2013. a riigieelarve 27.09.2012	T: 7,483 K: 7,684 F: 0,224	I: 23.10., 24.10.2012 II: 14.11., 15.11., 20.11., 21.11.2012 (101) III: 12.12.2012 (16) (55-37-0)	VP 19.12.2012 otsus nr 208 RT I, 28.12.2012, 9
2013. a riigieelarve muutmise seadus 21.10.2013	Riigieelarve muutmise kulude kogumahtu muutmata, eelkõige ministeeriumide valitsemisalade sees	I: 06.11.2013 II: 20.11.2013 (2) III: 04.12.2013 (63-13-0)	VP 06.12.2013 otsus nr 337 RT I, 10.12.2013, 9
2014. a riigieelarve 25.09.2013	T: 8,018 K: 8,056 F: 0,085	I: 23.10.2013 II: 13.11., 14.11., 14.11., 15.11.2013 (402) III: 11.12.2013 (11) (59-41-0)	VP 18.12.2013 otsus nr 347 RT I, 28.12.2013, 10
2014. a riigieelarve muutmise seadus 13.10.2014	Riigieelarve muutmise kulude kogumahtu muutmata, eelkõige ministeeriumide valitsemisalade sees	I: 22.10.2014 II: 12.11.2014 (2) III: 03.12.2014 (2) (61-0-1)	VP 11.12.2014 otsus nr 548 RT I, 13.12.2014, 77
2015. a riigieelarve 24.09.2014	T: 8,447 K: 8,546 F: 0,098	I: 22.10.2014 II: 19.11.2014 (24) III: 10.12.2014 (17) (56-35-0)	VP 19.12.2014 otsus nr 556 RT I, 29.12.2014, 79

Lühendid: T – tulud, K – kulud, F – finantseerimistingid (tulude ja kulude vahe katmiseks nähakse riigieelarves ette finantseerimistingid, mis kajastavad muutusi finantsvarades ja kohustustes).

Riigieelarve täitmise aruanded			
Pealkiri, Riigikogule esitamise kuupäev	Tulud ja kulud	Täiskogus arutamise etapp ja kuupäevad, hääletamistulemus	Avaldamisandmed
2010. a majandusaasta koondaruanne 12.09.2011	T: 87,755 mld krooni K: 87,651 mld krooni	I: 18.10.2011, 19.10.2011 II: 09.11.2011 (56-1-2)	RT III, 17.11.2011, 1
2011. a majandusaasta koondaruanne 30.08.2012	T: 5,887 mld eurot K: 6,169 mld eurot	I: 07.11.2012 II: 21.11.2012 (50-0-0)	RT III, 27.11.2012, 5
2012. a majandusaasta koondaruanne 09.09.2013	T: 6,4 mld eurot K: 6,5 mld eurot	I: 06.11.2013 II: 20.11.2013 (46-20-0)	RT III, 26.11.2013, 3
2013. a majandusaasta koondaruanne 08.09.2014	T: 7,7 mld eurot K: 7,6 mld eurot	I: 12.11.2014 II: 03.12.2014 (48-2-0)	RT III, 12.12.2014, 1

Lühendid: T – tulud, K – kulud.

4.9. ELi õigusaktide eelnõude kohta Vabariigi Valitsusele esitatud seisukohad

Euroopa Liidu asjade komisjoni ja väliskomisjoni poolt Riigikogu nimel esitatud seisukohad		
Aasta	Euroopa Liidu asjade komisjon	Väliskomisjon
2011	49	3
2012	65	1
2013	74	6
2014	43	–
2015	4	–
Kokku	235	10

Alatiste komisjonide poolt Euroopa Liidu asjade komisjonile või väliskomisjonile esitatud arvamused						
Komisjon	2011	2012	2013	2014	2015	Kokku
Euroopa Liidu asjade komisjon	–	–	3	–	–	3
Keskkonnamis komisjon	8	10	15	9	–	42
Kultuurimis komisjon	4	5	2	1	–	12
Maaelukomisjon	8	2	3	4	2	19
Majandus komisjon	14	27	38	19	–	98
Põhiseadus komisjon	11	14	14	8	–	47
Rahandus komisjon	8	11	6	5	–	30
Riigikaitse komisjon	2	1	3	–	–	6
Sotsiaalkomisjon	4	4	7	5	1	21
Väliskomisjon	3	3	2	1	1	10
Õiguskomisjon	15	11	17	11	–	54
Kokku	77	88	110	63	4	342

4.10. Subsidiaarsuse järelevalve

Pealkiri Eelnõu esitamise kuupäev Otsuse-eelnõu number	Esitaja	Täiskogus arutamise etapid, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Avaldamisandmed Jõustumiskuupäev
Riigikogu otsus „Põhjendatud arvamus Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni presidendile ning Euroopa Liidu Nõukogu eesistujale Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku, millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ seoses mittefinantsteabe ja mitmekesisust käsitleva teabe avalikustamisega suurte äriühingute ja kontsernide poolt, mittevastavusest subsidiaarsuse põhimõttele” 03.06.2013 445 OE	Euroopa Liidu asjade komisjon	I: 18.06.2013 Vastu võetud (54-23-2) RT III, 21.06.2013, 1 J 18.06.2013

5. Riigikogu ja teised institutsioonid

5.1. Riigikogu ja president

5.1.1. Vabariigi Presidendi valimine

	Valimine Riigikogus
	29.08.2011
Nimekirjadesse kantud valijate arv	101
Hääletamisedeli saanute arv	101
Hääletamisel osalenute arv	101
Kehtetute sedelite arv	2
Märgistamata sedelite arv	1
Kandidaatidele antud hääle arv	
Toomas Hendrik Ilves	73* (75)
Indrek Tarand	25 (26)

*Otsus valituks I voorus. Sulgudes ülesseadjate arv.

5.1.2. Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadused

Seaduse pealkiri, seaduseelnõu number, vastuvõtmise aeg	VP otsus välja kuulutamata jätmise kohta, avaldamisandmed, põhjendus	Muutmise või muutmata vastuvõtmise kuupäev	VP otsus, avaldamisandmed
Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 89 SE 09.02.2012	VP 27.02.2012 otsus nr 59, RT III, 29.02.2012, 13 Vastuolus PS §-dega 10, 11, 13, 38 lg 2 ja § 87 p 6: 1) ülikooli autonoomiat võib piirata vaid Riigikogu seadusega, valitsuse volitamise seaduses sätestamata piirangute kehtestamiseks on põhiseaduse vastane; 2) juba alates 01.01.2013 rakendatav eksamite ja arvestuste sooritamise keeld akadeemilisel puhkusel olevatele üliõpilastele on sõnamurdlik ja ebaproportsionaalne; 3) lahendamist vajavad ka probleemid õppekulude hüvitamise sätetes.	Muudetud kujul vastu võetud 10.05.2012	VP 21.05.2012 otsus nr 96 RT I, 30.05.2012, 1

Seaduse pealkiri, seaduseelnõu number, vastuvõtmise aeg	VP otsus välja kuulutamata jätmise kohta, avaldamisandmed, põhjendus	Muutmise või muutmata vastuvõtmise kuupäev	VP otsus, avaldamisandmed
Käibemaksuseaduse ja raamatupidamise seaduse muutmise seadus 493 SE 11.12.2013	VP 18.12.2013 otsus nr 348, RT III, 21.12.2013, 1 Seaduse § 27 lg 12 on vastuolus PS §-dega 11, 13 ja 31. Põhiõiguse piiramine on põhiseaduspärane juhul, kui piirangul on legitiimne eesmärk, piirang sobib selle eesmärgi saavutamiseks, on võimalikest sobivatest vahenditest kõige leebem ja mõõdupärane. Vaatlusaluse seaduse § 27 lg 12 sätestatud kohustus piirab eelnõu menetlusmaterjalides leiduva teabe alusel hinnates ettevõtlusvabadust ebaproportsionaalselt.	Muudetud kujul vastu võetud 07.05.2014	VP 20.05.2014 otsus nr 434 RT I, 29.05.2014, 1

5.1.3. Vabariigi Presidendi poliitilised avaldused

Kuupäev	Teema
04.04.2011	Kõne Riigikogu XII koosseisu avaistungil
29.08.2011	Sõnavõtt Vabariigi Presidendi valimisel
12.09.2011	Kõne teise istungjärgu avamisel
10.10.2011	Kõne teist korda Vabariigi Presidendi ametisse astudes
10.09.2012	Kõne neljanda istungjärgu avamisel
09.04.2013	Poliitiline avaldus seoses rahvakogu ettepanekutega
09.09.2013	Kõne kuuenda istungjärgu avamisel
08.09.2014	Kõne kaheksanda istungjärgu avamisel

Märkus: Kõik poliitilised avaldused on teinud Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves.

5.2. Riigikogu ja valitsus

5.2.1. Peaministri kandidaadile valitsuse moodustamiseks volituste andmise otsustamine Riigikogus

Peaministri kandidaat	VP otsuse andmed	Ettekande aeg	Hääletamistulemus	RK otsuse avaldamisandmed
Andrus Ansip	04.04.2011, otsus nr 877	05.04.2011	56-44-0	RT III, 06.04.2011, 2
Taavi Rõivas	14.03.2014, otsus nr 392	24.03.2014	55-36-0	RT III, 15.03.2014, 16

5.2.2. Valitsuskabinetid

Vabariigi Valitsus 06.04.2011–26.03.2014 VP otsus 05.04.2011, nr 878 (RT III, 06.04.2011, 3)	
Peaminister	Andrus Ansip (RE)
Haridus- ja teadusminister	Jaak Aaviksoo (IRL)
Justiitsminister	Kristen Michal (RE) vabastati 10.12.2012, Hanno Pevkur (RE) nimetati 10.12.2012
Kaitseminister	Mart Laar (IRL) vabastati 11.05.2012, Urmas Reinsalu (IRL) nimetati 11.05.2012, ametivanne 14.05.2012
Keskkonnaminister	Keit Pentus-Rosimannus (RE)
Kultuuriminister	Rein Lang (RE) vabastati 04.12.2013, Urve Tiidus (RE) nimetati ja ametivanne 04.12.2013
Majandus- ja kommunikatsiooniminister	Juhan Parts (IRL)
Põllumajandusminister	Helir-Valdor Seeder (IRL)
Rahandusminister	Jürgen Ligi (RE)
Regionaalminister	Siim Valmar Kiisler (IRL)
Siseminister	Ken-Marti Vaher (IRL)
Sotsiaalminister	Hanno Pevkur (RE) vabastati 10.12.2012, Taavi Rõivas (RE) nimetati 10.12.2012, ametivanne 11.12.2012
Välisminister	Urmas Paet (RE)
Vabariigi Valitsus 26.03.2014–09.04.2015 VP otsus 26.03.2014, nr 397 (RT III, 28.03.2014, 1)	
Peaminister	Taavi Rõivas (RE)
Haridus- ja teadusminister	Jevgeni Ossinovski (SDE)
Justiitsminister	Andres Anvelt (SDE)
Kaitseminister	Sven Mikser (SDE)
Keskkonnaminister	Keit Pentus-Rosimannus (RE) vabastati 17.11.2014, Mati Raidma (RE) nimetati ja ametivanne 17.11.2014
Kultuuriminister	Urve Tiidus (RE)
Majandus- ja kommunikatsiooniminister; majandus- ja taristuminister	Urve Palo (SDE) vabastati 02.07.2014 majandus- ja kommunikatsiooniministri ametist, nimetati majandus- ja taristuministriks
Minister ¹ ; väliskaubandus- ja ettevõtlusminister	Anne Sulling (RE) vabastati 02.07.2014 ministri ametist, nimetati väliskaubandus- ja ettevõtlusministriks
Põllumajandusminister	Andres Anvelt (SDE) vabastati 07.04.2014 põllumajandusministri ametist Ivari Padar (SDE) nimetati ja ametivanne 07.04.2014
Rahandusminister	Jürgen Ligi (RE) vabastati 03.11.2014, Maris Lauri (RE) nimetati ja ametivanne 03.11.2014
Regionaalminister ²	Hanno Pevkur (RE) vabastati 02.07.2014 regionaalministri ametist
Siseminister	Hanno Pevkur (RE)
Sotsiaalminister; sotsiaalkaitseminister	Helmen Kütt (SDE) vabastati 02.07.2014 sotsiaalministri ametist, nimetati sotsiaalkaitseministriks

Minister ³ ; tervise- ja tööminister	Urmas Kruuse (RE) vabastati 02.07.2014 ministri ametist, nimetati tervise- ja tööministriks
Välisminister	Urmas Paet (RE) vabastati 03.11.2014, Keit Pentus-Rosimannus (RE) nimetati 17.11.2014

¹ Minister Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valdkonnas.

² Pärast ministri vabastamist regionaalministri ametist jäi Siseministeeriumisse üks ministri koht.

³ Minister Sotsiaalministeeriumi valdkonnas.

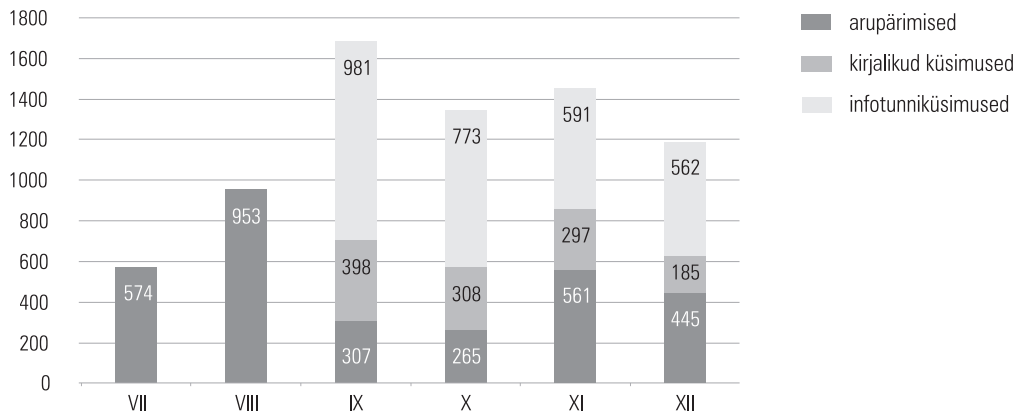
5.3. Parlamentaarne kontroll

5.3.1. Arupärimised, kirjalikud küsimused, infotunniküsimused: VII–XII Riigikogu

Aasta (koosseis)	Arupärimised (esitatud)	Kirjalikud küsimused (esitatud)	Infotunniküsimused (registreeritud)
1992 (VII)	36	–	–
1993	196	–	–
1994	294	1	–
1995 (VII)	48	1	–
1995 (VIII)	111	–	–
1996	255	8	–
1997	291	23	–
1998	264	28	–
1999 (VIII)	32	19	–
1999 (IX)	53	57	396
2000	89	117	521
2001	102	126	373
2002	62	85	286
2003 (IX)	1	13	45
2003 (X)	35	62	198
2004	87	84	270
2005	61	78	272
2006	71	68	269
2007 (X)	11	16	44
2007 (XI)	33	29	191
2008	82	82	259
2009	226	103	192
2010	212	71	168
2011 (XI)	8	12	39

Aasta (koosseis)	Arupärimised (esitatud)	Kirjalikud küsimused (esitatud)	Infotunniküsimused (registreeritud)
2011 (XII)	86	40	119
2012	170	62	203
2013	108	48	171
2014	77	27	173
2015 (XII)	4	8	27
Kokku	3105	1268	4216

Joonis 5.1. Esitatud arupärimised, kirjalikud küsimused ja vastatud infotunniküsimused: VII-XII Riigikogu

Märkus: Riigikogu VII ja VIII koosseisu töö ajal (alates RKKSi uue redaktsiooni jõustumisest 12.12.1994) oli RK liikmetel kirjalikke küsimusi võimalik esitada vaid RK liikme arupärimisele eelneva kirjaliku küsimusena. Kirjalike küsimuste esitamise regulatsioon muutus RKKSi muutmise ja täiendamise seadusega, mis jõustus IX koosseisu töö alguspäeval.

5.3.2. Arupärimised

	IRL	IRL/K	IRL/K/ FMK	IRL/ FMK	K	K/SDE	K/SDE/ FMK	SDE	SDE/ FMK	FMK	Kokku
Peaministrile	3	1	–	1	41	1	–	11	–	4	62
Haridus- ja teadusministrile	1	–	–	–	35	–	1	2	2	–	41
Justiitsministrile	–	–	–	–	18	–	–	4	1	–	23
Kaitseministrile	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1
Keskkonnaministrile	–	–	1	–	18	–	3	3	1	–	26
Kultuuriministrile	–	–	–	1	18	–	–	1	1	–	21
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	1	–	–	–	44	1	–	8	5	1	60
Majandus- ja taristuministrile	1	–	–	1	6	–	–	–	–	–	8
Põllumajandusministrile	–	–	–	–	11	–	–	1	–	–	12
Rahandusministrile	–	–	–	–	21	–	–	7	1	–	29
Regionaalministrile	–	–	–	–	3	–	1	2	–	–	6
Siseministrile	–	–	–	–	41	–	–	4	2	2	49
Sotsiaalkaitseministrile	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	2
Sotsiaalministrile	–	–	–	–	64	–	–	8	3	–	75
Tervise- ja tööministrile	–	–	–	–	5	–	–	–	–	–	5
Väliskaubandus- ja ekspordiministrile	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1
Välisministrile	–	–	–	–	5	–	–	–	1	–	6
Ministrile (tervise- ja tööministri vastutusalas)	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	2
Ministrile (väliskaubandus- ja ekspordiministri vastutusalas)	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1
Eesti Panga nõukogu esimehele	–	–	–	–	1	–	–	–	–	1	2
Eesti Panga presidendile	–	–	–	–	1	–	–	–	1	1	3
Riigikontrolörile	1	–	–	–	3	–	–	–	2	–	6
Õiguskantslerile	–	–	–	–	2	–	–	1	–	1	4
Kokku	7	1	1	3	344	2	5	52	20	10	445

Fraktsioonide lühendid: IRL: Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, K: Eesti Keskerakonna fraktsioon, RE: Eesti Reformierakonna fraktsioon, SDE: Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon. FMK: fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed.

Märkused: Arupärimisi võivad Riigikogu liikmed esitada Vabariigi Valitsusele või selle liikmele, Eesti Panga nõukogu esimehele, Eesti Panga presidendile, riigikontrolörile ja õiguskantslerile selle organi või ametiisiku võimkonda reguleerivate õigusaktide täitmise kohta. Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme arupärimine loetakse fraktsiooni esitatud arupärimiseks.

Tabelis on toodud ka 33 arupärimist, millele jäi vastamata, neist 30 võtsid esitajad tagasi, üks arupärimine vormistati ümber kirjalikuks küsimuseks ning 2 arupärimisele jäi vastamata koosseisu töötaja lõppemise tõttu. Üks kaitseministrile esitatud arupärimine on esitatud vastaja (haridus- ja teadusministri) real. Tabelis pole ära toodud 12 esitajatele tagastatud arupärimist. Neist kaks tagastas Riigikogule õiguskantsler, kes ühel juhul leidis, et seadustest tuleneva pädevuse järgi pole tal õigust hinnata kuriteotunnuste olemasolu või puudumist, ning teisel juhul, et arupärimine ei puuduta õiguskantsleri tegevust tema võimkonda reguleerivate õigusaktide täitmisel.

5.3.3. Kirjalikud küsimused

	IRL	K	RE	SDE	FMK	Kokku
Peaministrile	4	6	–	3	–	13
Haridus- ja teadusministrile	–	5	1	4	–	10
Justiitsministrile	–	11	1	5	–	17
Kaitseministrile	–	4	–	2	–	6
Keskkonnaministrile	–	3	–	3	1	7
Kultuuriministrile	–	4	–	3	–	7
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	1	12	–	10	1	24
Majandus- ja taristuministrile	2	4	–	–	–	6
Põllumajandusministrile	–	2	–	1	–	3
Rahandusministrile	2	5	–	4	3	14
Regionaalministrile	–	2	–	1	1	4
Siseministrile	1	13	–	4	–	18
Sotsiaalkaitseministrile	–	2	–	–	–	2
Sotsiaalministrile	–	26	–	6	–	32
Tervise- ja tööministrile	–	1	–	–	–	1
Välisministrile	2	2	–	1	–	5
Riigikontrolörile	–	4	–	–	–	4
Õiguskantslerile	1	5	–	5	1	12
Kokku	13	111	2	52	7	185

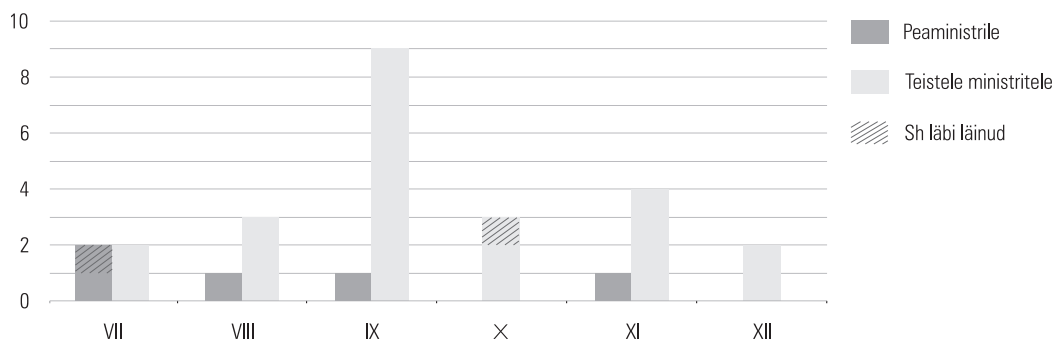
Märkused: Üks esitajale tagastatud kirjalik küsimus pole tabelis ära toodud. Ühele Vabariigi Valitsusele adresseeritud kirjalikule küsimusele vastas justiitsminister, lisatud olid ka Kaitseministeeriumi ning Põllumajandusministeeriumi vastused, kuid vastajana on arvestatud ainult justiitsministrit. Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme kirjalik küsimus loetakse fraktsiooni esitatud küsimuseks. Kirjalikke küsimusi võivad Riigikogu liikmed esitada Vabariigi Valitsusele või selle liikmele, Eesti Panga nõukogu esimehele, Eesti Panga presidendile, riigikontrolörile ja õiguskantslerile selle organi või ametiisiku võimkonda kuuluva üksiküsimuse kohta teabe saamiseks.

5.3.4. Infotunniküsimused

	Vastatud/vastamata					Kokku
	IRL	K	RE	SDE	FMK	
Peaministrile	26/3	97/26	8/7	54/15	14/2	199/53
Haridus- ja teadusministrile	3/1	26/4	–	13/3	–	42/8
Justiitsministrile	1/–	5/2	6/6	6/1	–/2	18/11
Kaitseministrile	9/1	24/2	–	10/–	4/2	47/5
Keskkonnaministrile	2/–	12/4	–	8/–	1/2	23/6
Kultuuriministrile	2/–	12/2	1/–	7/1	–/1	22/4
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	4/1	16/2	–	16/4	3/2	39/9
Majandus- ja taristuministrile	3/–	3/–	–	1/–	–	7/–
Põllumajandusministrile	2/–	18/1	–	4/–	–	24/1
Rahandusministrile	2/–	18/–	–	9/1	1/–	30/1
Regionaalministrile	–	8/3	–	14/1	–	22/4
Siseministrile	3/–	16/–	–	11/8	1/3	31/11
Sotsiaalkaitseministrile	3/–	–/1	–	–	–	3/1
Sotsiaalministrile	–/2	15/4	–	14/3	1/–	30/9
Tervise- ja tööministrile	2/3	5/1	–	–	–	7/4
Väliskaubandus- ja ettevõtlusministrile	1/1	2/–	–/1	–	–	3/2
Välisministrile	–	7/1	3/–	3/–	2/1	15/2
Kokku	63/12	284/53	18/14	170/37	27/15	562/131

Märkused: Infotunnis esitavad Riigikogu liikmed küsimusi Vabariigi Valitsuse liikmetele. Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme küsimus loetakse fraktsiooni esitatud küsimuseks. Infotunniküsimus kajastub vastaja all.

Joonis 5.2. Ettepanekud umbusalduse avaldamiseks: VII-XII Riigikogu

5.3.5. Ettepanekud umbusalduse avaldamiseks ja umbusaldushääletused

Umbusaldusavalduse adressaat ja põhjus (väljavõtte seletus- kirjast, stenogrammist)	Algatamise kuupäev, algatajad	Arutamise kuupäev, (hääletamistulemus)
Majandus- ja kommu- nikatsiooniminister Juhan Parts Riigile kahjuliku tehingu läbisurumine ja tege- vusetus elektri hinna tõusu leevendamisel	18.10.2012 45 Eesti Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonide ning fraktsiooni mittekuuluvat liiget Jaak Allik, Andres Anvelt, Deniss Boroditš, Enn Eesmaa, Eldar Efendijev, Lembit Kaljuvee, Kalev Kallo, Valeri Korb, Kalev Kotkas, Kalvi Kõva, Helmen Kütt, Kalle Laanet, Lauri Laasi, Kajar Lember, Heimar Lenk, Inara Luigas, Mart Meri, Marianne Mikko, Sven Mikser, Aadu Must, Eiki Nestor, Jevgeni Ossinovski, Urve Palo, Heljo Pikhof, Rein Randver, Jüri Ratas, Mailis Repts, Aivar Riisalu, Karel Rüütli, Indrek Saar, Kadri Simson, Mihhail Stalnuhhin, Neeme Suur, Olga Sõtnik, Tarmo Tamm, Priit Toobal, Yana Toom, Ester Tuiksoo, Marika Tuus-Laul, Rainer Vakra, Rannar Vassiljev, Viktor Vassiljev, Vladimir Velman, Peeter Võsa, Jaan Õunapuu	18.10.2012 Ei saanud koosseisu hääletenamust (44-50-0)
Kultuuriminister Rein Lang Poliitiline sekkumine ajalehe Sirp toimimisse, mille varjamiseks minis- ter on avalikkusele valetanud ja püüdnud vastutuse enda pealt lükata temast täielikus sõltuvuses olevate alluvate peale	21.11.2013 40 Eesti Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonide ning fraktsiooni mittekuuluvat liiget Jaak Allik, Andres Anvelt, Enn Eesmaa, Eldar Efendijev, Kalev Kallo, Valeri Korb, Kalev Kotkas, Kalvi Kõva, Helmen Kütt, Lauri Laasi, Inara Luigas, Mart Meri, Marianne Mikko, Sven Mikser, Jüri Morozov, Eiki Nestor, Jevgeni Ossinovski, Urve Palo, Heljo Pikhof, Rein Randver, Jüri Ratas, Aivar Riisalu, Karel Rüütli, Indrek Saar, Kadri Simson, Mihhail Stalnuhhin, Neeme Suur, Olga Sõtnik, Tarmo Tamm, Priit Toobal, Yana Toom, Ester Tuiksoo, Marika Tuus-Laul, Urbo Vaarmann, Rainer Vakra, Rannar Vassiljev, Viktor Vassiljev, Vladimir Velman, Peeter Võsa, Jaan Õunapuu	21.11.2013 Ei saanud koosseisu hääletenamust (38-0-0)

5.3.6. Muu kontrollialane tegevus: VII–XII Riigikogu

RK koosseis	Olulise tähtsusega küsimuste arutelud		Ettepanek Vabariigi Valitsusele eelnõu algatamiseks ^a	Strateegilised arengu- dokumendid ^b	Peaministri poliitilised avaldused	Peaministri ettekanded
	Otsuse-eelnõuta	Otsuse-eelnõuga				
VII	3	–	8	–	3	–
VIII	11	–	10	8	3	–
IX	14	3	2	8	7	1
X	19	–	–	12	8	5
XI	28	–	6	8	8	8
XII	29	–	2	11	5	8 ^c

^a VII–X Riigikogu puhul põhiseaduse § 103 lg 2 alusel vastu võetud otsused, mis sisaldasid ettepanekut Vabariigi Valitsusele eelnõu algatamiseks. XI ja XII koosseisu puhul on toodud ka muud ettepanekud Vabariigi Valitsusele.

^b Alates 2014. a koondati tegevuskavad strateegiliste arengudokumentide mõiste alla (varem heaks kiidetud tegevuskavad).

^c 4 ettekannet teadus- ja arendustegevuse olukorrast, 4 Euroopa Liidu poliitika teostamisest.

5.3.7. Peaministri ning ministrite avaldused ja ettekanded

Peaministri poliitilised avaldused ja ettekanded			
Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus*
Andrus Ansip	28.09.2011	Poliitiline avaldus 2012. aasta riigieelarve üleandmisel	
Andrus Ansip	15.–16.11.2011	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Andrus Ansip	13.12.2011	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja Vabariigi Valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2
Andrus Ansip	27.09.2012	Poliitiline avaldus 2013. aasta riigieelarve seaduse üleandmisel	
Andrus Ansip	09.10.2012	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Andrus Ansip	20.12.2012	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja Vabariigi Valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2
Andrus Ansip	25.09.2013	Poliitiline avaldus 2014. aasta riigieelarve seaduse üleandmisel	
Andrus Ansip	05.11.2013	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Andrus Ansip	17.12.2013	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja Vabariigi Valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2
Andrus Ansip	10.03.2014	Poliitiline avaldus Vabariigi Valitsuse tagasiastumisest	Vabariigi Valitsuse seaduse § 8 ja 10
Taavi Rõivas	24.09.2014	Poliitiline avaldus 2015. aasta riigieelarve seaduse üleandmisel	
Taavi Rõivas	04.11.2014	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Taavi Rõivas	02.12.2014	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2

* Märgitud juhul, kui ettekande tegemise sätestab seadus. Muudel puhkudel on avaldusi või ettekandeid tehtud põhiseaduse § 100 ja RK kodu- ja töökorra seaduse § 155 sätestatud õiguse alusel.

Ministrite poliitilised avaldused ja ettekanded			
Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus*
Justiits- minister Kristen Michal	14.02.2012	Ettekanne „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018“ 2011. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018 heakskiitmine“ p 3
Siseminister Ken-Marti Vaher	23.02.2012	Ettekanne „Eesti turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015“ 2011. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Eesti turvalisuspoliitika põhisuundade aastani 2015 heakskiitmine“ p 2
Justiits- minister Kristen Michal	27.09.2012	Ettekanne „Õiguspoliitika arengusuunad aastani 2018“ elluviimise kohta	Riigikogu otsuse „Õiguspoliitika arengusuunad aastani 2018“ heakskiitmine“ p 2
Justiits- minister Hanno Pevkur	26.02.2013	Ettekanne „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018“ 2012. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018 heakskiitmine“ p 3
Siseminister Ken-Marti Vaher	28.02.2013	Ettekanne „Eesti turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015“ 2012. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Eesti turvalisuspoliitika põhisuundade aastani 2015 heakskiitmine“ p 2
Justiits- minister Hanno Pevkur	15.10.2013	Ettekanne „Õiguspoliitika arengusuunad aastani 2018“ elluviimise kohta	Riigikogu otsuse „Õiguspoliitika arengusuunad aastani 2018“ heakskiitmine“ p 2
Kultuuri- minister Rein Lang	02.12.2013	Poliitiline avaldus seoses tagasiastumisega	
Rahandus- minister Jürgen Ligi	21.01.2014	Vabariigi Valitsuse ülevaade Euroopa stabiilsusmehhanismi antud stabiilsustoetustest ja Eesti Vabariigi osalemisest Euroopa stabiilsusmehhanismis	Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seaduse § 8 lg 1
Justiits- minister Hanno Pevkur	20.02.2014	Ettekanne „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018“ 2013. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018 heakskiitmine“ p 3
Siseminister Ken-Marti Vaher	25.02.2014	Ettekanne „Eesti turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015“ 2013. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Eesti turvalisuspoliitika põhisuundade aastani 2015 heakskiitmine“ p 2
Kaitseminister Urmas Reinsalu	19.03.2014	Poliitiline avaldus seoses rahvusvahelise julgeolekuolukorraga	
Sotsiaal- minister Helmen Kütt	12.05.2014	Poliitiline avaldus seoses riiklike peretoetuste seaduse, sotsiaalhoolekande seaduse ja välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmise seaduse eelnõuga	
Kaitse- minister Sven Mikser	11.09.2014	Poliitiline avaldus „Ülevaade NATO tippkohtumisest Walesis“	

Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus
Justiitsminister Andres Anvelt	14.10.2014	Ettekanne „Õiguspoliitika arengusuunad aastani 2018“ elluviimise kohta	Riigikogu otsuse „„Õiguspoliitika arengusuunad aastani 2018“ heakskiitmine“ p 2
Rahandusminister Maris Lauri	12.11.2014	Ülevaade avaliku teenistuse 2013. aasta aruandest	Avaliku teenistuse seadus § 66 lg 1
Rahandusminister Maris Lauri	14.01.2015	Vabariigi Valitsuse ülevaade Euroopa stabiilsusmehhanismi antud stabiilsustoetustest ja Eesti Vabariigi osalemisest Euroopa stabiilsusmehhanismis	Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seaduse § 8 lg 1
Justiitsminister Andres Anvelt	18.02.2015	Ettekanne „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018“ 2014. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018 heakskiitmine“ p 3
Siseminister Hanno Pevkur	18.02.2015	Ettekanne „Eesti turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015“ 2014. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Eesti turvalisuspoliitika põhisuundade aastani 2015 heakskiitmine“ p 2

* Märgitud juhul, kui ettekande tegemise sätestab seadus. Muudel puhkudel on avaldusi või ettekandeid tehtud põhiseaduse § 100 ja RK kodu- ja töökorra seaduse § 155 sätestatud õiguse alusel.

5.3.8. Olulise tähtsusega küsimuste arutelud

Teema	Kuupäev	Algataja ja alus*
Riigi rahanduspoliitika	03.05.2011	Rahanduskomisjon
Energiasääst	10.–11.05.2011	Majanduskomisjon
Eesti inimarengu aruanne 2010/2011	27.10.2011	Põhiseaduskomisjon
Elektri hind	08.12.2011	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
Euroopa võlakriisi ja selle mõju Eestile	13.12.2011	Eesti Keskerakonna fraktsioon
Maaelu arengu aruanne	12.01.2012	Maaelukomisjon
Välispoliitika	21.02.2012	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6
Põlvkondadevahelises solidaarsuses peitub potentsiaal	19.04.2012	Sotsiaalkomisjon
Väliskomisjoni raport „Eesti võimalused ja huvid Aasias aastani 2025“	31.05.2012	Väliskomisjon
Eesti kodanikuühiskonna arengukontseptsiooni rakendamine ja osalusdemokraatia	20.09.2012	Põhiseaduskomisjon Alus: Riigikogu otsus 12.12.2002 Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni heakskiitmine

RIIGIKOGU JA TEISED INSTITUTSIOONID

Teema	Kuupäev	Algataja ja alus
Arutelu põhiõiguste ja vabaduste riivete üle Eestis ning Kaitsepolitsei ameti ja prokuratuuri olukorraanalüüs	25.09.2012	Eesti Keskerakonna fraktsioon
2011. a rahva ja eluruumide loenduse tulemuste arutelu	11.10.2012	Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon
Omastehoolduse olukorrast, selle mõjust majandusele ning moraalsele keskkonnale	13.12.2012	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
Õpetajahariduse hetkeseis, probleemid ja ootused	17.01.2013	Kultuurikomisjon
Erivajadusega inimeste tööturule kaasamine	31.01.2013	Sotsiaalkomisjon
Välispoliitika	21.02.2013	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6
Eesti maaelu arengukava 2014–2020	26.09.2013	Maaelukomisjon
Eesti inimarengu aruanne 2012/2013	17.10.2013	Põhiseaduskomisjon
Üldhariduse jätkusuutlikkus	03.12.2013	Eesti Keskerakonna fraktsioon
Kohalike teede hoiu korraldamine	12.12.2013	Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjon
Peretoetuste mõju sündivusele ja laste heaolule	19.12.2013	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
Välispoliitika	27.02.2014	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6
Olukorrast Ukrainas	05.03.2014	Väliskomisjon
Noortevaldkonna arengukava 2014–2020	22.05.2014	Kultuurikomisjon
Eesti Euroopa Komisjoni volinikukandidaat	12.06.2014	Euroopa Liidu asjade komisjon
Julgeolekuolukorrast Euroopas	16.10.2014	Väliskomisjon
Töövõimereformist ja puuetega inimeste olukorrast	06.11.2014	Sotsiaalkomisjon
Eesti kodanikuühiskonna arengukontseptsiooni rakendamine	13.11.2014	Põhiseaduskomisjon Alus: Riigikogu otsus 12.12.2002 Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni heakskiitmine
Välispoliitika	12.02.2015	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6

* Märgitud juhul, kui arutelu on ette nähtud seaduses või Riigikogu otsuses.

5.3.9. Strateegiliste arengudokumentide heakskiitmine või arutelu

Teema	Otsuse-eelnõu number	Menetluse käik (arutelu/lugemised)	Hääletamis-tulemus	Avaldamis-andmed
Eesti merenduspoliitika 2011–2020	145 TK	06.03.2012		
Eesti riikliku turismiarenduskava 2014–2020 kinnitamine	461 OE	I: 16.10.2013 II: 15.11.2013	33-0-1	RT III, 19.11.2013, 15
Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti” heakskiitmine	529 OE	I: 18.12.2013 II: 22.01.2014	47-19-0	RT III, 29.01.2014, 2
„Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020” heakskiitmine*	553 OE	I: 15.01.2014 II: 12.02.2014	72-0-0	RT III, 14.02.2014, 2
„Transpordi arengukava 2014–2020” kinnitamine	560 OE	I: 22.01.2014 II: 19.02.2014	57-9-0	RT III, 21.02.2014, 1
Riigi jäätmekava 2014–2020		20.05.2014		
Lõimumisvaldkonna arengukava „Lõimuv Eesti 2020”		03.12.2014		
Vägivalda ennetamise strateegia 2015–2020		18.02.2015		
Kodanikuühiskonna arengukava 2015–2020		18.02.2015		
Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030*	828 OE	I: 21.01.2015 II: 18.02.2015	46-0-1	RT III, 20.02.2015, 2
Siseturvalisuse arengukava 2015–2020		18.02.2015		

* Otsusega kohustati Vabariigi Valitsust esitama ülevaateid põhialuste elluviimise kohta.

Märkus: Strateegilised arengudokumendid on poliitika põhialused, valdkonna arengukava, valitsemisala arengukava ja programm.

5.3.10. Komisjonide raportid

Komisjon	Teema	Raportöör	Valmimise aeg
Väliskomisjon	Eesti võimalused ja huvid Aasias aastani 2025	Marko Mihkelson	07.05.2012
Keskonnakomisjon	Raskeveokite täismassipiirangute mõju metsanduse arengule ja keskkonnaseisundile. Ettepanekud	Tõnis Lukas	11.12.2012
Keskonnakomisjon	Reoveepuhastis käsitletavast reoveesetest tekkiva keskkonnahäiringu vähendamise võimalused	Tõnis Kõiv	31.01.2013
Sotsiaalkomisjon	Kvaliteetse ja jätkusuutliku apteegiteenuse kättesaadavuse tagamisest lähtuvalt õiguskantsleri ettepanekust nr 20 üldapteegi tegevusloa väljaandmise ja muutmise piirangu kohta	Maret Maripuu	18.06.2013
Riigieelarve kontrolli erikomisjon	Kohalike teede hoiu korraldamine	Andre Sepp	18.11.2013
Majanduskomisjon	Kohalike teede teeseisundi nõuete täitmine ja järelevalve	Kalev Kallemetts	17.02.2015

5.3.11. Kollektiivsed pöördumised

Riigikogule üle andmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
18.09.2014 Jüri Adams ja Eesti Vabaerakonna algatusrühm	„Lõpetada erakondade ületoitmine!“	Põhiseaduskomisjon
25.09.2014 Eesti Kaubandus-Tööstuskoda	Riigieelarve seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmine: pöördumise eesmärgiks oli lisada riigieelarve seadusesse põhimõte, et riigieelarve koostamise aluseks peavad olema maksuseadused, mis on Riigi Teatajas avaldatud hiljemalt pool aastat enne uue eelarveaasta algust. Lisaks tehti ettepanek täiendada maksukorralduse seadust põhimõttega, mille kohaselt maksuseaduse või selle muudatuse Riigi Teatajas avaldamise ja jõustumise vahele peab jääma vähemalt kuus kuud.	Rahanduskomisjon Rahanduskomisjon arutas pöördumist 2015. a jaanuaris ning 19. veebruaril võttis Riigikogu vastu komisjoni algatatud maksukorralduse seaduse täiendamise seaduse, mille aluseks oli Eesti Kaubandus-Tööstuskoja kollektiivne pöördumine, lisaks võeti pöördumises esitatud asjaolusid arvesse riigieelarve baasseaduse muutmisel
20.10.2014 Eesti Hooldajate Liit, Eesti Juhtkoerte Kasutajate Ühing, Eesti Kurtide Liit, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liit, Eesti Nägemispuuetega Inimeste Keskliit, Eesti Patsientide Esindusühing, Eesti Pimedate Liit, Eesti Puuetega Inimeste Koda, Eesti Sclerosis Multiplexi Ühingute Liit, Eesti Vaegkuuljate Liit, Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliit, Erakond Eestimaa Rohelised, Juht- ja Abikoerte Kool, MTÜ Händikäpp, MTÜ Pane oma meeled proovile, „Puutepunkt“/Puutepunktid, Tallinna Puuetega Inimeste Koda, Terviseleht	Tööealiste puudega inimeste, töövõimetuspensionäride ja omaste-hooldajate kaitseks töövõimereformi rakendamisel	Sotsiaalkomisjon
09.12.2014 Tarmo Kõuts ja Ülo Vooglaid	Iseseisva piirivalve taastamise asjus	Õiguskomisjon
16.12.2014 Eesti Proviisorite Koda	Ravimiseaduse muutmiseks ning apteekide omandipiirangu kehtestamiseks	Sotsiaalkomisjon

Märkus: Lisaks eelnimetatutele anti Riigikogule üle veel neli pöördumist, mis ei vastanud kogu ulatuses seaduses esitatud nõuetele, kuid mida on menetletud esitajate nõusolekul märgukirjadena.

5.4. Ametiisikute nimetamine ja vabastamine

5.4.1. Ametiisikute nimetamine ja vabastamine: VII–XII Riigikogu

Ametikoht	Nimetatud / vabastatud / nimetatamata jäänud					
	VII RK*	VIII RK	IX RK	X RK	XI RK	XII RK
Riigikohtu esimees	1/–/–	1/1/–	–	1/1/–	–	1/–/–
Eesti Panga nõukogu esimees	1/–/–	1/–/1	–	1/–/–	1/–/–	1/–/–
Riigikontrolör	–	1/–/1	1/1/–	–	1/–/–	1/–/–
Õiguskantsler	1/–/–	–	1/–/1	–	1/–/1	1/–/–
Kaitseväge juhataja	1/–/–	1/1/–	1/1/–	1/1/–	–	–
Riigikohtu liige	15/1/3	3/1/–	2/2/–	5/3/–	1/–/–	3/4/–
Eesti Panga nõukogu liige ning asendusliige	6/–/–	8/–/–	1/–/–	8/–/–	8/–/–	7/–/–
Õiguskantsleri asetäitja-nõunik	1/–/–	–	2/1/–	1/–/–	1/–/–	1/–/–

* Riigikogu VII koosseisus vabastati ametist ka 23 kohtunikku, Eesti Vabariigi Ülemkohtu esimees ja 16 liiget ning nimetati 3 Ringkonnakohtute esimeest.

5.4.2. Põhiseaduse alusel ametisse nimetatud ja ametist vabastatud ametiisikud

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Riigikontrolör	Alar Karis	28.02.2013	26.03.2013 76-4-3 nimetati ametisse	RT III, 27.03.2013, 1
Eesti Panga nõukogu esimees	Mart Laar	09.04.2013	23.04.2013 46-34-4 nimetati ametisse	RT III, 24.04.2013, 31
Riigikohtu esimees	Priit Pikamäe	09.04.2013	14.05.2013 89-0-2 nimetati ametisse	RT III, 15.05.2013, 1
Riigikohtu liige	Märt Rask	18.09.2013	15.10.2013 54-0-1 vabastati ametist	RT III, 18.10.2013, 1
Riigikohtu liige	Saale Laos	20.12.2013	28.01.2014 80-0-2 nimetati ametisse	RT III, 29.01.2014, 3

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Eesti Panga nõukogu liikmed	Kalev Kallo Kaie Kerem Enn Listra Rein Minka Jaanus Tamkivi Liina Tõnisson Urmas Varblane	12.02.2014	25.02.2014 70-0-1 nimetati ametisse	RT III, 27.02.2014, 1
Riigikohtu liige	Lea Laarmaa	17.02.2014	13.03.2014 66-0-0 vabastati ametist	RT III, 15.03.2014, 1
Riigikohtu liige	Malle Seppik	23.05.2014	17.06.2014 68-6-2 nimetati ametisse	RT III, 19.06.2014, 1
Riigikohtu liige	Harri Salmann	19.06.2014	09.09.2014 73-0-0 vabastati ametist	RT III, 10.09.2014, 1
Riigikohtu liige	Viive Ligi	26.11.2014	16.12.2014 71-1-0 nimetati ametisse	RT III, 18.12.2014, 1
Riigikohtu liige	Ott Järvesaar	08.12.2014	15.01.2015 67-0-0 vabastati ametist	RT III, 20.01.2015, 1
Õiguskantsler	Ülle Madise	05.12.2014	20.01.2015 72-9-2 nimetati ametisse	RT III, 22.01.2015, 1

5.4.3. Muud ametisse nimetamised

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamis- andmed
Õiguskantsleri asetäitja-nõunik	Hent-Raul Kalmo	05.04.2012	17.04.2012 86-0-1 nimetati ametisse	RT III, 20.04.2012, 1
Põhjamaade Investeeringispanga kontrollkomitee	Sven Sester	30.04.2012	10.05.2012 78-0-0 nimetati esindajaks	RT III, 11.05.2012, 2
Põhjamaade Investeeringispanga kontrollkomitee	Rannar Vassiljev	12.05.2014	20.05.2014 70-0-3 nimetati esindajaks	RT III, 21.05.2014, 4

5.4.4. Nõukogude moodustamine

Nõukogu nimetus	Otsuse vastuvõtmise kuupäev	Liikmed	Avaldamisandmed
Eesti Arengufondi nõukogu	07.06.2011	Kaja Kallas, Urmas Reinsalu – RK liikmed Mart Einasto, Jaan Sven Männik	RT III, 09.06.2011, 2
	18.12.2012	Mart Laar – RK liige [Urmas Reinsalu asemele]	RT III, 22.12.2012, 7
	09.05.2013	Ville Jehe – ettevõtlike ja üldsuse esindaja [Raivo Vare asemele]	RT III, 14.05.2013, 1
	06.11.2013	Reet Roos – RK liige [Mart Laari asemele]	RT III, 12.11.2013, 1
	01.07.2014	Valdo Randpere ja Indrek Saar – RK liikmed [Kaja Kallase ja Reet Roosi asemele]	RT III, 02.07.2014, 16
Eesti Haigekassa nõukogu	31.05.2011	Viktor Vassiljev – RK liige	RT III, 09.06.2011, 1
Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu	17.05.2011	Jaak Allik, Igor Gräzin, Kaia Iva – RK liikmed Priit Pirsko, Sirje Virkus – asjatundjad	RT III, 19.05.2011, 1
	14.12.2011	Mart Meri – RK liige [Jaak Alliku asemele]	RT III, 16.12.2011, 4
	12.03.2013	Reet Roos – RK liige [Kaia Iva asemele]	RT III, 15.03.2013, 1
Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu	17.05.2011	Igor Gräzin, Peeter Kreitzberg, Priit Sibul, Priit Toobal – RK liikmed	RT III, 19.05.2011, 3
	14.12.2011	Jaak Allik – RK liige [Peeter Kreitzbergi asemele]	RT III, 16.12.2011, 5
	08.05.2012	Mart Luik, Paavo Nõgene, Rain Tamm, Agu Uudelepp – tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjad	RT III, 11.05.2012, 1
	29.01.2013	Krista Aru – tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundja [Paavo Nõgese asemele]	RT III, 01.02.2013, 1
Hasartmängumaksust toetuste määramise nõukogu	19.05.2011	Kaia Iva, Siim Kabrits, Kalev Kotkas, Lauri Luik, Meelis Mälberg, Mailis Reps – RK liikmed Janar Holm – Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler Riho Rahuoja – Sotsiaalministeeriumi asestantsler Siim Sukles – Kultuuriministeeriumi kantsler	RT III, 30.05.2011, 1
	13.12.2012	Marelle Erlenheim – Sotsiaalministeeriumi kantsler [Riho Rahuoja asemele]	RT III, 18.12.2012, 5
	12.02.2013	Paavo Nõgene – Kultuuriministeeriumi kantsler [Siim Suklese asemele]	RT III, 14.02.2013, 3
	08.04.2014	Rait Kuuse – Sotsiaalministeeriumi asestantsler [Marelle Erlenheimi asemele]	RT III, 09.04.2014, 6
Rahvusoperi nõukogu	17.05.2011	Marko Mihkelson, Imre Sooäär, Ester Tuiksoo – RK liikmed	RT III, 19.05.2011, 2
	10.06.2014	Maimu Berg – RK liige [Marko Mihkelsoni asemele]	RT III, 12.06.2014, 1
	18.09.2014	Enn Eesmaa – RK liige [Ester Tuiksoo asemele]	RT III, 19.09.2014, 15

Nõukogu nimetus	Otsuse vastuvõtmise kuupäev	Liikmed	Avaldamisandmed
Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu	10.05.2011	Liisa-Ly Pakosta, Indrek Raudne – RK liikmed	RT III, 12.05.2011, 4
	07.02.2012	Tõnis Lukas – RK liige [Indrek Raudse asemele]	RT III, 10.02.2012, 1
	12.03.2013	Jaanus Tamkivi – RK liige [Tõnis Lukase asemele]	RT III, 15.03.2013, 2
	20.05.2014	Karel Rüütli, Jaan Ōunapuu – RK liikmed [Liisa-Ly Pakosta ja Jaanus Tamkivi asemele]	RT III, 21.05.2014, 3
Sihtasutuse Keskkonna-investeeringute Keskus nõukogu	10.05.2011	Siim Kabrits, Tõnis Kõiv, Rein Randver, Andrus Saare – RK liikmed [Tõnis Kõivu, Erki Noole, Toomas Trapido ja Margus Tsahkna asemele]	RT III, 12.05.2011, 5
	12.06.2012	Aivar Kokk – RK liige [Andrus Saare asemele]	RT III, 15.06.2012, 1
	13.05.2014	Kalev Kotkas [Siim Kabritsa asemele], Tõnis Kõiv, Rein Randver [volitusi uuendati] – RK liikmed	RT III, 15.05.2014, 4
Stabiliseerimisreservi nõukogu	15.06.2011	Annely Akkermann, Inara Luigas, Taavi Rõivas ja Rannar Vassiljev – RK liikmed [Raivo Järvi, Inara Luigase, Eiki Nestori ja Marek Strandbergi asemele]	RT III, 20.06.2011, 2
	28.02.2013	Aivar Sõerd – RK liige [Taavi Rõivase asemele]	RT III, 05.03.2013, 2
Tagatisfondi nõukogu	15.06.2011	Peeter Laurson – RK liige [Tatjana Muravjova asemele]	RT III, 20.06.2011, 3

5.5. Riigikogu ja Riigikontroll

5.5.1. Riigikontrolõri ülevaated

Kuupäev	Esitaja	Ülevaateasta	Avaldamisandmed
18.10.2011	Mihkel Oviir	2010	RT III, 27.10.2011, 1
07.11.2012	Mihkel Oviir	2011	RT III, 13.11.2012, 16
06.11.2013	Alar Karis	2012	RT III, 19.11.2013, 16
12.11.2014	Alar Karis	2013	RT III, 18.11.2014, 18

Märkus: Ülevaated on tehtud põhiseaduse § 135 alusel.

5.6. Riigikogu ja õiguskantsler

5.6.1. Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
17.05.2011	Õiguskantsleri ettepanek nr 12 jälitustoimingust teavitamisest ja selle kontrollist (ettepanek viia kriminaalmenetluse seadustiku § 121 lg 1 teise lause p 4, jälitus-tegevuse seaduse § 17 lg 1 teise lause p 4 ning 01.01.2012. aastal jõustuva kriminaalmenetluse seadustiku § 126 ¹⁵ lg 2 p 2 ja 3 PSga kooskõlla)	<p>Õiguskantsleri ettekanne 02.06.2011.</p> <p>Ettepanek võeti vastu (72-0-0).</p> <p>Õiguskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kriminaalmenetluse seadustiku ning jälitustegevuse seaduse kooskõlla viimiseks PSga.</p> <p>Õiguskomisjon algatas kriminaalmenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (123 SE) 26.10.2011, lugemised toimusid:</p> <p>I: 16.11.2011</p> <p>II: 06.12.2011</p> <p>III: 08.12.2011, seadus võeti vastu (RT I, 22.12.2011, 3). Sellega lükati 17.02.2011 vastu võetud seaduse jõustumine edasi kuni 01.01.2013.</p> <p>Vabariigi Valitsus algatas kriminaalmenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (175 SE) 06.02.2012, lugemised toimusid:</p> <p>I: 06.03.2012</p> <p>II: 30.05.2012</p> <p>III: 06.06.2012, seadus võeti vastu (RT I, 29.06.2012, 2).</p> <p>Selle seadusega tunnistati alates 01.01.2013 kehtetuks mõlemad varasemad, s.o jälitustegevuse regulatsiooni muutev ja selle jõustumist edasilükkav seadus ning kehtestati jälitustoimingute uus tervikregulatsioon KrMS peatükis 3¹.</p> <p>Õiguskantsler leidis, et Riigikogu lahendas põhiseadusliku probleemi üksnes osaliselt, ning pöördus 24.01.2013 Riigikohtusse taotlusega nr 10, mis käsitles KrMSRS § 25¹ põhiseaduspärasust.</p> <p>Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 10.05.2013 määrusega nr 3-4-1-3-13 jäeti õiguskantsleri taotlus nr 10 läbi vaatamata. Riigikohus asus seisukohale, et KrMSRS § 25¹ puudutavas osas ei ole järgitud PS § 142 lg 1 ja ÕKS §-s 17 sätestatud. Määruse punktis 27 osutab Riigikohus, et Riigikogule ettepaneku nr 12 tegemise ajal ei olnud KrMSRS § 25¹ vastu võetud ja ettepanek seda sätet ei puudutanud ning õiguskantsler peab enne Riigikohtule taotluse esitamist olema õigustloova akti sama sätet vaidlustanud Riigikogus. Vt ka ettepanek nr 23.</p>
17.01.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 13 õiguspärase ootuse põhimõtte arvestamisest Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi kehtetuks tunnistamisel, kui haldusorgan on isiku ekslikult määratlenud Eesti kodanikuna (ettepanek viia kodakondsuse seaduse sätted [§ 32] PSga kooskõlla)	<p>Õiguskantsleri ettekanne 26.01.2012.</p> <p>Ettepanek võeti vastu (67-0-0).</p> <p>Põhiseaduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kodakondsuse seaduse kooskõlla viimiseks PSga.</p> <p>Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon algatas kodakondsuse seaduse § 32 muutmise seaduse eelnõu (164 SE) 17.01.2012, lugemised toimusid:</p> <p>I: 20.03.2012</p> <p>II: 29.05.2012, 05.06.2012</p> <p>III: 12.06.2012, kodakondsuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus võeti vastu (RT I, 02.07.2012, 1).</p>

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
21.03.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 14 Riigikogu liikme immuuteedimenetlusest (ettepanek viia kriminaalmenetluse seadustiku § 377 lg 1, 3, 5 ja 6 PSga kooskõlla)	<p>Õiguskantsleri ettekanne 05.04.2012.</p> <p>Ettepanek võeti vastu (73-0-0).</p> <p>Põhiseaduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kriminaalmenetluse seadustiku kooskõlla viimiseks PSga.</p> <p>Põhiseaduskomisjon algatas kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (215 SE) 18.04.2012, kuid see võeti täiskogul menetlemata tagasi 12.03.2013.</p> <p>Põhiseaduskomisjon algatas Riigikogu liikme staatuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (396 SE) 12.03.2013, lugemised toimusid:</p> <p>I: 15.11.2013</p> <p>II: 20.11.2014</p> <p>III: 09.12.2014, seadus võeti vastu (RT I, 22.12.2014, 9).</p> <p>Kuigi Riigikogu nõustus ettepanekuga, ei arutatud Riigikogu täiskogus asjakohast eelnõu järgneva pooleteise aasta jooksul. Seetõttu leidis õiguskantsler, et Riigikogu ei ole järginud PS § 142 lg 2 sätestatud tähtaega, ning pöördus Riigikohtusse taotlusega nr 13 (28.10.2013).</p> <p>Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium otsustas 17.02.2014 õiguskantsleri taotluse rahuldamata jätta (nr 3-4-1-54-13).</p>
10.04.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 15 töötuskindlustustaaži arvestamisest (ettepanek viia töötuskindlustuse seaduse § 7 lg 2 PSga kooskõlla)	<p>Õiguskantsleri ettekanne 18.04.2012.</p> <p>Ettepanek võeti vastu (73-0-0).</p> <p>Sotsiaalkomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu töötuskindlustuse seaduse kooskõlla viimiseks PSga.</p> <p>Vabariigi Valitsus algatas maksukorralduse seaduse muutmise seaduse seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (574 SE) 13.01.2014, lugemised toimusid:</p> <p>I: 29.01.2014</p> <p>II: 19.03.2014</p> <p>III: 26.03.2014, seadus võeti vastu (RT I, 16.04.2014, 3).</p>
02.07.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 16 eestikeelse hariduse piisavast kättesaadavusest (ettepanek viia erakooliseaduse § 15 lg 1 kooskõlla PS § 37 lg 1 esimese lause ja § 37 lg 4 esimese lausega ning põhiseaduse §-ga 14 nende koostoimes)	<p>Õiguskantsleri ettekanne 13.09.2012.</p> <p>Ettepanek võeti vastu (44-20-0).</p> <p>Kultuurikomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu erakooliseaduse kooskõlla viimiseks PSga.</p> <p>Kultuurikomisjon algatas erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõu (343 SE) 20.12.2012, lugemised toimusid:</p> <p>I: 19.02.2013</p> <p>II: 09.04.2013</p> <p>III: 18.04.2013, seadus võeti vastu (RT I, 26.04.2013, 3).</p>

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
04.07.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 17 Eestis püsivalt viibimise absoluutsest nõudest kodakondsuse taotlemisel: KodS § 6 p 2 ¹ ja 2 ² koostöimes §-ga 11 kehtiv absoluutne piirang on vastuolus PS § 29 lg-ga 1 ja §-ga 11 osas, milles on täielikult välistatud erandi tegemine, mis võimaldaks püsivalt Eestis viibimise aja hulka arvestada elukutse ja töökoha tõttu Eestist eemal viibimise aega, ning põhiseaduse § 10 ja 13 tuleneva õigusselguse nõudega (ettepanek viia kodakondsuse saamise tingimused PSga kooskõlla)	Õiguskantsleri ettekanne 13.09.2012. Ettepanek võeti vastu (56-0-0). Põhiseaduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kodakondsuse seaduse kooskõlla viimiseks PSga. Vabariigi Valitsus algatas kodakondsuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (737 SE) 06.10.2014, lugemised toimusid: I: 12.11.2014 II: 17.12.2014 III: 21.01.2015, seadus võeti vastu (RT I, 03.02.2015, 1).
04.07.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 18 toetusstreigist etteatamisest: kolmepäevane toetusstreikidest etteatamise tähtaeg ei ole kooskõlas PSga (ettepanek viia kollektiivse töötüli lahendamise seaduse § 18 lg 3 kooskõlla põhiseaduse §-dega 13, 14, 19 ja 31 koostöimes §-ga 11)	Õiguskantsleri ettekanne 19.09.2012. Ettepanek võeti vastu (59-11-0). Sotsiaalkomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kollektiivse töötüli lahendamise seaduse kooskõlla viimiseks PSga. Vabariigi Valitsus algatas kollektiivlepingu ja kollektiivse töötüli lahendamise seaduse eelnõu (623 SE) 17.03.2014, I lugemine toimus 21.05.2014, kuid eelnõu jäi lõpuni menetlemata. Sellest tulenevalt esitas õiguskantsler Riigikohtule taotluse nr 15 (05.11.2014), milles palus tunnistada kollektiivse töötüli lahendamise seaduse § 18 lg 3 kehtetuks. Põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas 05.03.2015 põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks kollektiivse töötüli lahendamise seaduse § 18 lg 3 osas, millega on määratud toetusstreigist etteteatamise tähtajaks kolm päeva, ning lükkas otsuse jõustumise nelja kuu võrra edasi (nr 3-4-1-49-14).
09.07.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 19 toote nõuetele vastavuse seaduse § 42 lg 4 lausete 1 ja 2 PSle vastavusest (ettepanek viia PSga kooskõlla toote nõuetele vastavuse seaduse § 42 lg 4 laused 1 ja 2 osas, milles on sätestatud võimalus muuta standard otsese või üldise viite kaudu kohustuslikuks)	Õiguskantsleri ettekanne 19.09.2012. Ettepanek võeti vastu (56-0-0). Majanduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu toote nõuetele vastavuse seaduse kooskõlla viimiseks PSga. Vabariigi Valitsus algatas toote nõuetele vastavuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (403 SE) 25.03.2013, lugemised toimusid: I: 05.06.2013 II: 16.04.2014 III: 23.04.2014, toote nõuetele vastavuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus võeti vastu (RT I, 10.05.2014, 1).

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
19.09.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 20 üldapteegi tegevusloa väljaandmise ja muutmise piirangust: sätestatud vaba konkurentsi piiravad meetmed ei taga apteegiteenuse kättesaadavust (ettepanek viia ravimiseaduse § 42 ¹ lg 1–3 PSga kooskõlla)	<p>Õiguskantsleri ettekanne 16.10.2012.</p> <p>Ettepanek võeti vastu (38-20-1). Sotsiaalkomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu ravimiseaduse kooskõlla viimiseks PSga.</p> <p>Õiguskantsler esitas 09.01.2013 Riigikohtule taotluse nr 9 tunnistada RavS § 42¹ lg 1–3 kehtetuks.</p> <p>Riigikogu põhiseaduskomisjon esitas Riigikohtule 22.04.2013 täpsustava arvamuse vaidlustatud sätete põhiseaduspärasuse kohta ning taotles, et Riigikohus peataks kohtuasja lahendamise ajaks, mille jooksul Riigikogu leiab ravimiseaduse § 42¹ lg 1–3 muutmiseks parima lahenduse ja kehtestab uue regulatsiooni. Kolleegiumi hinnangul ei olnud Riigikogu põhiseaduskomisjoni taotluse alusel menetluse peatamiseks õiguslikku alust, seetõttu jäeti taotlus rahuldamata (Riigikohtu määrus 28.05.2013).</p> <p>Lisaks pidas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium vajalikuks asja lahendamist Riigikohtu üldkogus.</p> <p>09.06.2014. aastal jõustus Riigikohtu üldkogu 09.12.2013 otsus nr 3-4-1-2-13, millega tunnistati RavS § 42¹ lg 1–3 põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks (RT I, 12.12.2013, 14).</p> <p>Sotsiaalkomisjon algatas ravimiseaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (615 SE) 10.03.2014, lugemised toimusid:</p> <p>I: 24.04.2014</p> <p>II: 14.05.2014, 20.05.2014</p> <p>III: 21.05.2014, seadus võeti vastu (RT I, 06.06.2014, 14).</p> <p>Sotsiaalkomisjon algatas ravimiseaduse muutmise seaduse eelnõu (782 SE) 19.11.2014, lugemised toimusid:</p> <p>I: 16.12.2014</p> <p>II: 12.02.2015</p> <p>III: 18.02.2015, seadus võeti vastu (RT I, 10.03.2015, 6).</p>
19.11.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 21 kodakondsuse taotlemise tingimuste kohaldamisest isiku suhtes, kelle õiguslik staatus jäi alla 15aastasena määratlemata (ettepanek viia kodakondsuse seaduse § 6 p 2, 2 ¹ ja 2 ² PSga kooskõlla)	<p>Õiguskantsleri ettekanne 15.01.2013.</p> <p>Ettepanek võeti vastu (80-0-0).</p> <p>Põhiseaduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kodakondsuse seaduse kooskõlla viimiseks PSga.</p> <p>Vabariigi Valitsus algatas kodakondsuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (737 SE) 06.10.2014, lugemised toimusid:</p> <p>I: 12.11.2014</p> <p>II: 17.12.2014</p> <p>III: 21.01.2015, seadus võeti vastu (RT I, 03.02.2015, 1).</p>

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
17.06.2013	Õiguskantsleri ettepanek nr 23 jälitustoimingust teavitamisest ja selle kontrollist (lähtudes Riigikohtu poolt PS § 142 lg 1 antud tõlgendusest (vt ettepanek 12) – ettepanek viia kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse § 25 ¹ lg 2 PSga kooskõlla)	Õiguskantsleri ettekanne 12.09.2013. Õiguskantsleri ettepanek ei leidnud toetust (28-35-0). Õiguskantsler esitas Riigikohtule taotluse nr 12 (13.09.2013). Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas 20.03.2014 KrMSRS § 25 ¹ lg 2 põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks osas, milles see ei näe ette tõhusat kontrollisüsteemi enne 01.01.2013 lõppenud jälitusloa alusel tehtud jälitustoimingust teavitamata jätmise jätkuva põhjendatuse üle (nr 3-4-1-42-13). Otsuse jõustumine lükati kuue kuu võrra edasi. Vabariigi Valitsus algatas kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (776 SE) 17.11.2014, lugemised toimusid: I: 21.01.2015 II: 11.02.2015 III: 18.02.2015, seadus võeti vastu (RT I, 06.03.2015, 22).
07.01.2014	Õiguskantsleri ettepanek nr 24 vahistatu liikumisvabaduse ja teiste vahistatutega suhtlemise võimalusest (ettepanek viia vangistuseseaduse § 90 lg 3 lause 1 ja lg 5 kooskõlla PS §-ga 11, § 19 lg 1 ja §-ga 26)	Õiguskantsleri ettekanne 23.01.2014. Ettepanek võeti vastu (63-0-0). Õiguskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu vangistuseseaduse kooskõlla viimiseks PSga. Riigikogu XII koosseisu volituste ajal eelnõu ei algatatud.
16.01.2014	Õiguskantsleri ettepanek nr 25 kehtetute kõrgete riigilõivude jätkuvalt mõjust kohtumenetluses (ettepanek viia riigilõivuseadus, tsiviilkohtumenetluse seadustik ja halduskohtumenetluse seadustik PSga kooskõlla ning võtta kohtusse pöördujate ja pöördunute õiguspäraseks kohtlemiseks ning menetlusökoonomia tagamiseks vastu norm, mis reguleerib riigilõivu suuruse arutamist juhul, kui kohus on tunnistanud 01.01.2009–30.06.2012 kehtinud riigilõivu suuruse arutamist ettenägeva normi põhiseadusevastaseks)	Õiguskantsleri ettekanne 30.01.2014. Ettepanek võeti vastu (56-0-1). Õiguskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu riigilõivuseaduse ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja halduskohtumenetluse seadustiku koostoime normide kooskõlla viimiseks PSga. Vt ka ettepanek nr 31.

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
03.06.2014	Õiguskantsleri ettepanek nr 27 alaealisusega seotud piirangutest raseduse katkestamisel (ettepanek viia raseduse katkestamise ja steriliseerimise seaduse § 5 lg 2 kooskõlla PS §-ga 19 koostoimes §-dega 26 ja 28)	Õiguskantsleri ettekanne 19.06.2014 [vt stenogramm 18.06.2014]. Ettepanek võeti vastu (44-0-0). Sotsiaalkomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu raseduse katkestamise ja steriliseerimise seaduse § 5 lg 2 kooskõlla viimiseks PSga. Sotsiaalkomisjon algatas raseduse katkestamise ja steriliseerimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (731 SE) 24.09.2014, lugemised toimusid: I: 04.12.2014 II: (27.01.2015), 28.01.2015 III: 29.01.2015, seadus võeti vastu (RT I, 20.02.2015, 4).
09.06.2014	Õiguskantsleri ettepanek nr 28 üldapteegi tegevusloa väljaandmise ja muutmise piirangust (ettepanek ravimiseaduse § 116 ⁵ lg 1–6 PSga kooskõlla viimiseks, sest piirangud rikuvad põhiseaduse §-s 31 sätestatud ettevõtlusvabadust koostoimes põhiseaduse § 12 lg 1 sätestatud üldise võrdsuspõhiõigusega. Sarnased piirangud tunnistas Riigikohtu üldkogu 09.12.2013 otsusega asjas nr 3-4-1-2-13 põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks)	Õiguskantsleri ettekanne 01.07.2014. Õiguskantsleri ettepanek ei leidnud toetust (8-58-0). Õiguskantsler pöördus Riigikohtu poole taotlusega nr 14 (03.07.2014). 22.12.2014 tunnistas Riigikohtu üldkogu RavS § 116 ⁵ lg 1–6 PS vastaseks ja kehtetuks (nr 3-4-1-30-14).
27.10.2014	Õiguskantsleri ettepanek nr 30 võlaõigusliku lepingu alusel tulu teeniva isiku ravikindlustuskaitsest (ettepanek viia ravikindlustuse seaduse § 5 lg 2 p 5 (võlaõigusliku lepinguga isik sai ravikindlustuse osas kindlustatud isiku staatuse üksnes siis, kui lepingu teine pool ehk vähemalt üks tellija maksis tema eest iga kuu sotsiaalmaksu miinimumkohustuse ulatuses) PSga kooskõlla)	Õiguskantsleri ettekanne 11.11.2014. Ettepanek võeti vastu (73-0-0). Sotsiaalkomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu ravikindlustuse seaduse § 5 lg 2 punkti 5 kooskõlla viimiseks PSga. Vabariigi Valitsus algatas ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (818 SE) 08.12.2014, lugemised toimusid: I: 14.01.2015 II: 11.02.2015 III: 18.02.2015, seadus võeti vastu (RT I, 11.03.2015, 2).

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
05.11.2014	Õiguskantsleri ettepanek nr 31 kõrgete riigilõivude mõjust tsiviilkohtumenetluses (ettepanek viia riigilõivuseaduse § 57 lg 1 ja 15 ning lisa 1 PSga kooskõlla ning luua kohtusse pöördujate õiguspäraseks kohtlemiseks ning menetlusökoonomia tagamiseks süsteem, mille kohaselt ei omaks riigilõiv suuremat heidutavat mõju, kui see on menetlusökoonomia saavutamiseks vajalik)	Õiguskantsleri ettekanne 11.12.2014. Õiguskantsleri ettepanek ei leidnud toetust (24-32-0). Õiguskantsler pöördus Riigikohtu poole taotlusega nr 17 (22.12.2014). Õiguskantsleri hinnangul on kohtusse pöördumise õiguse ebaproportsionaalse piiramise tõttu põhiseadusevastased riigilõivud 1100 eurot ületavas osas. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium otsustas 26.05.2015 õiguskantsleri taotluse osaliselt rahuldada ja tunnistas riigilõivuseaduse § 57 lg 1 ja 15 koostoimes lisaga 1 (01.07.2014–31.12.2014 kehtinud redaktsioonis) ning riigilõivuseaduse § 59 lg 1 ja 15 koostoimes lisaga 1 PSga vastuolus olevaks ning kehtetuks osas, milles tsiviilasja hinna puhul üle 500 000 euro tasutakse riigilõivu kuni 10 500 eurot. Tsiviilasja hinna puhul üle 500 000 euro tasutakse riigilõivu 3400 eurot (nr 3-4-1-59-14).

Märkus: Ettepanekute aluseks on PS § 142. Kõik ettepanekud on teinud õiguskantsler Indrek Teder.

Lisaks pöördus õiguskantsler Riigikohtu poole 23.12.2011. a taotlusega nr 7, sest Riigikogu eelmise koosseisu ajal esitatud ettepanekus nr 11 tõstatatud probleemi lahendamiseks ei algatanud eelnõu Riigikogu XI ega ka XII koosseis. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium rahuldab 17.04.2012 õiguskantsleri taotluse (otsus nr 3-4-1-25-11) ning tunnistas PSga vastuolus olevaks ja kehtetuks asjaõigusseaduse ning selle rakenduseaduse sätteid, mis nägid kinnistu omanikele ette ebapiisava hüvitise oma kinnistul avalikes huvides vajalike tehnovõrkude ja -rajatiste talumise kohustuse eest (AÕSRS § 15⁴ lg 2–4 ja AÕS § 158² lg 1 esimese lause osa „asjaõigusseaduse rakendamise seaduse § 15⁴ kehtestatud suurus“).

5.6.2. Õiguskantsleri ettepanekud ametiisikute kriminaalvastutusele võtmiseks

Kuupäev	Sisu	Menetluse käik
19.03.2014	Ettepanek nõusoleku andmiseks Riigikogu liikmelt Priit Toobalilt saadikupuutumatus e-ärahvõtmiseks ning tema kohta süüdistusakti koostamiseks	Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 27.03.2014. Riigikogu otsustas anda nõusoleku Riigikogu liikmelt Priit Toobalilt saadikupuutumatus e-ärahvõtmiseks ja tema kohta süüdistusakti koostamiseks. Õiguskantsleri ettepanek leidis toetust (56-16-1). RT III, 29.03.2014, 7.
19.03.2014	Ettepanek nõusoleku andmiseks Riigikogu liikmelt Lauri Laasilt saadikupuutumatus e-ärahvõtmiseks ning tema kohta süüdistusakti koostamiseks	Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 27.03.2014. Riigikogu otsustas anda nõusoleku Riigikogu liikmelt Lauri Laasilt saadikupuutumatus e-ärahvõtmiseks ja tema kohta süüdistusakti koostamiseks. Õiguskantsleri ettepanek leidis toetust (54-17-1). RT III, 29.03.2014, 8.
19.03.2014	Ettepanek nõusoleku andmiseks Riigikogu liikmelt Urbo Vaarmannilt saadikupuutumatus e-ärahvõtmiseks ning tema osas kohtumenetluse jätkamiseks	Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 27.03.2014. Riigikogu otsustas anda nõusoleku Riigikogu liikmelt Urbo Vaarmannilt saadikupuutumatus e-ärahvõtmiseks ja tema osas kohtumenetluse jätkamiseks. Õiguskantsleri ettepanek leidis toetust (64-13-2). RT III, 29.03.2014, 9.

Märkus: Kõik ettepanekud saadikupuutumatus e-ärahvõtmiseks on teinud õiguskantsler Indrek Teder. Tabelis on toodud ettepanekud, mille aluseks on põhiseaduse § 76 (Riigikogu liikme kriminaalvastutusele võtmine). Põhiseaduse §-de 85, 101, 138 ja 153 (Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse liikme, riigikontrolöri ja kohtuniku kriminaalvastutusele võtmine) alusel ettepanekuid ei tehtud.

5.6.3. Õiguskantsleri ettekanded

Kuupäev	Esitaja	Teema
26.09.2011	Indrek Teder	Kohtusse pöördumisel ette nähtud riigilõivudest
16.01.2014	Indrek Teder	Põhiseaduslikkuse järelevalve 01.01.2009–30.06.2012 kehtinud riigilõivuseaduse normide üle

Märkus: Ettekannete aluseks on põhiseaduse § 139 lg 2.

5.6.4. Õiguskantsleri ülevaated

Kuupäev	Esitaja	Teema	Avaldamisandmed
11.10.2011	Indrek Teder	Õiguskantsleri 2010. aasta tegevuse ülevaade	RT III, 14.10.2011, 1
12.06.2012	Indrek Teder	Õiguskantsleri 2011. aasta tegevuse ülevaade	RT III, 01.10.2012, 1
19.09.2013	Indrek Teder	Õiguskantsleri 2012. aasta tegevuse ülevaade	RT III, 07.11.2013, 1
18.06.2014	Indrek Teder	Õiguskantsleri 2013. aasta tegevuse ülevaade	RT III, 05.11.2014, 3

Märkus: Ülevaadete aluseks on põhiseaduse § 143.

5.7. Riigikogu ja Riigikohus

5.7.1. Seaduste põhiseadusele vastavuse kontroll Riigikohtus 1993–2015

Asjade arv																								
Asja algataja	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	Kokku
Vabariigi President	2	3	0	1	0	2	0	0	0	0	0	1	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	13
Õiguskantsler	0	2	0	1	0	2	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	3	0	16
Kohtud	0	2	3	0	0	2	2	3	4	8	4	6	4	3	6	6	7	3	13	14	33	28	3	154
Linna- ja vallavolikogud	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	0	0	0	2	1	6	3	1	0	0	1	1	16
Muud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	7	8	2	4	9	7	3	16	16	31	24	3	133
Kokku	2	7	3	2	0	6	2	4	4	10	7	15	15	5	13	17	21	10	30	31	65	56	7	332

Märkus: Ülevaatlikkuse huvides loetakse taotlus esitatuks samal aastal, millal Riigikohus selle suhtes otsuse tegi.

* Kuni XII koosseisu volituste lõpuni (19.02.2015).

Riigikohtu lahendid / lahendi tulemus																								
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Kokku
Tunnistada jõustumata seadus põhiseadusega vastuolus olevaks	1	3	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	10
Tunnistada jõustunud seadus või selle säte põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks	0	4	1	0	0	4	2	2	3	3	1	2	1	3	4	5	5	1	11	12	6	11	1	82
Tunnistada seaduse andmata jätmise põhiseadusega vastuolus olevaks	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	0	0	0	0	1	2	3	0	0	1	0	12
Tunnistada seaduse kehtivuse kaotanud redaktsioon põhiseadusega vastuolus olevaks	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	1	0	2	0	1	0	5	8	25	15	1	67
Rahuldamata jätmise või põhiseaduse vastasust eitav otsus	1	0	2	1	0	0	0	2	1	3	2	6	9	0	3	4	7	4	7	5	15	22	2	96
Sätte asjassepuutumatus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5
Läbi vaatamata jätmise	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	2	3	7	10	5	5	7	19	9	2	73
Seaduse mittekohtu haldamine vastuolus ELi õigusega	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	1	0	0	0	1
Saadetud läbi vaatamiseks Riigikohtu üldkogule	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	0	0	0	1	1
Kokku	2	7	3	2	0	6	2	4	4	11 ^a	8 ^b	16 ^c	16 ^d	5	13	17	25 ^e	12 ^f	31 ^g	33 ^h	65	58 ⁱ	7	347

Märkus: Lahtris „Sätte asjassepuutumatus“ on aastatel 2004–2010 kajastatud lahendid, kus Riigikohtule esitatud eri- ja kassatsioonikaebuste lahendamise käigus on tõusetunud küsimus seadusesäte vastavusest põhiseadusele ning Riigikohus on hinnanud selle säte asjassepuutumatuks. Lahtris „Läbi vaatamata jätmise“ aga on aastatel 2003–2010 kajastatud lahendid, kus Riigikohus on instantsikohtu esitatud taotluse tunnistada seadusesäte põhiseaduse vastaseks jätnud seadusesäte läbi vaatamata asjasse puutumatusel motiivil. Aastatel 2011–2015 on lahtrisse „Läbi vaatamata jätmise“ paigutatud lahendid, kus Riigikohus on instantsikohtu esitatud taotluse või kaebuse lahendamise käigus tõstatatud küsimuse seaduse säte põhiseaduse vastaseks tunnistamiseks jätnud läbi vaatamata seadusesäte asjasse puutumatusel, taotluse esitamise õiguse puudumise või taotluse läbivaatamise pädevuse puudumise motiivil.

^a Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 03.04.2002 lahendis nr 3-4-1-2-02 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava säte (KrK § 40 lg 3) osaliselt kehtetuks, teise säte (KarS § 65 lg 1) osas jättis taotluse rahuldamata.

RIIGIKOGU JA TEISED INSTITUTSIOONID

- ^b Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 10.12.2003 lahendis nr 3-3-1-47-03 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (KodS § 35 lg 2 p 2) kehtetuks, teise kontrollitava sätte (KodS § 35 lg 4 9. novembrini 2002 kehtinud redaktsioon) põhiseadusevastaseks.
- ^c Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 30.04.2004 lahendis nr 3-4-1-3-04 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium kehtetuks 2 kontrollitavat sätet, neist ühe kontrollitava sätte (AÕSRS § 15² lg 1) kehtetuks tunnistamise põhjuseks on seadusandja poolne seaduse andmata jätmine.
- ^d Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 19.04.2005 lahendis nr 3-4-1-1-05 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (KOVVS § 70¹) kehtetuks, teise sätte (EKS § 5 lg 1 esimene lause) osas jättis taotluse läbi vaatamata.
- ^e Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et:
- 08.06.2009 lahendis nr 3-4-1-7-08 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (RHS § 129 lg 1) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks, teiste sätete (RHS § 126 lg 6 ja § 129 lg 2) osas jättis taotluse läbi vaatamata;
 - 09.06.2009 lahendis nr 3-4-1-2-09 otsustas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium jätta taotluse osaliselt (KOVVS § 8 lg 4 ja § 9 lg 2) läbi vaatamata ning osaliselt (KOVVS ja KOKS muutmise seaduse § 1 p 1) rahuldamata;
 - 20.10.2009 lahendis nr 3-4-1-14-09 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (KMSK § 6 p 1 alapunkt 13 24. aprillini 2004 kehtinud redaktsioonis) põhiseadusega vastuolus olevaks, teise sätte (MSOS § 95 lg 1 esimese lause osa) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks ning jättis ülejäänud sätete osas taotluse rahuldamata.
- ^f Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et
- 19.01.2010 lahendis nr 3-4-1-13-09 otsustas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (MaaKatS § 18 lg 7) jätta läbi vaatamata, teise (MaaRS § 25 lg 3) osas jätta taotluse rahuldamata;
 - 16.03.2010 lahendis nr 3-4-1-8-09 otsustas Riigikohtu üldkogu tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks õigustloovate aktide andmata jätmise teatud valdkonnas ja jätta rahuldamata taotlus tunnistada teatud seadused kehtetuks.
- ^g Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 12.04.2011 lahendis nr 3-2-1-62-10 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (RLS § 56 lg-d 1 ja 19 ning lisa 1 viimane lause) 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus olevaks, teise sätte (TsMS § 183 lg 1 esimene lause) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see välistab tsiviilkohtumenetluses menetlusabi andmise selles sättes märgitud kriteeriumidele mittevastavale Eesti eraõiguslikule juriidilisele isikule apellatsioonikaebuse korral riigilõivu tasumisest täielikult või osaliselt vabastamiseks.
- ^h Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 18.12.2012 lahendis nr 3-4-1-25-12 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (RLS § 57 lg 1 koostoimes lisaga 1 Harju Maakohtu 8. oktoobri 2012. a määruse tegemise ajal) põhiseadusega vastuolus olevaks, teise sätte (TsMS § 183 lg 1 esimene lause) põhiseaduslikkuse kontrolli taotluse jättis läbi vaatamata; ning 19.12.2012 lahendis nr 3-2-1-163-12 pidas Riigikohtu tsiviilkolleegium üht kontrollitavat sätet (TsMS § 137 lg 4) asjasse mittepuutuvaks, teise sätte (apellatsioonikaebuse ajal kehtinud RLS § 57 lg-d 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 osas, millest tulenevalt tuli apellatsioonikaebuselt tasuda riigilõivu 2556 eurot 46 senti) puhul põhiseadusega vastuolu ei tuvastatud.
- ⁱ Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 10.02.2014 lahendis nr 3-4-1-35-13 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (RLS § 56 lg 1 ja lisa 1) 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus olevaks, teise sätte (RLS § 56 lg-d 1 ja 19 ning lisa 1) osas jättis Harju Maakohtu taotluse rahuldamata; ning 26.06.2014 lahendis nr 3-2-1-153-13 tunnistas Riigikohtu üldkogu kaks kontrollitavat sätet (TsMS § 174 lg 8 ja § 175 lg 4) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks, ühe sätte (TsMS § 175 lg 3) 1. jaanuarist 2006 kuni 31. detsembrini 2008 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus olevaks.

5.7.2. Riigikogu nimel Riigikohtule seaduste põhiseadusele vastavuse kontrolli asjades esitatud arvamused

Arvamuse andja	2011	2012	2013	2014	2015	Kokku
Põhiseaduskomisjon	9	20	18	15	5	67
Rahanduskomisjon	1	0	0	0	0	1
Õiguskomisjon	3	4	0	0	1	8
Põhiseaduskomisjoni ja keskkonnakomisjoni ühisarvamus	0	0	0	1	0	1
Põhiseaduskomisjoni ja kultuurikomisjoni ühisarvamus	0	0	0	1	0	1
Põhiseaduskomisjoni ja sotsiaalkomisjoni ühisarvamus	0	0	3	2	1	6
Põhiseaduskomisjoni ja õiguskomisjoni ühisarvamus	0	2	6	6	0	14
Kokku	13	26	27	25	7	98

5.7.3. Riigikogu koosseisu ja tegevust puudutavad kaebused

Asja algataja	Riigikohtu otsuse andmed Lahendi tulemus	Lahendi sisu
AS Pärnu Kalur Holding, AS Saare Kalur, AS A.O. Imbi, Akke AS, AS Tartu Lihakombinaat, AS Volta, OÜ Kommunaar, Magnesium & Metals Limited, Kreenholmi Valduse AS ja AS Latvijas Kuģniecība	PSJVK määrus 3-4-1-39-14, 16.01.2015 Jätta kaebus läbi vaatamata	Kaebus esitati Riigikogu õiguskomisjoni 15. septembri 2014. a kirja nr 1-6/14-84/2 tühistamise või tühistamiseks. Kirjas keelduti läbi vaatamast kaebajate 11. juuli 2014. a taotlust haldusmenetluse uuendamiseks ja Riigikogu 15. veebruari 2012. a otsuse tagasiulatavalt kehtetuks tunnistamiseks

5.7.4. Riigikohtu esimehe ülevaated

Kuupäev	Riigikohtu esimees
16.06.2011	Märt Rask
07.06.2012	Märt Rask
06.06.2013	Märt Rask
05.06.2014	Priit Pikamäe

Märkus: Riigikohtu esimees esitab kord aastas Riigikogu kevadistungjärgul Riigikogule ülevaate kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta (kohtute seadus § 27 lg 3).

5.8. Riigikogu ja Eesti Pank ning Finantsinspeksioon

5.8.1. Eesti Panga presidendi ja Finantsinspeksiooni juhatuse esimehe ettekanded

Kuupäev	Esitaja	Teema
16.06.2011	Andres Lipstok	Eesti Panga 2010. aasta aruanne
16.06.2011	Raul Malmstein	Finantsinspeksiooni 2010. aasta aruanne
29.05.2012	Andres Lipstok	Eesti Panga 2011. aasta aruanne
29.05.2012	Raul Malmstein	Finantsinspeksiooni 2011. aasta aruanne
04.06.2013	Ardo Hansson	Eesti Panga 2012. aasta aruanne
04.06.2013	Raul Malmstein	Finantsinspeksiooni 2012. aasta aruanne
10.06.2014	Ardo Hansson	Eesti Panga 2013. aasta aruanne
10.06.2014	Kilvar Kessler	Finantsinspeksiooni 2013. aasta aruanne

Märkus: Eesti Panga seaduse § 31 lg 3 ja Finantsinspeksiooni seaduse § 51 lg 4 alusel.

5.9. Riigikogu ja Eesti Arengufond

Kuupäev	Juhatuse esimees	Ülevaateasta
22.09.2011	Ott Pärna	[2010]
18.09.2012	Tõnis Arro	2011–2012
17.09.2013	Tõnis Arro	2012–2013
10.09.2014	Pirko Konsa	2013–2014

Märkus: Eesti Arengufondi seaduse § 4 alusel.

5.10. Riigikogu ees esinenud väliskülalised

Kuupäev	Esineja	Teema
18.05.2011	Saksamaa parlamendi alamkoja Bundestagi president Norbert Lammert	Tervituskõne
21.11.2011	Euroopa Parlamendi president Jerzy Buzek	Tervituskõne
17.04.2014	Suurbritannia parlamendi alamkoja esimees John Bercow	Tervituskõne

Summary

This publication reflects the functions and membership of the 12th Riigikogu and is divided into two main sections.

The first section contains articles about the major Acts passed during the parliamentary term and the new possibilities in parliamentary work: fundamentals of policies, committee reports and collective addresses.

The second section of the book presents a statistical overview of elections and the legislative activity. The section also contains a full list of members of the 12th Riigikogu, the membership of the committees, factions, associations and unions of MPs, parliamentary delegations and groups. The last chapter covers the functions of the Riigikogu that are related to parliamentary control, such as interpellations and written questions, and the appointment of high officials of the state. It also presents an overview of the activities of the high officials of the state related to the Riigikogu, including those of the President, the Government and the Chancellor of Justice.

A brief overview of the membership and legislative activity of the 12th Riigikogu:

The 12th Riigikogu had 101 members and, including substitute members, a total of 150 people held a mandate during the parliamentary term, among them 34 women and 116 men. Among these 150 people, 52 had served one parliamentary term, 40 members two, 37 members three, 11 members four, 4 members five, and 6 members six parliamentary terms. Sixty-three of the members of the 12th Riigikogu were elected back to the 13th Riigikogu (according to the election results; later substitute members are not included).

There were four factions: the Estonian Centre Party faction, the Estonian Reform Party faction, the Pro Patria and Res Publica Union faction and the Social Democratic Party faction.

During the 12th Riigikogu, there were 11 standing committees: the Constitutional Committee, the Cultural Affairs Committee, the Economic Affairs Committee, the Environment Committee, the European Union Affairs Committee, the Finance Committee, the Foreign Affairs Committee, the Legal Affairs Committee, the National Defence Committee, the Rural Affairs Committee and the Social Affairs Committee.

In addition, there were 3 select committees (one of them was re-formed during the term), 2 committees of investigation, 6 parliamentary delegations, 57 parliamentary groups and 52 associations and unions of MPs.

During the 12th Riigikogu, 9 sessions and 458 sittings, 15 additional sittings and 7 extraordinary sessions took place. Members of the Riigikogu initiated 7 Bills that became Acts (the number includes those submitted jointly by members and factions); factions initiated 22, committees 39, and the Government of the Republic 413 Bills (the figures do not reflect consolidations). Among the drafts adopted, there was one Act to amend the Constitution, 38 were consolidated texts, 367 Amendment Acts, 8 State Budget Acts, 62 Acts related to international agreements, and 143 Resolutions and 3 Statements – 622 in total (here the Bills adopted reflect only the Acts passed by the Riigikogu and proclaimed by the President of the Republic).

As to the means of exercising parliamentary control, 445 interpellations and 185 written questions were submitted, and 562 Question Time questions of the members of the Riigikogu were answered.

The publication also enables to compare the main indicators of the activities of the previous five legislatures with those of the 12th Riigikogu. The publication has been compiled by the Chancellery of the Riigikogu and the National Library of Estonia.

Nimeregister

- Aas, Arto 58, 83, 86, 87, 93, 96, 117
 Aaviksoo, Jaak 58, 87, 97, 103, 128
 Adams, Jüri 42, 140
 Aidma, Rein 58, 89, 91, 92, 96, 104, 106
 Akkermann, Annely 58, 84, 93, 97, 104–107, 144
 Alajõe, Maria 8
 Allik, Jaak 58, 85, 99, 100, 104, 117, 134, 143
 Ansip, Andrus 59, 89, 96, 113, 127, 128, 135
 Anvelt, Andres 59, 90–94, 99, 105, 128, 134, 137
 Arro, Tõnis 156
 Aru, Krista 143
 Aru, Peep 59, 87, 91, 96, 100, 102, 103, 117
 Bercow, John 156
 Berg, Maimu 59, 89, 99, 117, 143
 Boroditš, Deniss 59, 83, 86, 87, 95, 99, 102–105, 108, 134
 Buzek, Jerzy 156
 Eesmaa, Enn 60, 90, 91, 95, 116, 134, 143
 Efendijev, Eldar 60, 83–85, 90, 95, 102, 103, 108, 116, 134
 Einasto, Mart 143
 Ergma, Ene 60, 80, 88, 97, 105
 Erlenheim, Marelle 143
 Gräzin, Igor 60, 90, 96, 102, 104, 106, 117, 143
 Habicht, Antero 8
 Hanson, Margus 60, 90, 93, 96, 100, 102, 103, 105, 107, 117
 Hansson, Ardo 156
 Heinvee, Aare 60, 83, 85, 89, 96
 Herkel, Andres 55, 56, 61, 83, 87, 88, 91, 97, 99, 100, 102–104, 107, 108, 121, 122
 Holm, Janar 143
 Holsmer, Remo 61, 86, 88, 89, 96, 102
 Ilves, Toomas Hendrik 126, 127
 Iva, Kaia 61, 85, 88, 89, 97, 143
 Jaanson, Jüri 61, 89, 96, 107, 117
 Jaanson, Tatjana 61, 85, 93, 99
 Jalak, Andres 61, 85, 88, 97
 Jehe, Ville 143
 Jents, Kalle 61, 90, 96, 102, 104, 106, 117
 Juul, Tõnu 62, 88, 96, 117
 Jänes, Laine vt Randjärv, Laine
 Järvesaar, Ott 142
 Järvi, Raivo 62, 90, 96, 107, 144
 Kabrits, Siim 62, 90, 97, 106, 143, 144
 Kagarov, Etti 62, 89, 92, 99, 117
 Kaljuvee, Lembit 62, 86, 95, 99, 104, 106, 134
 Kallas, Kaja 62, 83, 86, 87, 96, 143
 Kallemets, Kalev 40, 62, 83, 86, 96, 117, 139
 Kallo, Kalev 63, 86, 88, 91, 95, 101–103, 116, 134, 142
 Kalmo, Hent-Raul 142
 Kangur, Riho 38
 Karis, Alar 141, 144
 Kerem, Kaie 142
 Kessler, Kilvar 156
 Kiisler, Siim Valmar 63, 86, 91, 97, 128
 Klaas, Urmas 63, 85, 96, 103, 105
 Kokk, Aivar 63, 85, 86, 97, 100, 105, 144
 Konsa, Pirko 156
 Korb, Mihhail 63, 83, 86, 90, 95
 Korb, Valeri 63, 84, 95, 100, 103, 106, 108, 116, 134
 Korobeinik, Andrei 63, 87, 96, 102, 108
 Kotka, Siret 63, 83, 85, 95

- Kotkas, Kalev 54, 64, 83, 85, 87, 91, 99, 107,
 117, 134, 143, 144
 Kreisman, Kaja 64, 84, 87, 97
 Kreitzberg, Peeter 64, 85, 99, 102, 143
 Kruuse, Urmas 64, 129
 Kuuse, Rait 143
 Kõiv, Tõnis 40, 64, 83, 84, 96, 101, 103, 117,
 139, 144
 Kõlvart, Mihhail 64, 87, 95
 Kõuts, Tarmo 42, 140
 Kõva, Kalvi 54, 64, 85, 86, 99, 108, 117, 134
 Kütt, Helmen 64, 83, 89, 92, 99, 102–105, 128,
 134, 136
 Laanet, Kalle 65, 90, 93, 95, 99, 107, 134
 Laar, Mart 65, 88, 98, 128, 141, 143
 Laarmaa, Lea 142
 Laasi, Lauri 65, 88, 91, 92, 95, 102, 104, 116,
 134, 151
 Laidre, Reno 65
 Lain, Kalmer 65, 88, 96
 Lammert, Norbert 156
 Lang, Rein 65, 83, 87, 96, 103, 117, 128, 136
 Laos, Saale 141
 Lauri, Maris 128, 137
 Laurson, Peeter 66, 87, 88, 91, 92, 98, 100, 144
 Leinatamm, Tarmo 66, 88, 96, 117
 Lember, Kajar 66, 87, 93, 99, 102, 134
 Lenk, Heimar 66, 86, 95, 116, 134
 Lepik, Margus 66
 Ligi, Jürgen 66, 88, 89, 96, 100, 128, 136
 Ligi, Viive 142
 Lillo, Kalev 66, 83, 86, 96, 102–104, 106, 117
 Linde, Väino 67, 87, 91, 93, 94, 96, 100, 103
 Lipstok, Andres 156
 Listra, Enn 142
 Lokk-Tramberg, Tiina 67, 85, 86, 96, 117
 Lotman, Mihhail 67
 Luigas, Inara 67, 88, 93, 95, 99, 105, 108, 134, 144
 Luik, Lauri 67, 85, 96, 104, 106, 107, 117, 143
 Luik, Mart 143
 Lukas, Tõnis 40, 67, 84, 98, 103, 105, 139, 144
 Madise, Ülle 142
 Malmstein, Raul 156
 Maripuu, Maret 40, 68, 89, 96, 100, 102, 103,
 105, 139
 Marrandi, Jaanus 68
 Maruste, Rait 68, 87, 96, 100, 107, 117, 122
 Meri, Mart 68, 85, 99, 117, 134, 143
 Michal, Kristen 68, 86, 96, 117, 128, 136
 Mihkelson, Marko 39, 68, 83, 90, 98, 100,
 139, 143
 Mikko, Marianne 68, 83, 88, 99, 100, 102, 103,
 106, 117, 134
 Mikser, Sven 54, 68, 90, 99, 100, 102, 103,
 128, 134, 136
 Minka, Rein 142
 Morozov, Jüri 68, 90, 93, 99, 117, 134
 Muravjova, Tatjana 144
 Must, Aadu 69, 85, 91, 95, 100, 102, 103, 116,
 134
 Mäesalu, Innar 69, 88, 96
 Mälberg, Meelis 69, 86, 91, 92, 97, 105, 117, 143
 Mänd, Tarmo 69, 88, 89, 97, 117
 Männik, Jaan Sven 143
 Nestor, Eiki 54, 69, 80, 88, 99, 134, 144
 Nool, Erki 69, 83, 84, 88, 91, 92, 98, 101, 107,
 144
 Nutt, Mart 69, 83, 87, 98, 102–104, 107
 Nõgene, Paavo 143
 Ojuland, Kristiina 70
 Ossinovski, Jevgeni 70, 83, 90, 99, 101, 103,
 108, 128, 134
 Oviir, Mihkel 144
 Padar, Ivari 70, 128
 Paet, Urmas 70, 97, 128, 129
 Pakosta, Liisa-Ly 39, 70, 83, 85, 91, 92, 98, 100,
 103, 105, 106, 144
 Palling, Kalle 71, 83, 84, 86, 89, 97, 103, 106,
 108, 117
 Palo, Urve 71, 86, 87, 99, 107, 128, 134
 Palts, Tõnis 71, 86, 89, 98, 103
 Parts, Juhan 71, 83, 90, 98, 100, 128
 Pentus-Rosimannus, Keit 71, 97, 128, 129
 Pevkur, Hanno 72, 97, 128, 136, 137
 Pihlak, Kairit 72
 Pikamäe, Priit 141, 155
 Pikhof, Heljo 72, 89, 91, 99, 102, 103, 117, 134
 Pilvre-Storgård, Barbi-Jenny 72, 83, 90, 99, 100
 Pirsko, Priit 143
 Pomerants, Marko 72, 90, 91, 93, 94, 98, 106
 Pärna, Ott 156
 Rahumägi, Jaanus 73

- Rahuoja, Riho 143
 Raid, Juku-Kalle 55, 73, 90, 98, 100, 103, 105–108
 Raidma, Mati 73, 88, 89, 97, 100, 102, 105, 117, 128
 Rajasalu, Ülle 73
 Randjärv, Laine 73, 80, 97, 100, 102, 107, 117
 Randpere, Valdo 73, 83, 90, 96, 97, 103, 107, 117, 143
 Randver, Rein 73, 84, 92, 99, 100, 108, 117, 134, 144
 Rask, Märt 141, 155
 Ratas, Jüri 73, 80, 84, 95, 116, 134
 Raudne, Indrek 73, 86, 91, 98, 100, 144
 Reinsalu, Urmas 74, 86, 87, 89, 97, 98, 102, 105, 128, 136, 143
 Repts, Mailis 74, 85, 95, 100, 102–105, 116, 134, 143
 Riisalu, Aivar 74, 88, 89, 91, 92, 94, 95, 99, 100, 102, 104, 105, 107, 108, 116, 134
 Roos, Reet 74, 84, 89, 98, 103, 143
 Rosenberg, Aivar 74, 84, 93, 97, 117
 Rumm, Hannes 39
 Rummo, Paul-Eerik 74, 85, 97, 100, 117
 Rõivas, Taavi 74, 83, 84, 88, 97, 103, 113, 127, 128, 135, 144
 Rüütli, Karel 75, 84, 88, 99, 104, 117, 134, 144
 Saar, Indrek 75, 87, 99, 100, 102, 103, 117, 134, 143
 Saare, Andrus 75, 85, 88, 91, 98, 144
 Saks, Katrin 75
 Salmann, Harri 142
 Savisaar, Edgar 75
 Savisaar-Toomast, Vilja 75
 Seeder, Helir-Valdor 75, 88, 98, 128
 Sepp, Andre 40, 76, 86, 90, 93, 97, 100, 117, 139
 Seppik, Malle 142
 Sester, Sven 76, 88, 98, 100, 102, 103, 142
 Sibul, Priit 76, 85, 86, 93, 98, 105, 107, 143
 Simson, Kadri 76, 84, 88, 90, 95, 100, 103, 106, 116, 134
 Sooäär, Imre 76, 90, 97, 101–104, 107, 117, 143
 Stalnuhhin, Mihhail 76, 88, 93, 95, 102, 104, 116, 134
 Strandberg, Marek 144
 Sukles, Siim 143
 Sulling, Anne 128
 Suur, Neeme 76, 87, 90, 93, 99, 100, 104, 105, 134
 Sõerd, Aivar 76, 84, 88, 97, 102, 104, 117, 144
 Sõtnik, Olga 77, 87, 90, 95, 99, 100, 102, 103, 116, 134
 Sära, Silver 11
 Tamkivi, Jaanus 77, 84, 96, 97, 100, 117, 142, 144
 Tamm, Rain 143
 Tamm, Tarmo 77, 87, 93, 95, 116, 134
 Tammsaar, Tiit 77, 87, 91, 99
 Tarand, Indrek 126
 Teder, Indrek 151, 152
 Tiidus, Urve 77, 84, 88, 97, 102, 103, 107, 128
 Toobal, Priit 77, 87, 90, 95, 116, 134, 143, 151
 Toom, Yana 77, 84, 85, 89, 90, 95, 102, 108, 116, 134
 Trapido, Toomas 144
 Trei, Terje 78, 84, 86, 89, 97, 106, 117
 Tsahkna, Margus 78, 89, 98, 103, 144
 Tubro, Katre 36
 Tuiksoo, Ester 78, 84, 86, 95, 100, 103–106, 116, 134, 143
 Tulik, Ülo 78, 89, 91, 98, 100, 104, 105, 108
 Tuus-Laul, Marika 78, 89, 90, 95, 101, 116, 134
 Tõnisson, Liina 142
 Tõniste, Toomas 78, 86, 87, 98, 107
 Uudelepp, Agu 143
 Vaarmann, Urbo 78, 84, 85, 95, 106, 134, 151
 Vaher, Ken-Marti 78, 90, 92, 98, 128, 136
 Vahtre, Lauri 79, 84, 89, 98
 Vakra, Rainer 79, 84, 94, 95, 99, 106, 107, 134
 Vallbaum, Einar 79
 Varblane, Urmas 142
 Vare, Raivo 143
 Vassiljev, Rannar 79, 84, 88, 99, 134, 142, 144
 Vassiljev, Viktor 79, 89, 95, 105, 106, 116, 134, 143
 Velman, Vladimir 79, 90, 95, 100, 103, 108, 116, 134
 Virkus, Sirje 143
 Vooglaid, Ülo 42, 140
 Vösa, Peeter 79, 90, 95, 104, 106, 116, 134
 Õunapuu, Jaan 79, 86, 87, 91, 99, 101–104, 134, 144